

Ca.XI.

Et legē appellavit dñs generaliter oēs illas scripturas: q̄nq; alicubi specialiter oīcat legē: a p̄phetis eā distinguēs sicuti ē. In his duobus p̄ceptis tota lex p̄det & p̄petre. Aliquādo autē in tria distribuit eas de scripturas: vbi ait ḥp̄portebat ip̄leri oīa que scrip̄ta sūr i lege & p̄phetis & psalmis de me: Nūc vero etiā psalmos legis nomē nūcupauit: ex q̄bus sic ar̄gumētāt: Si illos dixit deos: ad quos ser. dei fa. est & nō po. sol. scri. quē pa. sancti. & mi. i mundū: & vos dicit: blasphemas: q̄r dixi: fili⁹ dei sum. HYLA. vñ de tri. Dēmōstratur⁹ quidē q̄ ip̄e & pater vnum esent: in eo p̄mo iep̄ta ridiculi obprobrii cōfūtāt: q̄ i reātu vocaret: q̄ se cū hō eēt: deū faceret. Lū. n. Ier. būlū nomis appellationē sanctis homib⁹ de cerneret: & fmo dei idissolubilis cōfirmaret hāc im partiti nomis p̄fessionē. Ja ergo nō ē crīmis: q̄ se deū cū hō sit faciat: cū eos q̄ homies sūt: deos lex di terit. Et si a ceteris homib⁹ nō irreligiosa būi⁹ no minis usurpatio ē: ab eo homie quē sacrificauit pa ternō impudēter usurpari videſ: q̄r dei fili⁹ se dire rit: cū p̄cellat ceteros p̄ id qđ sanctificat⁹ i fili⁹ est: beato paulo dicēt: q̄ p̄destiat⁹ ē fili⁹ dei in virtute s̄m spiritū sanctificatiōis. oīs enī hec de homie r̄f̄io ē p̄ dei fili⁹: etiā homis fili⁹ ē. AVG. Uel alic̄ Sanctificauit. i. vt sanct⁹ eēt gignēdo ei dedit: quia sanct⁹ eū genuit. Si autē fmo dei fact⁹ ē ad homies et vicerent̄ oī: ip̄m verbū dei quo nō ē de⁹: Si per simonē dei homies p̄cipādo fuit oī: verbū vnde p̄cipat nō ē de⁹: THEO. Uel sanctificauit eū: hoc ē sanit sacrificari p̄ mudo. In quo oīndit se nō ē deū sicur ceteri. nā saluū facere mundū oīuū num op̄ ē: nā autē homis deificati p̄ grāz. CHRY. Uel interī qđē vñ suscipet fmo humili⁹ locut⁹ ē. postea autē ad mai⁹ eos reduxit dices: Si non facio opa patris mei: nolite credere mibi. p̄ hō oīndens q̄ i nullo minor ē patre: q̄r enī substātiā eius ip̄ossible erat eis videre: ab operū pilitate & idētitate demonstrationē ei⁹ q̄ s̄m virtute idissimilitudis ē tribuit. HYLA. vii. de tri. Quid hec adoptio: qđ indulgētia nomis loci iuenit: ne ex natura dei fili⁹ fit: cu dei fili⁹ ex nature paternē opib⁹ credēdus fit: nō exeq̄ tur ac famili⁹ ē deo creatura. Neq; enī nature alie ne p̄tās compatur: gerere autē se nō sua: sed q̄ patris sur testaf: ne p̄ magnificētiā gestorū nature natuūtas auferat. Et q̄r lub sacramento assumpti corporis na t̄cē maria: homis & dei fili⁹ nō intelligebat: fides nobis itimat ex gestis cū ait: Si autē facio: tñ mibi nō vultis credere: opib⁹ credite. Lū enī sacramētu na ti homis intelligētiā diuīe natuūtatis ip̄ediat: cu diuina natuūtatis oē op̄ suū sub mysterio assūpti ho minis exequif. Faciēs igis opa patris dēmōstrare debuit: qđ ecēt opib⁹ credēdū. Nā seq̄: Ut cognō. & cre. q̄r pa. i me ē & ego i pa. Hoc ē illud: Dei filius sum. hoc ē illud. Ego & pater vnu sum. AVG. Nō enī fili⁹ sic dicit: In me ē pater: & ego i illo: quō possūt dice boieg: Si ei bñ cogitem⁹: & bñ vivamus i deo sum⁹: & de⁹ i nobis ē: quasi p̄cipātes ei⁹ grātia & illuminati ab ipo. Unigenit⁹ autē dei filius i pa tre ē: & pater i illo tāc⁹ equalis.

Querebat ergo eū apprehēdere & exiuit de manib⁹ eorū. Et abiit

iterū trans iordanē in eū locum ubi erat iohānes baptizans primum: & mansit illic. Et multi uenerunt ad eum: & dicebāt: quia iohānes quidē signū fecit nullū. Omia autē q̄cunq; dixit iohānes de hoc: uera erant: & multi crediderūt in eū.

BEDA: Adiuc iudeos incep̄ta dementia p̄sistere euangelista ostendit dices: Querebat ergo eū apprehēdere. AVG. Nō credēdo & intelligēdo: s̄z sc̄nēdo & occidēdo. Tu apprehēdas vt habeas. illi apprehēdere volebat: vt nō haberēt. vñ seq̄: Et exiuit de ma ni. eo. Nō eū apprehēderūt: q̄r man⁹ fidei nō habue rūt. Sed nō erat magnū verbo ejicere carnē suā de manib⁹ carnis. CHRY. Lū autē chris⁹ aliqd mas gnū locut⁹ fuerit: recedit velociter: & sedet coū furor p̄ absentia ei⁹: quod vtq; & nūc fecit. vñ seq̄tur: Et abiit iterū trās iordanē in eū locū vbi erat iohāne bapti. prīmu & mā. illic. S̄b hūc locū euāgelista cōmemorat. vt discas qm̄ p̄pe abiit. vt recordes eorū q̄ illic facta sūt. & dicta a iehanne & testimonij il lius. BEDA: Dicit autē ubi erat p̄mū. i. a p̄meua etate. Dēmōrātē autē eo ibi narrat: q̄r multi venerūt ad eū. vñ seq̄: Et multi venerūt ad eū & dicebāt: q̄a iohānes quidē fecit signū nullū. AVG. i. nullū miraculū oīndit. Nō demonia fugabat: nō cecos illu mīauit: nō moruos suscitauit. CHRY. Vide autē qualiter syllogismos cōponit idubitables. Johānes quidē dicit nullū signū fecit: hic autē facit: qua re hui⁹ p̄eminēta oīndit. Deide ne p̄teſ iohānes q̄r nullū signū fecit idign⁹ testimonio subdit: Dia au. quecūq; dī. io. de hoc vera erāt. Quasi dicāt: Et si nullū signū fecerit: tñ de hoc oīa veraciter dixit. ego dicūt: Si iohāni credere op̄orebat: multomagl bñic: cū illi⁹ testimonio etiā dēmōstrationē signoy habēti. vñ seq̄: Et multi cre. i eū. AVG. Ecce q̄ ap̄prehēderūt p̄manētē: n̄ q̄o indei volebat apprehēdere discedētē. Et nos ergo p̄ lucernā veniamus ad tñē: q̄i iohānes lucerna erat & diei testimoniu⁹ phibebat. THEO. Notandū autē q̄ crebro dñs edūc̄t populos ad solitaria loca: de p̄fidori⁹ societate eripiēs: vt magis fructificēt: sicut legē veterē datu⁹ rus edūrit populu⁹ in desertū. Mysifice autē recedēs a hierosolymis dñs hoc est a plebe iudaica: ad loca fontes habētia se trāsferit. i. ad ecclesiā ex gentibus q̄ habet fontē baptisi⁹ p̄ quē multi ad christum acce dūt: quasi transeuntes iordanē. CA.XI.

Et autē quidā languēs la zarus a bethania: de castel lo marie & marthe sororu⁹ ei⁹. Maria autē erat que unxit do minū unguēto & extersit pedes eius capillis suis cui⁹ frater lazār⁹ infir mabaſ. Misericordia ergo sorores eius ad eū dicētes: Dñe ecce quē amas

EE

Johānes

infirmitabat. Audiēs autē iesus dixit eis: **I**nfirmitas hec non est ad mortē: sed p̄ gloria dei ut glorificet filius dei per eā. Diligebat autē iesus martham t̄ sororem eius mariam t̄ lazaram.

TBEDA: Dicerat euāgelista dñm trās iordanē ab iis: tūc q̄ lazarū cōtigit infirmari. enī dicit: Erat qui dā lan. la. a be. Hinc ē q̄ in cōbusdā exēplarib⁹ copula latīna cōimūctio. Et posita iuenit: et sequentia verba supiorib⁹ cōnexa videantur. Interpretat autē lazarus adiut. Inter dēs enī mortuos quos dñs suscitauit: hic magis ab eo adiuvat: quē si solū mortui: sed quadridiuū suscitauit. **AVG.** Inter oīa enī miracula que fecit dñs lazari resurrectio p̄cipue p̄dicat. Sed si attēdam⁹ q̄s fecerit: delectari debem⁹ poti⁹ q̄ mirari. Ille suscitauit hominē qui fecit hominē plus enī ē hominē creare q̄ resuscitare. Infirmitabat autē in bethania lazar⁹. vñ dicit: A bethania de castello marie t̄ marthe sorori ei⁹. Qd̄ castellū erat primū bierosolymis. **ALCVI.** Et q̄ plures semie hui⁹ nomis erāt: ne errarem⁹ ī nomine ondī ex notissima actiōe. nā sequit: Maria autē erat q̄ vñxit dñm vnguēto: et exterrit pedes ei⁹ capillis suis: et frater lazar⁹ infirmabat. **CHRY.** Agit primū q̄dē illud necessariū discere: qm̄ bec nō fuit illa meretrice que i luca legi⁹. Nec enī honesta fuit et studiosa circa christi susceptionē. **AVG.** de cō.euā. Uel aliter: Hoc dices iohānes attestat luce: q̄ b̄ ī domo pharisei cuiusdā simonis factū ēē narrauit. iā itaq̄ b̄ maria fecerat. Qd̄ autē ī bethania rursus fecit aliud est: qd̄ ad luce narrationē nō p̄tinet: sed p̄ter narrat a tribus. **AVG.** de ver. do. Inuaserat igit̄ lazarū p̄nices inūmica lāguoris miserādi homis: co:p⁹ quo tidie edar febris scendū cōsumebat. Aderat at̄ due sorores languēti: et casum dolētes: iuuenis egrotantis lectulo iugis iberebat. vñ de eis mōr subdit: Mi serū ergo soro. ei⁹ ad eū dicētes: Dñe ecce quē amas infirmatur. **AVG.** sup iohānē: Nō dixerit veni et sana. nō ause sunt dicere: Ibi iube et hic fiet. sed tñ mō: Ecce quē amas infirmabat. q. d. sufficit ut noueris: nō enī amas: et deseris. **CHRY.** Per hoc ei ad miserendū volū attrahere christū: adhuc enī ei q̄a homi intēdebāt. iō autē nō iuerūt ad christū sicut cētūrio et regul⁹. sed mittūt: q̄r̄ v̄hemēter cōfidebant de christo: ppter multā familiaritatē: quā habebāt ad eū: et q̄r̄ a luctu detinebant. **THEO.** Et q̄r̄ mulieres erāt quas nō decet de facili domū exire. Mltā autē deuotionē et fidei magnitudinē exprimit dīcētes: Ecce quē amas infirmat. tantā enī potētiā in dño ēē credebant: q̄r̄ mirū videref qualiter virū sibi dilectrū infirmitas potuerit occupare. **Seq̄:** Audiēs autē iesus dicit eis: **I**nfirmitas hec nō ē ad mortē: q̄r̄ ipa mōr nō erat ad mortē: sed poti⁹ ad miraculus: quo facto crederēt homies ī christū: et vitarent verā mortē. vñ seq̄: S; p̄ gloria dei. Ubi er obliquo dñs deū se dicit cōtra hereticos q̄ dicit: q̄r̄ fili⁹ dei nō sit de⁹. p̄ gloria ergo cui⁹ dei audiōd sequit: Ut glorificet fili⁹ dei p̄ eā. s. infirmitate. **CHRY.** Doc autē

vt: nō ē causale: sed euētus. Nā enenit q̄dē aliude in firmitas. v̄lus ē autē ea in gloriā dei. Sequit: Dilige bat autē iesus marthā t̄ soro. ei⁹. ma. t̄ lazaru. **AV.** Ille languēs: ille tristes: omnes dilecti. Habebat ergo spem qm̄ diligebans ab eo q̄ ē volētū consolator: languētū saluator. **CHRY.** Per hoc etiā erudit nos euāgelista nō tristari sīq̄ infirmitas facta fuerit circa bonos viros: et dei amicos.

Ult ergo audiuuit quia infirmabatur tūc quidē mansit in eodez loco duobus diebus. Deinde post hec dicit dicipulis suis eam⁹ ī indeam iterū. Dicūt ei dicipuli Rabbi: nūc querebāt te īdei lapidare: et iteruz uadis illuc? R̄ndit ies⁹: Nōne duo decim sūt horae diei? Si quis ambulator in die non offendit: qz lucem huius mūdi uidet. Si autē ābulauerit i nocte offendit: qz lux nō ē in eo.

ALCVI. Dñs nūciata infirmitate lazari quoque: quadridiuū cōpleref: sanare distulit ut mirabil⁹ su scitaret. vñ dicit: Ut autē audiuuit qz infirmabat: tunc q̄dē māst ī eodē loco duob⁹ dieb⁹. **CHRY.** vt. s. ex spiraret et sepeliref et dicit: Qm̄ fetet et null⁹ posset dicere qm̄ nō dñi defunctū enī suscitauit. Sed stupor fuit et nō mōr. Seq̄: Eide post hec dicit dicipulis suis. Cam⁹ ī indeam iterū. **AVG.** Ubi pene fuerat lapidat⁹: qz ppterā idē discessisse videbat ne lapidaref. Discessit enī vt hō. Sed ī redeūdo quasi ob litus infirmitatē: offidit p̄tātē. **CHRY.** Nūc autē alibi dñs p̄dictit dicipulis quo itur⁹ ēē: sed hic p̄dit: qz formidabat v̄hemēter: et nō repēte eos con turber. Nā sequit. Dicūt ei dicipuli: Rabbi: nūc q̄ rebāt te īdei lapidare et tu iterū radis illuc? formidabat p̄ eo et p̄ seip̄is. nō dñi enī erāt ī fidē firmati. **AVG.** Qū aut vellē dare cōsiliū homies deo: dicipuli magistro: corripuit eos. vñ sequit: R̄ndit ies⁹: Nōne. vñ. horae sūt diei. Ut enī diē se ondēret. xii. dīcīpulos elegit. In hoc autē verbo nō ipm̄ indā: sed successore eius p̄uidēbat. Iuda enī cadēre succedit matthias: et duodenari⁹ numer⁹ māst. Vnde ergo illustrent a die: et p̄ horarū p̄dicationē credat mun dus ī diē. Ne ergo sequimini: si nō vultis offendere. vñ subdit: Siq̄ am̄ bu. ī die. nō offendit: qz lucem hui⁹ mūdi videt. Siq̄ autē ambu. ī nocte offendit: qz lux nō ē in eo. **CHRY.** q. d. q̄b̄ nihil conscius est neq̄cie: nihil patiet veritutē. Qui vero mala agit patiet. Itaq̄ nō ep̄ortet formidare: nihil enī dignū morte gessim⁹. Uel aliter: Siq̄ lucē huius mūdi viderit: secur⁹ ē: multomagis q̄ mecum ē: nisi amonit se a me. **THEO.** Quidā vero hūc diē intelligit tem pus p̄cedēs passionē: noctē vero ipam passionē. Dicit ergo eis: Qū dies ē. Ldū nō iminet tēpus passionis: nō offendit. Nō enī vos p̄sequēnt īdei. Cum autē non vernerit passionē: ppterā dico: extū noctem possidebitis angustiarū.

Lazarus ait: et post hec dicit eis: Lazarus amicus noster dormit: sed uadou a somno excite eum. Dixerunt ergo discipuli eius: Domine si dormit: salu erit: Dixerat autem Iesus de morte eius: illi autem putauerunt quod de dormitione somni diceret. Tunc ergo Iesus dixit eis manifeste: Lazarus moriens est: et gaudeo propter uos ut credatis quoniam non eram ibi. Sed eamus ad eum. Dixit ergo thomas qui dicitur didymus ad cōdiscipulos: Eamus et nos et moriamur cum eo.

CHRY. Posita una confortatioē discipulorum: hic alio modo eos confortat ostendit: quoniam non bierosolymas debet ire: sed i bethaniā. vñ dicit: Dec ait: Et p'bec dicit illis: Lazarus amicus noster dormit: sed uado et a somno excite eum. q.d. Non eo rursus disputatur contra iudeos: sed amicū nostrū excitatur. propter h̄ ergo dicit: Amicus noster: et ostendat necessariū suū adūtiū. **AVG.** Quod aut̄ dicit dormit: verū dixit. domino dormiebat: homib⁹ mortu⁹ erat quod eum suscitare non poterat. Nā oīs tāta facilitate excitabat de sepulchro: quāta tu excitas dormientē de lecto. Ergo sūt potētia sua dixit dormientē: sicut et apostolus dicit: De dormientib⁹ aut̄ nolo vos ignorare: dormientes appellavit: quod resurrecueros prenūcianuit. Sed quō i teret i ipsi⁹ quodidie dormiūt et exurgūt: quod quisque rideat i somnis: alij sentiūt leta somnia: aliū torquētia: sic enīsque cū cā sua dormit: cū cā sua surgit. **CHRY.** Discipuli aut̄ ipedire voluerunt ei adueniūt i indeā. vñ seq̄: Dixerūt ergo discipuli eius: Domine si uos uoluerit. Solet enī eē somni⁹ egrotatiū salutis indūt. q.d. Si dormit n̄ igit̄ utile ē: quod tu uadas ad excitandū eum. **AVG.** Quo ergo intellexerunt discipuli sic rūderūt. vñ seq̄: Dixerat autem Iesus de morte eius: uero putauerunt quod de dormitione somni diceret. **CHRY.** Si vero quod dicat: quoniam non cognouerunt discipuli mortuū eē ab eo quod dixit: Uado et excite ilū. sūltū enī erat cū ire p' tot stadiū: et lazarū a somno excitat. Istud dicemus: quoniam scribābā h̄ enigma tē qualia multa loquebas. **AVG.** Quia ergo obscure dixerat: dormit: manifestat quod dixerat. vñ seq̄: Lūc ḡ dixit eis i.e. manū. Lazarus moriens ē. **CHRY.** Nō aut̄ hic adiecit: Uado ut resuscite eum: nō enī uolebat verbis p̄dicere quod popa debebat certificare: uanā gloriā ubiq̄ nos fugere docēs: Et quod nō oportet simpliciter p̄mittere. Sequitur: Et gaudeo propter uos ut credatis: quoniam non erā ibi. **AVG.** Eger enī nō mortuū fuerat nūciatus: sed quod lateret enī cū creuerat: ad cui⁹ manū aia morietis exierat. Ait ergo: Hau deo propter uos ut credatis: quoniam non erā ibi. et iā icipere rē admirari: quod uis poterat dicere mortuū: quod nec uiderat: nec audiuerat. Ubi meminisse debemus quod adiūc erā ipsoū discipulorū miraculus edificabat si desuō ut ē inciperet: sed ut quod cepat cresceret. quod ḡ di-

cit: Ut credatis: intelligēdū ē et amplius robustiusque credatis. **THEO.** Intellexerunt autē quidā h̄ sic: Haudeo inquit p̄ vobis. nā cū illuc nō erit: tūrē: sc̄it ad maioritatē fidei vestre: quoniam si astutissim⁹ egrotatēz curassim: quod eē modicū signū ad mee virtutis undi cū. qā vero me absente supuenti mors: pōtū in fide mea corroboramini: cū videbitis me posse etiā defūctū putrescēte resuscitare. **CHRY.** Igit̄ oīs discipuli quidē timebāt iudeos: h̄p̄t̄ alios uero thomas. vñ seq̄: Dicit ergo thomas quod dicit didymus ad cōdiscipulos: Eam⁹ et nos et mori. cū eo. Infirmitorū cī erat alius et ifidelior: postea oībus fortior factus est et irreprobabilis: quod sol⁹ orbē terrarū p̄currit: et i mediis plebeis voluebat volētib⁹ eum interficere. **BEDA:** Tel castigati discipuli supozib⁹ oīi verbis no au si sit ultra cōtradicere. Sed thomas p̄ oībus socios horat: ut irēt et morieren̄t cū eo. In quo magna ei⁹ uides eē constantia. Sic enī loquebas: quasi facere posset que alios horatabant: immemo: sue fragilitatis sc̄it et petrus.

Elenit itaqz Iesus: et inuenit enī quod tuorū dies iā in monumēto habentē. Erat autē bethania iuxta bierosolymā quasi stadijs quādecim. Multū autē ex iudeis uenerāt ad marihaz et mariā ut cōsolarent eas de fratre suo. Martha ergo ut audiuit: quā uenit occurrit illi: maria autem domi sedebat. Dixit ergo martha ad Iesum: Domine si fuisses hic: frater meus nō fuisset mortuus. Sed et nunc sc̄io quod quecūque poposceris a deo dabit tibi deus. Dicit illi Iesus: Resurget frat̄ tuus. Dicit ei martha: Sc̄io quod resurget in resurrectiōe in nouissimo die. Dicit ei Iesus: Ego suū resurrectio et uita. Qui credit in me est si mortuus fuerit uiuet: et oīs qui uiuit et credit in me non morietur in eternū. Credis hoc? Ait illi: Utiquā domine ego credidi: quod tu es christ⁹ filius dei qui in hūc mundū uenisti.

ALCVI. Dñs ad h̄ vēire distulerat: et quadriduū iplereb̄: ut lazarus glorioli⁹ resuscitaret. vñ dicit: Uenit itaqz ie. et iue. eu. q.d. iā i mo. habetē. **CHRY.** Miserat enī dñs duob⁹ diebus: et annū duos dies uenerat nūcius. In qua die lazarus ē defunctus: ipse aut̄ quarta die accessit. **AVG.** De quatuor aut̄ diebus multa dici possit. Diversis enī modis una res significari potest: Est enī vñ dies mortis quē hō trahit de mortis p̄pagie. Sed et legē naturale trāsgrediūt homines: ecce alter dies mortis. **L**ex etiā scripture data

Johannes

ē diuinit⁹ p moyſen ⁊ ipa cōtēnīſ. **A**dde tertiuſ dieſ mortis. venit euāgeliū ⁊ ipm trāſgrediunſ hominē ſcece quart⁹ dies mortis. etiā ad tales excitādos do min⁹ nō edignatur accedere. **ALCVI.** Aliter: Pāmū peccatū extit latio i corde: ſecundū cōſelus: tertiuſ factū: quartū cōſuetudo. **S**eq̄: Lrat au. be. iu xta hiero. quāſtadijs. vñ **CHRY.** Quod erat mi liaria duo. **D**oc aut̄ dicit ad oīdendū q̄ cōgruum fuit multos iudeorū a bierosolymis ad eſſe. vñ ſub dit: **M**ulti aut̄ ex iu. vene. ad ma. ⁊ mar. vt cōſo. eas de fra. ſuo. **S**ed quō iudei cōſolabāſ dilectas a chri ſto: cū iā ſtatuiſſent q̄ ſiq̄ christū cōſitereſ extra sy nagogā fieret. **S**ed pp calamitatis neceſſitatē: aut q̄ ſi nobiles has mulieres reuerētes eas cōſolabāſ: aut q̄bi aderāt q̄ nō mali erāt. multi enī ex ip̄is crede bat. **D**oc at̄ dicebat euāgelista: ad oīdendū q̄ lazarus vere mortu⁹ erat. **BEDA:** Nōdū aut̄ dñs ca ſtelli ſtroterat. vñ adhuc extra caſtellum poſito ocurrit martha. vñ ſeq̄: **M**artha au. vt au. q̄ ie. ve. occurrit illi. **M**aria au. do. ie. **CHRY.** Nō aut̄ al ſumit ſororē obuiā christo vades. vult enī ſingulari ter christo loq̄ ⁊ quod factū ē ei annūciare. cū vero ea i bonā ſpē durit: tūc abijt ⁊ vocat maria. **THE.** Primo itaq̄ nō pādit ſorori: volēs aſtātes hoc late re: q̄nī ſi pcep̄iſſet maria christū accedere: obuiā iret ⁊ comitareſ eā pſentes iudei: q̄bus notuſ fore ad uenitū ielu martha nolebat. **S**eq̄: Dicit autem mar tha ad ielu: oīne ſi fu. hic fra. me. nō fuifſet mortu⁹. **CHRY.** Credēbat enī i christū: ſed non vt oportē bat. nōdū enī cognoscēbat: q̄nī deus erat. ⁊ iō dice bat: **S**i fuifſes hic. frater meus nō fuifſet mortu⁹. **THE.** Quāſi diffidens q̄nī etiā abſens ſi veller: poſet phibere mortē fratri ſu. **CHRI.** Nōdū et cognoscēbat q̄ ppria virtute hoc faceret: q̄d ap paret ex hoc q̄d ſubdiſ: **S**ed z nūc ſcio q̄ quecūq; popoſceris a deo dabit tibi de⁹: vt de virtuoso quo dā ⁊ approbato viro loquēs. **AVG.** Nō aut̄ dicit ei Rogo te vt reſuſcites fratre meu. vñ enī ſciebat: ſi fratri eius reſuſgere vtile fuerat: hoc tñ dicit. **S**cio q̄ potes ſi viſ facere: vtrū facias: iudicij tui ē: nō p̄ ſumptuōis mee. **CHRY.** Dñs at̄ vtraq̄ que nō co gnoscēbat: eā docuit. vñ ſeq̄: Dicit ei ie. reſur. fra. tu us. Nō dicit petā vt reſuſgat. ſed ſi diceret: Nō idis geo adiutorio: a meip̄ oia facio: valde fuifſ ſgrane mulieri. ſed b̄ dicere **R**eſuſget: mediuſ erat. **AVG.** Ambiguū at ſuit q̄ dixit **R**eſuſget. Nō ei ait Nō. ⁊ iō ſeq̄: Dicit ei mar. **S**cio q̄ reſuſget i reſuſcitione i nouiſſi. die. De illa reſuſcitione ſecura ſu: de hac icerta ſu. **CHRY.** Adierat aut̄ mulier mlta a ſpo de reſuſcitione loquēte. dñs at̄ māifest⁹ ſuā oīdīt auctoritatē. nā ſubdiſ. **D**icit ei ie. Ego ſuſt reſur. ⁊ vi. oīdēs q̄nī nō idiget alio adiutorio. ſi enī alio adiutorio idiget: q̄litter erit reſuſcitione. ſi vero ip̄e eſt vi ta: nō loco circuclidiſ: ſed vbiq̄ exiſt pōt ſanare. **ALCVI.** 35 ego ſum reſuſcitor: q̄ vita p̄ que tūc cū alijs reſuſget p̄ eūdē pōt ⁊ mō reſuſge. **CHRY.** Illa ergo dicitē quecūq; petieris: ip̄e dicit: Qui cre. i me ēt ſi mor. ſue. vi. oīdēs q̄nī ip̄e ē tributoz bono rū: ⁊ ab ip̄o oportet petere: p̄ b̄ aut̄ ei⁹ iſtelleſt ele uat. nō enī b̄ erat ſolū q̄d querebat: vt ſolū lazarum ſuſcitaret: ſed et̄ oportebat eā ⁊ q̄pſentes erāt diſcre re reſuſcitione. **AVG.** Dicit ergo Qui cre. in me

et ſi mor. ſu. i car. **C**linet in aīa. donec reſuſget caro nūc postea moritura. **V**la vita aīe fides ē. **S**equit ſe oīs q̄ vi. i car. ⁊ cre. i me. et̄ ſi moriat ad tēp⁹ per mortē carnis. **N**ō moriet i eternu. **ALCVI.** Dō pter vitā ſpūs ⁊ imortalitatē reſuſcitionis. Sciebat aut̄ dñs que nibil later q̄b̄ credebat: ſed coſtitionē q̄ ſaluaſer q̄rit. vñ ſeq̄: **C**redis b̄: Ait illi vtiq; dñe ego cre. q̄ tu es chriſt⁹ fili⁹ dei viui: i hūc mun. ve. **CHRY.** Olideſ mibi nō itelleriſſe mulier q̄d dictū ē: ſed q̄nī magnū q̄d erat itellexit: non tñ cognouit q̄d ē. pp̄terea aliud iteſrogata aliud r̄idit. **AVG.** Uel alit: Qñ b̄ credidi q̄p̄ filius es dei: credidi q̄ tu es vita: q̄ ⁊ q̄ credit i te ēt ſi moriat viuit.

Et cuſ hec dixiſſet: abijt ⁊ uoca uit mariā ſororē ſuā ſilētio dicens: **M**agister adest: ⁊ uocat te. Illa ut audiuit ſurrexit cito: ⁊ uenit ad eū ſuondū enī uenerat ielu in caſtelli: ſed erat adhuc in illo loco ubi occurrerat ei martha. **J**udei ergo q̄ erāt cuſ ea i domo ⁊ cōſolabāſ eā: cuſ ui dixiſſet mariā q̄ ſuon ſurrexit ⁊ exiſt: ſecuti ſūt eā dicētes. **Q**uia uadit ad monumentuſ ut ploret ibi. **M**aria ergo cuſ ueniffſet ubi erat ielu uides eū: cecidiſ ad pedes eius: ⁊ dixit ei: Domine ſi fuifſes hic non eſſet mor tuus frater meuſ.

CHRY. Ex virtute ſmonū christi iſteri martha lu crata ē luct⁹ diſſolutionē. ea enī q̄ ad magiſtri erat deuotio: ſi pmittebat eā ſentire pñtia q̄ luctū ſuocu re poterāt. vñ dñs **E**t cuſ hec dixiſſet: abijt ⁊ vo. ma. ſoro. ſuā ſile. **AVG.** Aduerterādū q̄ ſup̄pſam voce ſilētū ſuocu. nā q̄o ſiluit: cuſ ſubdatuſ dices: **M**agister adest ⁊ vocat te. **CHRY.** **B**ō at̄ occulte ſororē vocat: ſi ei ſcīuſſent iudei christū aduenire re ceſſiſſet: ⁊ nō fuifſet teſtes miraculi. **AVG.** Aduer tendū etiā que admodū euāgelista non dixerit: ebi vel q̄nī vel quo maria dñs vocauerit: vt b̄ in verbiſ marthe poti⁹ iſtelligeret narratiōis breuitate ſuata.

THEO. Sine ēt ipam christi pſetiā vocationē re putauit q̄d. Inexcusabile ēt eo pſente tu nō ex eſtas obuiā ipi. **CHRY.** Nibus aut̄ affidētib⁹ illa lu gēs ⁊ plāges no expectauit ad ſe vētē magiſtri ne q̄ dignitatē ſuauit: neq; a luctu detēta ſed ſuages cōfēſtum obuiauit. vñ ſeq̄: Illa vt audi. ſuon cito ⁊ ve. ad eu. **AVG.** Et quo patet q̄ nō illa pueniſſet martha ſi ei nō ſuifſet adiutuſ ielu. **S**eq̄: Nōdū enī uenerat ie. i caſtel. ſed erat adhuc i illo loco vbi occurrerat ei martha. **CHRY.** Uacāt̄ ei ibat: vt nō videaſ inijcere ſeipm miraculo: ſed rogari ab alijs. **D**oc igiſ vult occulte euāgelista inſinuare: aut q̄ ſuon currebat: vt anticipearet eū uenire. uenit at nō ſola: ſed oīs trahēs iudeos. vñ ſeq̄: Judei igi. q̄ erāt i domo cuſ ea: ⁊ cōſola. eam cuſ vidis. ma. q̄ ſuon

surre, et exiit secuti sunt eam dicentes: quod va. ad mo. et plo ret ibi. **THEO**. Doc primum ad euangelistam narrare et videam que occasio fuerit quod plures ibi essent: quoniam lazarus resuscitat est: ut tam grāde miraculū quadridua in mortui resurgentis testes plures iueneret. Sequitur Maria ergo cum venit, ubi erat Iesus: vidēs eum ceci ad pedes eius. **HYCHRY**. Feruētior hec soror erat, non enim ei turbā verecunda data est: nec suspicione timuit quam de christo inde habebat cum aliquo inimicō christi iterant: sed oīa cōtēpsit hūana p̄sente magistro et soli se dabat ei quod ad magistrū honor. **THEO**. Quāuis et diminute se videbat habere dices: Domine si fuisses hic frater meus non fuis morib⁹. **ALCVI**. q.d. Dū nobiscum p̄sens fuisti: non morib⁹: non ifirmitas aliqua apparet aula eius: apud quae vita nouerat hospitari. **AV**. **GV**. de ver. do. O ifidelis cōuētio te adhuc polito in seculo lazarus amicus morit⁹. Si amicus morit⁹ inimicus quod patiet: parvus si non tibi soli sup̄i fuit. Ecce tuus dilectus seru rapuerit. **BEDA**: Non autem omnia dixit maria quod martha p̄tulerat: quod cōsuetudo hominum more laetab⁹: non omnia que voluit et in animo habuit profere potuit.

Iesus ergo ut uidit eam plorantem: indeos quererat cum ea plorantes tremuit spiritu et turbauit seipsum et dixit: Ubique posuistis eum? Dicunt ei: Domine ueni et uide. Et lacrymatus est Iesus. Dixerunt ergo iudei: Ecce quoniam amabat eum. Quidam autem ex ipsis dixerunt: Non poterat hic quod aperuit oculos ceci natū facere ut hic non moriret. Iesus ergo rursum tremens in semetipso: uenit ad monumentum. Erat autem spelūca: et lapis suppositus erat ei. Ait Iesus: Tollite lapidem. Dicit ei martha soror eius quod mortuus fuerat: Domine iam fetet: quadriduanus est ei. Dicit ei Iesus: Nonne dixi tibi: quoniam si credideris uidebis gloriā dei? Tulerunt ergo lapidem.

CHRY. Marie loquēti nihil christus loquit⁹: neque ea dicit quod sorori dixerat. turba enim aderat multa et non erat temp⁹ illorum verborum. Sed cōdescēdit et humiliatur: humana natura denudata: quoniam enim miraculū magnū et futurū: et multos per id lucrat⁹ sua condescētione attrahit testes: et humana mōstrat naturā tamen dicit: Iesus ergo ut vidit eam plorantem: et iu. quod uideat ea plorare. spū et turba. semetipsum. **AV**. Quis enim ei posset nisi ipse turbare? Turbar⁹ est christus: quod volunt. estiruuit: quod volunt. et illius p̄tate erat sic vel sic affici vel non affici. Verbum enim aiam suscepit. et carnē totum homini sibi coaptat: in persone unitate naturā: ac quod ubi summa p̄tā est: in voluntatis nutū turbat. **THEO**. Ad approbadā enim cōditionē bus-

maria iubet ei quod suū est p̄sequi: neenī iniungit ei virtute spūsancti illāq; cōpescit. Hoc autē cūcta natus rā pati dñs cōminet: cui approbadō quod hoc ver⁹ et non appareb⁹ fuerat: tū etiā nos monēdo: ac meta metuī cōtēpsit iocunditati iponēdo. Nā ex toto nec compati nec merē ferreū: ac bouī exuberātia muliebre. **Seçf**. Et dicit: ubi posuistis eum? **AV**. de. v. do. Non solū se pulū ignorare credi debuerat: sed fidē populi approbare volebat. **CHRY**. Non enim uult ipse se iniūcere: sed oīa ab alijs disscere et rogat⁹ facere ut ab oī iuspi tione eripiat signū. **AV**. lib. lxxiiij. que. Qd et interrogat vocationē nostrā quod sit in occulto arbitror si ḡnificare. Predestinatio ei nostre vocatiōis occulta est: cuius secreti signū est interrogatio dñi quasi nesciētis cui ipi nesciam⁹: vel quod ignorare se peccatores alio loco dñs ostendit dices: Non noui vos. quod in disciplina et p̄ceptis eius non sūt peccata. **Seçf**. Dicūt ei: Domine ueni et vide. **CHRY**. Non dū enim aliquod signū resurreciōis mōstrauerat: uero ita videbas uturus et lachrymatur⁹: non ut resuscitatur⁹. ppter h̄ ei dicit: Ueni et vide. **AV**. Uidet autē dñs qui misereb⁹. uero illi dicit: Uide humilitatē meā et labore meū: et dimittit oīa peccata mea. **Seçf**. Et lachrymā est ie. **ALCVI**. Quia fons pietatis erat: flebat propter humanitatis: quē resuscitare poterat p̄ potentiam diuinitatis. **AV**. Quare autē fleuit christus: nisi quoniam fieri docuit. **BEDA**: Est autē boīz cōuetudo caros suos mortuos lugere. Scōm hāc cōsuetudinem iudei dñm flere putabāt. uero subdit: Dixerūt ergo iudei ecce quoniam amabat eum. **AV**. Quid est amabat eum? Non veni uocare iustos: sed peccatores ad penitētā. **Seçf**: Quidā autē ex ipsis dire. Non potest. hic quod aperuit oīa ceci nati facere et hic non morireb⁹. Plus est quod factur⁹ est: ut mortuus resuscite. **CHRY**. Erat autē ex inimicis eius quod h̄ dicerūt. Ex quibus igit̄ epoetebat ei quod admirari virtutē: ex his ei detrahūt. s. ex illuminatiōe ceci natū quasi nec illo mōrāculo facto. In hoc etiā se ostendit ēē corruptos: quoniam non dū christo adueniētē ad monumētū: paſsumūt accusatiōes non expectatētē rei fūnē. **Seçf**: Iesus ergo rursum tremens in semetipso ve. ad monū. Studio se euangelista frequētē dicit quod lacrymat⁹ est quod tremuit: et discas quod vere nostra naturā uidebit. Quia ei hic magis alijs euangelisti magna de eo loq̄: etiā in reb⁹ corporalib⁹ humiliora dicit. **AV**. **GV**. Tremas autē et in te: si disponis renūscere: omni homi dicit quod p̄missa pessima cōsuetudine. **Seçf**: Erat autē spelū: et lapis suppositus ei. Mortuus sub lapide: re sub lege. Lex enim quod data est indei in lapide scripta est. Quis autē rei sub lege sit: iusto autē non est lex posita. **BEDA**: Est autē spelūca rupis canata. Porro monumētū dicunt eo quod mentē moneat: hoc ē mortuos ad memoriā reuocat. **Seçf**: Ait Iesus: tollite lapidem. **CHRY**. Sed quare non lapide iacēte fecit resuscitari: Nonne poterat quod corpore mouit mortuū voce. etiā multo magis lapidem mouere: Non autē hoc fecit ut eos testes faciat miraculi: ut non dicat quod in cōco dixerāt. Non est hic. Nam enim et accessus ad monumētū testabāt quod ipse ē. **AV**. **Mystice** autē dicit: Remouete lapidem. remouete legis pōdū. ḡra; p̄dicate. **AV**. lib. lxxiiij. que. In quo puto illos significare quoniam venientibus ad ecclesiā ex gētib⁹: onus cirūcisionis iponere solebāt: vel eos quoniam in ecclesia coru-

Johannes

pte vinūt: et offēsionī sūt credere volētib⁹ / AVG.
de ver. do. Ja aut̄ maria ⁊ martha sorores lazari que
christū frequēter mortuos resuscitasse viderant fra
tē suū posse resuscitare penit⁹ nō credebāt. Nā seq
tur: Dicit ei mar. so. el⁹ q̄ mortu⁹ fuit. Dñe iā seqz qua
dridua. enī ē THEO. Hoc at̄ martha tāq; diffidēt
dicit: velut ipsoſile credens posſe fratrē ſuſcitar: ob
dierū diuturnitatē. BEDA: Uel hec verba nō
ſūt despatiōis: ſed poti⁹ admiratiōis. / CHRY. Si
b̄ et̄ qđ dicit: valet ad obſtrūctū indeuotos: vt et̄ mi
raculū teſtent man⁹ tollētes lapidē: et̄ audit⁹ vocez
audiēs christi: et̄ vi⁹ ſuſcitatū lazarū exire: et̄ odorat⁹
fetorē recipiēs. / THEO. Chātus aut̄ rememorat
mulieri ea de qbus ſecū cōtulerat: et̄ pene vt obliuſ
ſcēti loquīſ. vñ ſeqz: Dicit ei iēſus: Nōne dixi ti. qm̄
ſi credi. videbis gloriā dei. / CHRY. Nō eiz memor
erat mulier ei⁹ qđ christ⁹ dixerat: Qui credit in me
et̄ ſi mortu⁹ fuerit riuet. et̄ diſcipulis qđē dixit: Ut
glorificeſ fili⁹ dei i ea. hic aut̄ gloriā dei de patre di
xit. Infirmitates enī eoz q̄ audiebat cā erāt diſferē
tie eoū q̄ dicebāt. Nolebat dñs iterim turbazē aſta
tes. et̄ iō dicit: Videbis gloriā dei. / AVG. In hāt
est gloria dei: quia et̄ ſentēt quadrūduanū reſtſci
tat. ſeqz: Tulerūt ergo lapidē. / ORI. Mora tol
lēdi lapidē adiacētē ex ſorore defuncti cauſata eſt.
Nisi enī diſiſſet: Ja fetet: ē enī quadriduan⁹: nō di
ceret: Dicit iēſus: tollite lapidē. Sustulerūt ergo la
pidē. nūc ergo lōge tardī ablat⁹ ē. Lōmodū ē igi
nihil iterponē iter iuſſa iēſu ⁊ ipoū executionē.

¶ Iēſus autē eleuatis ſurſum ocu
lis dixit: Pater gratias ago tibi qm̄
audisti me. Ego autē ſciebā qz ſem
per me audiſ: ſed pp̄ter populu qui
circūſtat dixi: ut credat qz tu me mi
ſisti. Hec cum diſiſſet uoce magna
clamauit: Lazare ueni foras. Et
ſtatiſ pdijt q̄ fuerat mortu⁹ ligat⁹
manus ⁊ pedes iuſtitis: et̄ facies illi⁹
ſudario erat ligata. Dixit eis iēſus:
Soluſte cū: et̄ ſinete abire. Oltier
go ex iudeis q̄ uenerāt ad mariaz ⁊
marthā ⁊ uiderāt q̄ fecit iēſus: cre
diderūt in eū. Quidā autez ex iſpſis
abierunt ad phariseos: et̄ diſerunt
eis que fecit iēſus.

¶ ALCVI. Quia chāt⁹ fm̄ hominē minor erat pa
tre ab illo petiſ ſuſcitatōne Lazari: atq; iō ſe exau
ditū dicit. vñ dicit: Iēſus autē ele. ſur. ocu. di. Pater
gra. ago. ti. qm̄ erau. me. / ORI. Eleuauit qđē ſurſum
oculos qm̄ itelligētā huiā erexit adducens illā p
orationē ad eſcelū patrē. Sed et̄ neceſſe ē volētē
ad eſceplar oratiōis christi orare eleuare oculos cor
di ſurſum: ac̄ erigere illos a pſentib⁹ reb⁹: memoria
cogitatiōibus: atq; intētiōibus. Si aut̄ dignē orans
ribus huiusmōi qdā exprimit a deo de pp̄ria oratiōe

pmiſſio: adhuc te loquēte dicā: Ecce aſſiz. qd̄ erpe
dit arbitrii de dñō ſaluatorē: erat enī oratur⁹ p
reſuſcitatōne lazarū. Sed pueniēs illi⁹ orationē q̄ ſol⁹
bon⁹ pater ē: exaudiuit dicēda. Pro iploīe igi
oratiōis ſubdit ḡfarū actions dicens: Pater ḡfas
ago tibi: qm̄ exaudiisti me. / CHRY. Hoc ē: nibil est
cotrariū mei ad te. Nō aut̄ oſciū q̄ ip̄e nō potuit:
vel q̄ minor ſit patre: q̄ hoc ⁊ amicis dicit⁹ ſi bono
re equalib⁹. Ut aut̄ oſciū qm̄ nō idiget oratiōe ſub
iūgit: Ego aut̄ ſcie. qm̄ ſemp̄ me audiſ. q.d. Ad h̄ ſi
fiat volūtas mea: nō indigeo oratiōe ad hoc q̄ tibi
ſuadeā: vna enī ē noſtra volūtas. hoc aut̄ obiſbra
te dicit: pp̄ter auditō ſi belliſtātē. De⁹ enī non ita
dignitatē ſuā respicit: vt ad ſalutē noſtraz: pp̄terea
excelsa quidē ſi magna: paucā ſi ipſa occultata: buſ
lia vero multa circuſtūt ei⁹ fm̄onib⁹ / HYL A. iii.
de tri. Nō igi p̄ce eguit. nobis orauit: ne ſili⁹ igno
rare. vñ ſubdif. Sed pp̄ter populu q̄ circūſtat dī
xi: vt credat: q̄ tu me miſisti. Tu enī ſibi nō pficeret
depcatiōis fm̄o: ad pfectū tñ noſtre fidei loquebas
tūt. Nō iō ergo aurilij ē ſed nos ſum⁹ inopē do
ctrine. / CHRY. Nō aut̄ dixit: vt credat qm̄ minor
ſum: qm̄ fine oratōe nō poſſiū ſacref: ſed qm̄ tu me
miſisti. Nō dixit: Miſisti me ibecillē ſuitutem reco
gnoscētē: a meipo nibil factētē: ſed me miſisti vt nō
deo trāriū eſtimēt. nec dicit: Nō ē ex deo: vt enī
dā ſi tuā volūtātē op̄ h̄ fieri. / AVG. de verbiſ
do. Uenit aut̄ chāt⁹ ad monumētu i quo lazarus
dormiebat: et̄ nō tāq; mortuū ſed tāq; ſanū: tāq; vi
uum: tāq; audire paratū: de ſepulchro ptin⁹ euoca
uit. vñ ſeqz: Hec cū diſiſſet: uoce magna clamauit:
Lazare ueni foras. Jō dicit nomēne oēs mortuū co
gerent exire. / CHRY. Nō aut̄ dixit: Surge tu: ſed
Ueli foras. vt viuēti loquēs ei⁹ q̄ mortu⁹ fuerat. Pro
pter qđ nō dixit: In nomine patris mei ueni foras:
aut̄ reſuſcita eū pater. Sed hec oia oimittēs poſtq;
oratiōis ſormā accepat: p̄ res auctoritatē oſdiſ: qm̄ ſi
hoc ſapiētē ſue ē: p̄ verba qđē cōdēſcēſionem p̄ res
vero oſidēre p̄tātē. / THEO. Alta vero ſaluatoris
vor q̄ lazarū ſuſcitanit: idicū ē tube magne ſonatu
re i cōi ſuſrectiōe. Altī et̄ clamauit et̄ gētū ſora
refrenet fabulātū i tumulis eē aias defunctoru. nā
quasi foras manētē eā aduocat p̄ clamorem. Sicut
ſit enī uersalis ſuſrectiō i iictū oculou ſuſrectiōis
q̄ hec ſuſrectiō ſingularis. et̄ iō ſeqz: Et ſtatiſ p̄
dixit q̄ mor. ſue. ligat⁹ ma. ⁊ pe. iuſti. ⁊ fa. ei⁹ ſu. erat li
gata. Ja mācipat effectui quod dī. Uenit boſa cu
audiēt defuncti uoce filii dei: et̄ q̄ audiēt viuēt.
ORI. Nā vox elata ⁊ clamor non incōueniēt di
cet exiſtātē illū: ſic adiimplētū ē: qđoixerat. Vado
vt exciſtē eū. Sed et̄ pater q̄ filiū orātē exaudiuit ſu
ſcitanit lazarū: vt ſic ſuſrectiō lazarī cōe op̄ ſit ſu
li ſuſrectiō ſi patris exaudiētis. Sicut ei pater ſuſcitat
mortuō ſi viuificat: ſic ſi fili⁹ quoſ vult viuificat.
/ CHRY. Exiſt autē ligat⁹ et̄ nō putareſ ſi phātā ſu
ma. Sed et̄ h̄ q̄ exibat ligat⁹ nō min⁹ videbat eē q̄ ſu
reſuſcitatō. ſeqz: Dicit eis ie. ſol. eū. Ut rideliz tāq
gētē ſi appropinquātē ſideat: q̄ vere ē ille. ſe
quif: Et ſinete abire. et̄ h̄ pp̄ter hūilitatē. nō enī ouſ
cit enī: neq; inbet ſecū abulare ad ſuſ demōſtratiōe
/ ORI. Diſerat aut̄ ſup̄a dñs pp̄ter populu q̄ cir
cūſtat dici: vt credat: q̄ tu me miſisti. nullo aut̄ co

nū credētē h̄ dixisset: velut alijs homī ūsci⁹ futuro⁹
vñ ad h̄ remouendū subdit: **D**ulti er. et iu. q̄ ve. ad
maria ⁊ mar. ⁊ vide. q̄ fecit: credit. i. eū. **Q**uidā aut̄ ex
ip̄is abierūt ad phariseos: ⁊ dixerūt eis q̄ fecit iesus.
Lorinet qd̄ ambiguiū fmo p̄sens: verum q̄ inerūt ad
phariseos: fuerūt ex illis multis q̄ crediderant ppo
netes cōciliari christo hostiliter se habētes ad eum.
Vel alia a credētib⁹ irritare volētes iuidū phariseo
nū jeli i ipm: ⁊ videt mibi h̄ magis enāgelicā exp̄me
re velle. multos enī dicit q̄ p̄ h̄ qd̄ viderūt credide
rūt: veluti paucis err̄tibus alij de cōbus subdit: **Q**ui
dā aut̄ t̄c. **AVG. lib. lxxiiij. que.** **Q**uāqz aut̄ h̄ euā
geliste historia reliūscitatū lazaram plena fide tenea
mus t̄ i allegoria aliqd̄ significare nō dubito: neq̄
ai res facie allegorijans: geste rei fidē amittunt. **Avg.**
sup iohānē. **O**is qd̄ q̄ peccat moris: sed de⁹
magna misericordia aias suscitat: ne moriant̄ i eter
nū. **I**ntelligim⁹ ergo tres mortuos quos i corpibus
suscitauit aliqd̄ significare de resurrectionib⁹ aiarū.
GRE. iii. mor. **P**uellā enī i domo: mulierē extra
porta: i sepulchro aut̄ lazaru suscitat. **A**dhuc q̄ppe i
domo mortu⁹ iacet q̄ iacet i peccato. **J**ā quasi extra
portā ducit: cui⁹ iniqtas v̄lqz ad in verecūdiā publi
ce p̄petratiōis opatur. **Avg.** **V**el itus ē mors: q̄
cogitatum malū nōdū p̄cessit i factū. **Q**i aut̄ ipm ma
lu fecisti: q̄i mortu⁹ extra portā extulisti. **GRE.**
Sepulture vero aggere p̄mit: q̄i i p̄petratiōe neq̄tie
v̄l cōsuerudis p̄suis grauaf: sed bos pluriqz diuia
gra respect⁹ sui lumine illustrat. **AVG. lib. lxxiiij. que.**
Vel accipiam⁹ lazaru i monumēto afam terre
na peccatis obrutā. **AVG. sup iohānē.** **E**t tñ laza
ru ibis amabat. si enī peccatores nō amaret: de celo
ad terras nō descenderet. **B**ñ aut̄ de illo q̄ peccare
cōsuererat dicit⁹: **F**etet. i cipit enī habere pessimam
famā tāq̄ odoē deterrim⁹. **AVG. lib. lxxiiij. que.**
Recte etiā oicit: **Q**uadriduan⁹ ē. vltimū ei elemēto
rū terra ē. significat enī puteū terrenorū peccatorū
i cupiditā carnaliū. **AVG. sup iohā.** **F**remuit
aut̄ vñ: lacrymauit: voce magna clamauit: q̄ dif
ficile surgit quē moles cōsuetudis p̄mit. **T**urbat se
merip̄m christ⁹: ⁊ tibi significet quō tu turbari des
beas: cū tā mole peccati granaris ⁊ p̄meris. **F**ides
enī homis sibi displicētis fremere debet i accusatio
nemalorū operū: vt violētie penitētis cedat consue
tudo peccadi. **Q**ñ dicis illud feci: ⁊ pepcit mibi de⁹:
euāgelii audiui: ⁊ cōtempsi. **Q**uid facio? **J**ā fremit
coit⁹: q̄ fides fremit: i voce fremētis apparet spes
resurgētis. **GRE. xiiij. mor.** **V**iciit aut̄ lazaro: **N**eni
sors: vt ab excusatōe ⁊ occultatiōe peccati ad ac
cusationē suā ore p̄prio exire p̄uoceſ: vt q̄ itra con
sciētia suā abs̄cōsus iacet p̄ nequitia: a semetip̄ fo
ras erat p̄ cōfessionē. **AVG. lib. lxxiiij. que.** **Q**̄ au
te laz̄r⁹ exiit de monumēto: animā significat rece
dētē a carnaliū vitij⁹. q̄ vero istis obuolutus: h̄
ē q̄ eriam a carnaliū recedētēs ⁊ mēte fuiētēs legi
dei: adhuc tñ i corpe cōstituti: alieni a molestiis car
nis eē nō possum⁹. q̄ at facies ei⁹ kidario tecta erat
b̄ ē q̄ i hac vita plenā cognitionē habere nō possu
mus. q̄ aut̄ dicit⁹: **S**oluite enī ⁊ finite abire. hoc ē q̄
post hāc vitā auferūt oīa velamia vt facie ad faciē
videam⁹. **AVG. sup iohānē.** **V**el aliter: **Q**ñ conte
nis: motu⁹ iaces. q̄i cōfiteris: pcedis. **Q**uid ē ei. p̄

cedere: nī ab occultis velut exēdō manifestari: **H**z
vt cōfitearis de⁹ facit: magna voce clamando. i. ma
gna grā vocādo. **D**oxu⁹ aut̄ pcedēs adhuc ligat⁹
ē. cōfites adhuc re⁹. vt aut̄ soluerēt peccata ei⁹ mi
nistris h̄ dixit: **S**oluite enī ⁊ finite abire. qd̄ est: **Q**ue
solueritis sup terrā erūt soluta ⁊ i celis. **ALCVI.**
Christ⁹ ergo suscitat: q̄ iteri⁹ p seipm viuificat. Sol
uunt discipuli: q̄ p ministeriu sacerdotū absoluun
tur viuificati. **BEDA:** **P**er eos aut̄ q̄ phariseis an
nunciauerūt significat nōnulli q̄ vidētes bona ser
uoz̄ dei opa odijs insequunt⁹ ⁊ ifamare conant̄.

Collegērūt ergo pōtifices ⁊ pha
risei conciliū: ⁊ dicebant: **Q**uid faci
mus? **Q**uia hic homo multa signa
facit. **S**i dimittim⁹ enī sic: om̄es cre
dent in enī. **E**t ueniēt romani ⁊ tol
lent nostrū locū ⁊ gentē: **U**n⁹ aut̄
ex ipsis cayphas noīe: cū esset ponti
sex anni illius dixit eis. **V**los nesci
tis quicqz nec cogitatis: q̄ expedit
uobis ut unius moriaſ hō pro popu
lo: ⁊ nō tota gens pereat. **H**oc aut̄
a semetip̄o nō dixit: sed cū esset pon
tifex anni illius p̄phetauit: q̄ iesus
moritur⁹ erat p gente. **E**t nō tm̄ p
gēte: sed ut filios dei q̄ erant disper
si congregaret in unum. **A**b illo er
go cogitaucrūt ut iterficerēt cū

THEO. **D**ecebat admirari ac ertollē enī q̄ talia p
agebat miracula. ip̄i vero poti⁹ cōsilians illū occide
re. vñ dicit⁹: **C**ollegērūt ergo ponti. ⁊ pba. cōsiliū ad
uersus ie. ⁊ dicebāt Quid facim⁹? **AVG.** **N**ec tñ
dicebāt: **C**redem⁹. **P**l̄ enī pditi hoīes cogitabant
quō nocerēt ⁊ pderēt q̄i quō sibi cōsulerēt ne piret;
⁊ tñ timebāt ⁊ quasi cōsulebat. **D**icebāt enī: **Q**uid fa
cim⁹: q̄ h̄ bichō multa signa facit. **CHRY.** **N**oiem
enī adhuc vocāt: q̄ tātā suscepēt enī deitatis dem
onstrationē. **TORI.** **A**st at p̄ ea q̄ dicunt̄ ab ipsis cōsu
derare eorū insipiētā ⁊ cecitatē. **I**nsipiētā q̄ppe q̄a
testificabāt illū ⁊ multa p̄gisse miracula: ⁊ tñ esti
mabāt se posse aduersus enī emulari: velut nō posse
p̄ se aduersus eorū emulatiōes. **L**ecitatis aut̄ h̄ip̄z
erat. ad facientē enī tot miracula p̄tinebat et se ab
eorū iſidijs eximeret: nī forte crederēt q̄ signa fecit
⁊ putabāt ea nō fieri diuina virtute. **D**i quidē igis
deliberabāt nō dimittere ipm: opināt̄s se p̄ h̄ cē im
pedimēto volētib⁹ credere i enī: ⁊ romanis ne eis au
ferēt terrā ⁊ gentē. vñ seq̄: **S**i dimittim⁹ enī sic oēs
cre. i enī. ⁊ ve. ro. ⁊ tol. lo. no. ⁊ gēte. **H**oc diceētes po
pulū volūt cōcūtere vt p̄cītandū ex suspītiōe tyrā
nidis. q. d. **S**i romani viderit enī turbas ducentē: su
spicabāt nos i tyrānidē velle surgere: ⁊ destruēt
nostrā ciuitatē: sed fictio erat q̄ dicebāt. **Q**uid. n.
demonstrabat tale: armigeros circūferebat: ⁊ equita

Johannes

turas trahebat: Nōne deserta psequebat? Sed ut nō putens ob passionē suā h̄ dicere: totā ciuitatem p̄clitari dicit. **AVG.** Uel timuerūt ne si oēs in ch̄stū crederet: nemo remaneret q̄ aduersus romā nos ciuitatē dei tēplūq; defēderet: qm̄ cōtra ip̄z tē plū t cōtra suas paternas leges doctrinā ch̄stū cē sentiebāt. tēporalia ergo pōdere timuerūt: t vita eter nā nō cogitauerūt. nā t romā p̄ dñi passionē t glorificationē tulerūt eis t locū t gēte expugnādo t trāsferēdo. **ORI.** Sed t fm̄ anagogē locū eōtā q̄ ex circūciōe iūt gētes occupauerūt: qz p̄ eōtā caſū salū gētib⁹ euēnit. loco enī gētū romāi ponuntur ex regnātib⁹ q̄ regno suberāt nūcupati. H̄s et ab eis sublata ē: qz q̄ fuit popul⁹ dei: fact⁹ ē non p̄pul⁹. **CHRY.** Nū aut illi besitabāt: t ordie cōsili⁹ p̄ponebat dicētes: qd facim⁹: enī iuercūde t cim crudelitate clamauit. vñ seq̄t: Unus aut ex ipsi⁹ cai phas no. cū eēt p̄tō. anī illi⁹. **AVG.** Mouere potest quo dicat p̄tōfex anī illi⁹: cum dñs cōstituerit enī sūmū sacerdotē: cui mortuo vñ succederet: H̄s intelligēdū ē p̄ ambitionēs t stētiones iter iudeos p̄tēta cōstitutū ēē plures fore p̄tōfices: q̄ p̄ annos suis gulos vicib⁹ mīstrarēt. t forte ē i vñm annū plures admīstrabāt qb⁹ alio anno ali⁹ succedebant. **AL.** **CVI.** Nā de h̄ caipha ioseph⁹ refert q̄ p̄cō sibi sacerdōri vñi⁹ anī redemerit. **ORI.** Increpat aut cayphe p̄auitas i h̄ qd̄ dicit: P̄tōfex anī illi⁹: quo s̄. nōster saluator: exercuit mīsteriū passiōis: t nū cuž eēt p̄tōfex anī illi⁹ dixit eis: Vos nescitis q̄cō: neqz cogitatis: qz expe. ro. et vñ⁹ morias hō. p̄ popu. t n̄ tota gēs pereat. q. d. Vos sedetis t adhuc legni⁹ rez attēditis: sed attēdatis vñi⁹ homis salutē p̄ cōi res publica oportere stēnere. **THEO.** Hoc autē ipē q̄ dē p̄ana dixit intētiōe: m̄ sp̄issancū gra ore ei⁹ vla ē ad futuri p̄fagiū. vñ subdit: Doc au. a semetipō nō dixit: sed cū eēt p̄o. anni illi⁹ p̄phetauit. qz ielus moritur erat p̄ gēte. **ORI.** Nō q̄cō p̄phetaizat pro p̄pheta ē: sicut nō q̄cō ius p̄sequis iust⁹ ē: sicut qui facit aliqđ op̄. p̄pter humāna gloriā. Caiphas ḡ p̄phetauit qdē: nec tñ erat p̄pheta: sicut t̄ balaā. Sūs debit aut q̄s dicere q̄ nō p̄ sp̄issancū caiphas, p̄phetauerit: qz ēt sp̄us maligni ē attestari ieu. t p̄phetaare p̄ eo: iuxta illō qd̄ dī: Nouim⁹ te q̄ fis lan ct̄ dei. nā ei⁹ intētiōis ē nō fideles auditores effice re: sed icitare i prōno cōsiderēt aduersus ielū: vt euz punierēt. deinde qd̄ dicit: Expedit vobis: qd̄ ps ei⁹ p̄pheta fuit: dicit verū vel mētū: Nā h̄ verū dicit: iā uant hi q̄ i p̄terito aduersus ielū nitunt: mortuo ielū p̄ populo t p̄tingūt ad id qd̄ expedit. Qd̄ h̄ incōueniēs ē: māifestū ē ḡ nō fuit sp̄issancū qui dedit h̄: c p̄ferti: qz sp̄issancū nō mētū. Si aut q̄s velit veridicū t i h̄ eēt cayphā: cōuertere illi q̄ gra dei p̄ oībus gustet mortē: t q̄ ē salvator: oīm hominū māxime fideliū. farebit etiā cūcta q̄ sūt i h̄ loco. p̄pheta am ēē veridicā: incipiēdo ab illo: Vos nibil icitis. Nibil enī nouerāt q̄ ielum ignorabat ēē veritatē: sa p̄ientiā: iusticiā: t pacē. At q̄ ip̄s quoḡ erat expediens. vt hic vñ⁹ inq̄tū ē hō morias p̄ populo. nō ei inq̄tū ē imago insibilis dei ē susceptibilis mortis. Pro populo aut obiit: velut potēs tortius orbis cul p̄a in seipm̄ retorquēs dissipare ac delere. Et hoc reso qd̄ dicit: Doc aut a semetipō nō dixit: docemur

q̄ aliqua nos homines per nos dicim⁹: nulla in da cēte virtute ad proferendū: quedā vero suadēte nobis quadā virtute: qz nō integre exprimam⁹: z sic cōsequēter disponamur ad ea inlectatē ea que dicimus: sed nō intentionē dictiorū: velut caiphas er se nibil p̄tulit: nec dixit intentionēz quia p̄phetia dīcti nō accipiebat. Sed etiā apud paulū quidā legis periti sunt nō intelligētes nec ea que p̄fertuntur. **AVG.** Hic docemur etiā homines malos p̄pbe tis spiritu futura p̄dicere: quod tamē etiāngelista dūtino attribuit sacramēto: qz p̄tōfex fuit. t humāns sacerdos. **CHRY.** Vide aut quāta sp̄issancū virtus est. a mete enim mala valuit verba p̄ferre p̄phetae. Vide etiā quāta est p̄tōficalis virtus potestatis. p̄tōfex enī effectus qz indignus existens: t̄ p̄phetauit nesciēs quid diceret. ore enī solū vla est gratia: cōtaminatū autem cor: nō tētegit. **AVG.** Caiphas igitur de sola genēte iudeorū p̄phetauit: in qua erant oves de quibus ait ipse domin⁹: Non sum missus nisi ad oves que perierūt dom⁹ israel. sed nouerat etiāngelista alias esse oves que nō erant de hoc ouili quas oportebat adduci. t ideo addidit At nō tñ pro gente: sed et filios dei qui erant dispy si cōgregaret in vñm. Nec autē fm̄ predestinationē dicta sunt: nam neqz oves eius: neqz filii dei adhuc erat. **GRE.** vi. mo. Persecutores igitur p̄fegerūt hoc quod permītis moliti sunt. intulerūt mortes: vt ab eo abscederēt fidelū devotionē. h̄ fides ide cē uit. vñ se hāc extīgūre ifidelū crudelitas credidit. Nō cī ad pietatis sue obsequiū rediget: qd̄ ē illū bama crudelitas extōrit. **ORI.** Ócītati ad adiā ex verbis caiphe: taxauerūt vt occiderēt dñm. vñ les quīt. Ab illo ergo die cogitauerūt vt iterficerēt eū. Et qdē si nō sp̄issancū caipha p̄phetauerat: ali⁹ sp̄us fuit q̄ valuit t p̄ impū loq̄: t sibi compares ad uersus ch̄stū icitare. Qui autē vult r̄ndere p̄ sp̄issancū: dicit qz sicut sacrarū intentionē scripturāt ad utilitatē platā: aliq̄ p̄raue sūcipiuit ad cōstituēdā enormē disciplinā: sic editā p̄ saluatōe p̄pheta veridicā: nō debito mō p̄cipiēt cōsiliāt sūcītū: t̄ iterficerēt ch̄stū. **CHRY.** Querebat qdē p̄tō t̄ cum interficere: nūc t̄ sūmā firmauerūt.

Iesus ergo iā nō in palā ambulabat apud iudeos: sed abiit i regionē iuxta desertū in ciuitatē que dicitur effrem: t ibi morabat cū discipulis suis. Proximū autē erat pascha iudeorū: t ascenderunt multi hierosolymā de regione ante pasche: ut sanctificaret scip̄sos. Querebat ergo iēsum: t colloquebant ad iūnicē in tēplo stātes. Quid putatis: qz nō nēnit ad diē festū istū? Dederāt autē pontifices t pharisei mandatuz: ut si quis cognouerit ubi sit indicet: ut apprehendant eūm.

TORIGE. Cum consilium congregauerunt pontifices et pharisei ut occiderent Iesum: ipse cauti se obseruauit: non ultra cum fiducia conuersabat eum iudeis: sed nequam ad aliam civitatem abiit populatam: sed ad quadam remotam. unde dicit: **I**esus ergo iam non in palam ambulabat apud iudeos: sed abiit in regionem iuxta desertum in civitate que dicitur effrem. **A**VG. Non quia potestia eius defecerat: in qua si palam cum iudeis conuersaret: et nihil ei faceret: sed exemplum discipulis demonstrauit: quo appareret non esse peccatum si fides eius oculis perlequeretur se subtraheret: et furor scelerorum latendo potius euitaret: quod se ostendendo magis accederet. **T**ORIGE. Honestus natus est imminentem agone confidet Iesum non euitare confessio nem: nec recusare subire morte gratia veritatis: nec minus honestus est non tradere occasionem tante tentationi: non solum propter certitu dicem euetus proprii: sed ne nos occasionem prestemus ut alii magis impio ac nos fiant. nam si quis factus erga quemque materia criminis luer penas: quodammodo persecutor non declinat: non etiam de persecutis delicto dabit responsum. Non solum autem dominus illuc iuit: immo et nullam daret causam perquireretur eum: discipulos etiam secum duxit. **C**HRY. Qualiter putas turbatos discipulos humane videtes eum saluatum? **I**psi autem quoniam oculis letabatur et festa celebrabat: tunc occultata: et in periculis sunt: sed tamquam permanebat cum eo firm illud: **U**os estis qui permanistis mecum in tentationibus meis. **T**ORIGE. Quo ad anagogiam vero dicatur quod Iesus duxit cum fiducia ambulabat inter iudeos: cum verbis diuinis per prophetas in ipsis conuersabat: sed abiit illuc: nec est verbum dei inter iudeos. Accessit autem ad villam que est prope desertum: de qua dicit: **M**ulti filii deserte: magis quam coniugate. Villa autem dicitur effrem: que interpretatur fertilitas. Fuit autem effram frater manasse secundum populi obliuionis traditi. post populum enim oblinioni datum permisum prodidit ex gente abudantia discendens ergo a iudeis dominus: venit in terram totius orbis propter desertam ecclesiam: que dicitur civitas fecunda: et ibi moratur cum discipulis usque nunc. **A**VG. Ille autem qui de celo venerat pati: propinquare voluit loco passonis: quia imminebat hora passionis. unde sequitur: **P**roximum autem erat pascha iudeorum. Dabebat iudei pascha in umbra: nos in luce. sanguine occisi pecoris iudeos postes signati sunt. sanguine Christi fratres nostre signati. **I**lli die festum iudei crucem haberi omni sanguinem voluerunt. illo die festo occisus est agnus: quem die festum suo sanguine consecravit. **M**adatuus autem erat in lege iudeis: ut die festo quo pascha erat oves vnde coneniret: et illi die celebratur sancti sacrificium. unde sequitur: **E**t ascenderunt multi hierosolimae de regione ante pascha et sanctifica se ipsos. **T**HEO. Ascenderunt autem ante pascha et purgaretur: quoniam quicunque peccauerat iniungi vel spontanei: pascha non celebrabat nisi prius expiatetur ut mox erat balnea tonibus et ieiuniis ac rasura: quoniam quasdam deputatas oblatas offerendo. **H**i ergo expiatorem celebrantes: infidians dominum. unde lequitur: Querebatur ergo Iesum et colloquebantur ad inuenientem in templo statim: quod putauit quia non venit ad die festum. **C**HRY. Infideli abanerunt: et tempus festi tempore faciebant occisionis.

TORIGE. Et propter hoc non dixit Pascha domini: sed Judeorum. nam saluator in illo patiebatur infidias. **A**LCV. Illi ergo querebant Iesum non bene: nos autem queramus eum statim in templo dei: mutuo: nos consolando et exortando ut veniat ad die festum nostrum: et sua propria nos sanctificet. **T**HEO. Sed si talia solum vulgo pugneret: videref viros passio et iperititia pugnandi. Sederat pharisei principi ut capiat: vii sequitur: **D**ederat enim pontifices et pharisei madatu: et si quis cognoverit ubi sit indicet: ut apprehendatur eum. **T**ORIGE. Et attende de quod ignorabat ubi est: omnium est. non enim dilectissime. Dices etiam quoniam infidiles iudei ignorabat ubi sit: propter quod dederunt alia quod diuina madata docentes disciplinas et madata hominum. **A**VG. Nos autem indicemus modo iudeis ubi sit: ut inveniunt audire et apprehendere.

CA.XII.

Tesus ergo ante sex dies passus uenit bethaniam ubi Lazarus fuerat mortuus: quem suscitauit Iesus. Fecerunt autem ei cena ibi: et martha ministrabat: Lazarus vero unus erat ex discubebitibus cum eo. Maria ergo accepit libram unguenti nardi pistici preciosi: et unxit pedes Iesu: et extersit pedes eius capillis suis et dominus impleta est ex odore unguenti. Dixit ergo unus ex discipulis eius Iudas scariotensis: qui erat cum traditurus. Quare hoc unguentum non uendit trecentis denariis: et datum est egenis. Dixit autem hoc: non quia de egenis pertinebat ad eum: sed quod fuerat et loculos habens: ea que mittebant portabat. Dixit ergo Iesus: Finite illam: ut in diem sepulture mee seruet illud. Pauperes enim semper habebitis uobiscum: me autem non semper habebitis. Cognovit ergo turba multa ex iudeis quia illic erat: et uenerunt non propter Iesum tantum sed ut lazarum uiderent quem suscitauit a mortuis. Cogitauerunt autem principes sacerdotum: ut et lazarum interficerent: quia multi propter illum abibant ex iudeis et credebant in Iesum.

ALCV. Appropinquante tempore in quod omnis pati dispositus appropinquavit ipse loco in quod eiusdem passionis dispensatorem perficere voluit. vii dicitur: Je. et. an. lex di. pas. ve. in be-

Johannes

thaniam. Primo venit in bethaniā: deinde bierosolymā. In bierosolymā quidē et ibi patref: in bethaniā vō et resuscitatio lazari memorie oīm arti? imp̄ meret. vnde subdit: Ubi fui. laza. mor. quē sus. iesus **THEO.** Decima autē die mēsis agnū iudei capiūt immolādū in festo pasche. extunc. n. festiuitati pli bāt solēnia: q̄ propter in die que est nona mēsis et p̄ cedit sextū die ante pascha: epulans splēdide: et ero; diū festi hāc diē cōstituit: quo fit vt iesus quoq; p̄ ḡs bethaniā cōuiuaref. vñ sequit: Fecē. aut ei ce. et ibi mar. mīstrabat. Per h̄ aut q̄ dicit q̄ Martha mīstrabat: insinuat q̄ in illi? domo erat vñiuū. Et attēde mulieris fidelitatē: nō. n. famulab? imponit ministeriū: sed ipamēt suscipit. innuere auz volens euāgelistā vere resurrectōis lazari signū subdit: La. vō vñ? erat ex discū. cū eo. **AVG.** Quinebat: loque bas: epulabaf: veritas ondēba: infidelitas indeorū fūndebat. **CHRY.** Maria autē nō faciebat coēm famulariū: sed ad solū dñm cōstituit honorē: et non vt ad hoīem accedit: sed vt ad deū. vñ seqf: Ma. acce. li. vnguē. nar. pisti. p̄cio. et vñrit pe. ie. et exterrit capil. su. pe. ei? **AVG.** Qd̄ ait p̄stici: locū aliquē credere debem? vnde erat hoc vnguentu p̄ciolum. **ALCVI.** Uel p̄stici. i. fidelis nec extraneis spēb? adulterati. Nec ē illa mulier q̄ quodā peccatrit i do mo simonis venit ad dñm cuz alabastro vnguenti. **AVG.** de cō. euā. Qd̄ autē hoc in bethaniā ruris fecit: aliud est q̄ ad luce narratiōem nō p̄tinet: sed p̄ter narrata tib?: iohāne. s. mattheo: et marco. q̄ ḡ marthe? et marc? capit dñi vnguento illo p̄fumū dñi: iohāne autē pedes: nō solum caput: sed et pedes dñi accipiam? p̄fudissi mulierē. **Mattheo?** et et marcus recapitulādo ad illū die redeūt in bethaniā qui erat ante seū dies pasche: et narrat q̄d̄ iohes d̄ cena et vnguento. **Sequit:** Et do. implē. ē ex odo. vnguenti. **AVG.** sup io. Ad aplim reuoca intētōnem q̄ dicit Alijs sum? odor vite ad vitā: alijs sum? odor mortis ad mortē: deniq; audies hīc et vnguento isto: quiō erat alijs odor bon? in v. tā: alijs odor bon? i mortē. vnde seqf: Dice. ḡ vñ? ex discī. su. iiii. scario. q̄ erat eū tradi. Qua. hoc vñ. nō ven. ccc. dena. et da. est egenis **AVG.** de cō. euā. Qd̄ alijs dicunt discipulos mururas de vngueti p̄ciō effusioe: iohes aut iudas cōmemorat: puto discipuloꝝ noīe iudā significatiū: plurali numero p̄ singulari vñsurato. Pot̄ etiā itel ligi q̄ alijs discipuli aut senserit hoc aut dixerit: aut eis iudā dicēte p̄suasum si: atq; oīm volūtate mattheo? et marc? erbis etiā exp̄serut. Sed iudas. p̄ptēa dixerit: q̄ fur erat: ceteri. ppter paupū curā. iohāne vō de solo illo id cōmemorare voluisse: cui? ex hac occasiōe furādi cōsuetudinē credidit intimādā. nā sequit: Dicit aut h̄: nō q̄ de ege. p̄ti. ad ei: sed q̄ fur erat et locu. h̄is: ea que mitte. porrabat. **ALCVI.** Portabat ministerio: exportabat furto. nō tūc p̄t iudas q̄i accepit a iudeis pecuniā vt dñm traderet iam fur erat: dñm pdit? sequebas: nō corde h̄ corpe. Volut aut p̄ hoc dñs admonere vt malos tolēm?: ne corp? tpi diuidam?. Qui aliqd de ecclia furatur: iude pdito cōpas. tolera malū bon?: vt venias ad p̄ miū bonop: ne imittaris in penā malop. Exemplū dñi accipite cōuersantl in terra. q̄rē habuit loculos cui angeli ministrabāt: nū quia ecclesia ipius locu

los habitura erat: Quare fures admisit: nisi vt eius ecclia fures dū patif toleraret: sed ille q̄ cōsueuerat de loculis pecuniā tollere: nō dubitauit accepta pecunia ipm dñm vēdere. **CHRY.** Ideo etiā ei furi existi loculos cōmisit paupū: vt oīm abscideret oīm cōsideriū hoc fecit: etenī sufficiēt habebat et loculo cōcupiscētē mitigatōem. **THEO.** Quidā vero administratōem pecunie suscepit iudā fatēt: tāq; minimū oīm. nā pecunie administratio doctrine ad ministratiōe inferio: est fm q̄ dicit apli in acrib?: Nō est equū nos derelinq̄re verbū dei: et ministrare mēsis. **CHRY.** Christus autē multa cōdescēfōe ad iudā v̄tes no increpauit eū surripitē: s̄ coēm in tilit excusatōem. nā seqf: Dicit ḡ ie. fini. il. vt in diē sepul. mee ser. illud. **ALCV.** Significat se moritur et ad sepeliēdū aromatib? esse vnguedū. iō marie cui ad vñctiōem mortui copia multū desiderati p̄ uenire nō liceret donatū sit: viuēti adhuc imperiē obsequiū: qd̄ p̄ mortē celeri resurrectione pūcta ne quiret. **CHRY.** Rursus etiā ppter pditorē remērat: est sepulture. ac si. d. Grauis suz tibi et onerosis sed expecta paz et adibo. et h̄ oīdit cū fudit: Pauperes. n. semp haberis robiscū: me autē nō sp̄ babebitis **AVG.** Loquebas de p̄stia corpis sui. nā fm maiestate sua: fm p̄uidentiā: fm ineffabilē et inuisibilē grām impleat qd̄ ab eo dictū ē. Ecce ego vobisū suz vñsq; ad cōsummatōem seculi. Uel altr: In iude p̄so na significati sunt in ecclia mali. s. n. bon? es: habet xp̄m: et in p̄stī p̄ fidē et sacramentū: et habebis semig q̄ cū bīc exieris: ad illū venies qui dixit latroni: Do die meū eris in padīo. Si autē male vñaris: videris h̄re in p̄stī xp̄m: q̄ baptižaris baptismo xp̄i: accedis ad altare xp̄i: sed male viuēdo nō sp̄ hebis. nō autē dixit Iacobos: sed Iacobebis: quia vñ? malus corp? malo? significat. **Sequit:** Cogno. er. tur. mul. et iudeis q̄ illuc esset: et vene. nō pp. ie tñ: sed vt laza. vide. quē susci. a mortuis. Curiositas eos adduxit: si charitas. **THEO.** Visores. n. suscitati fieri cupiebant: erpetates etiā de inferis aliqd lazaro referēte p̄pēdere. **AVG.** Quia vero tātū miraculū dñi tāta erat eū dētia diffamatū: vt nō possent eel occultare qd̄ fasctū ē vel negare: cogitauerūt vt lazaz interficerent vñ sequit: Logi. aut p̄ti. sacer. et et laza. inter. q̄ ml. pp. il. abi. et iude. et cred. in iesum. Q̄ ceca scūtia q̄i dñis suscitare potuit mortuūz et nō posfit occisum. Ecce vñq; dñs fecit: et lazaz mortuūz et seip̄ suscitauit occisum. **CHRY.** Nullū autē miraculū chvisti eos ita furere fecit. hoc. n. mirabili? erat: et coam multis factū est: et erat incipinabile mortuū quadri duanū videre ambulātē et loquētē. Alter etiā illi i alijs putabat criminari sabbati solūtōem: et bac via abducere turbas. bīc aut q̄ a nullo bēbāt q̄ri contra iesum: aduersus lazaz faciūt conatu. itaq; et i ce co b̄ fecissent: nisi haberēt accusatiōem de sabbato. Alter aut: Ille qd̄ ignobilis erat: et eiecerūt eū de tēplo. hoc etiā eos mordebat q̄ festiuitatē instantē oēs dūmittētes bethaniā veniebat. **ALCV.** Dñs stice aut q̄ arī sex dies venit bethaniā: significat q̄ ille q̄ sex dieb? oīa fecerat: et sexto die hoīez creauit ipē sexta mūdi etate: sexta feria: sexta hora redimē mun̄du vñcerat. Lena autē dñica: fides est ecclie q̄ p̄ ole

Ca.XII.

et oem opa. Martha misstrat: ē fidelis alia: opa sue deuotōis olo ipēdit. Lazarus vñ erat et discubētib⁹ cū bi q̄ p̄cō mortē rei sc̄rati sunt: ad iusticiāz vna cū eis q̄ in sua p̄māserūt iusticia: de p̄ntia vītati exaltat: et celestis ḡre munerib⁹ alius: et bene i bethania celebrat̄ interptas dom⁹ obediētie: nā ecclesia est obediētie dom⁹ AVG. Vnguētū aut̄ quo maria vñxit pedes iesu: iusticia fuit: ideo libra fuit. Erat aut̄ vnguētū nardi pistici p̄cō. P̄stis grece: fides dicit. Querebas opari iusticiā: iustus ex fide viuit. Unge pedes iesu behe viuendo. om̄ica sectare vñgia. capillis terge. si habes supflua da paupib⁹: et vñpedes teristi: capilli. n. supflua corpis videtur. ALCV. Et notādū q̄ p̄mo tñi pedes vñxerat: h̄ aut̄ pedes et caput vñxit. ibi rudimenta penitētiū: hic iusticia p̄fectaz designat̄ aīaz. p̄ caput. n. dñi sublimitas diuinitatis: p̄ pedes humilitas incarnatōnis exprimit. vel p̄ caput ipe xp̄s: p̄ pedes paupes q̄ sunt mēbra ei⁹. AVG. Dom⁹ aut̄ repleta est odore. mūdus implet⁹ est bona fama.

In crastinūz aut̄ turba multa q̄ uenerat ad diem festū: cū audissent quia uenit iesus h̄ierosolymaz: acce perūt ramos palmaꝝ: et p̄cesserūt obuiam ei: et clamabant: Osanna: benedictus qui uenit in nomine dñi rex israel. Et iuenit iesus asellū et sedit super eum: sicut scriptū est: Noli ti mere filia syon: ecce rex tuus uenit sedens super pullū asine. Hec non cognouerūt discipuli eius primūz: sed quādo glificatus est iesus: tunc recordati sunt quia hec erāt scripta de eo: et hec fecerūt ei. Testimoniūz ergo phibebat turba que erat cuz eo quādo lazaru uocauit de monumēto: et suscitauit cuz a mortuis. Propterā et obuiā uenit ei turba: q̄ au dierūt eū fecisse hoc signūz. Phari sei ergo dixerūt ad semetipsos: Eli detis: quia nihil proficimus? Ecce mundus totus post eum abiit.

CHRYS. Preceptū legis erat: vt decima luna p̄mīmens agn⁹ siue hed⁹ in domo recludere vñq; ad quartādecimā lunā eiusdē mēsis: q̄ ad vespam im molabat: vnde et verus agn⁹ et om̄ni grege sine ma cula elect⁹: p̄ pp̄li sanctificatōe immolad⁹ aī q̄os dies. i. decima luna h̄ierosolymā ascendit. AVG. Quis? aut̄ fruct⁹ apparuerit p̄dicationis ei⁹: et quāt⁹ ḡre ouīū ex his que pierāt dom⁹ isrl̄ vocē pastoris audierit: itēdēdū est ex eo qđ dicit: In crastinū aut̄ tur. mul. que conue. ad vi. fe. cū an. q̄ ve. ie. biero. ac ce. ra. palmaꝝ. Rami palmaꝝ laudes sunt significā

tes victoriā qua erat vñs mortē moriēdo supatur⁹: et trophēo crucis de diabolo mortis p̄ncipe triunphatur⁹ CHRYS. Ostēdebāt aut̄ qm̄ de reliq⁹ maiorem q̄ de p̄pheta opionē habebāt de eo. vñ seq̄: Et p̄cess̄. ob. ei: et cla. osan. bened. qui ve. in no. tñi ter isti AVG. Osanna vorest obsecrātis: magis affectu indicās: q̄ rē aliquā significās: sicut sunt in lingua latina: quas interiectōes vocat⁹ BED. Est aut̄ cōpositū ex corrupto et integro. Os. n. salua: anna obsecrāt s̄ ē interiectio. osi ergo corruptū: anna est integrū. Benedict⁹ aut̄ q̄ venit in nomine dñi: sic pot⁹ accipiēdū ē: vt in noīe dñi: in noīe dei p̄is in telligat̄: q̄uis possit intelligi etiā in noīe suo: quia et ipe dñs est: sed verba ei⁹ meli⁹ nrm̄ dirigunt̄ intellectū. Ego veni in noīe p̄is mei: nō vñq; amittit diuinitatē: quādo nos docet humilitatē. CHRYS. Hoc est etiā qđ marie coegit credē in xp̄m om̄es: qm̄ nō est deo strati⁹: et h̄ marie erigebat plebē q̄ ip̄e dicebat se a patre venisse. Ex his ḡ vñbis colligim⁹ q̄ de⁹ ē. nā Osanna saluos fac interptas. salutē autem soli deo scriptura attribuit. Deinde q̄ vere est de⁹: q̄ venit iniquūt: nō qui ducit. hoc. n. seruile est quodāmodo: illud vñ dñicū. q̄ etiā dicit: In noīe dñi: illud idem erga ip̄m p̄tēdit. nō. n. in noīe serui: sed dñi dicit il liu venire. AVG. Quid aut̄ magnū fuit regi sclorū regē fieri hoīm? Nō. n. rex isrl̄ xp̄s ad erigēdū tribu tū vñ ferro exercitū armādū: h̄ rex isrl̄ q̄ mētes regat q̄ in regnū celoz p̄ducat. q̄ ḡ rex esse voluit isrl̄: dignatio ē nō p̄motio: miseratōnis indicūt: nō p̄tātia augmētū. qui. n. appellat⁹ est in terra rex indeoꝝ: in celis est dñs angeloz. THEO. Judei aut̄ regē isrl̄ ip̄m nūcupabāt: q̄si fēsibile regē sōniātēs. Expectabāt nāq̄ erurgē quēdā i regē maiorē q̄ s̄m hūanaꝝ nām: saluatūrū eos a rōanoꝝ iuridicē. Quō ante dñs uenerit os̄dit euāgelista subdēs. Et inue. ie. asel. et se. su. eum. AVG. Hoc breuī dictū ē. nā quēad modū sit factū apō alios euāgelistas plenissime legit: Pullū aut̄ asine i quo nēo federat: h̄. n. apō alios euāgelistas inuenit̄ intelligim⁹ pp̄lm gētū: q̄ lege dñi nō accepat: asinā vñ q̄ vñrūq; dñs adductū est plebē ei⁹ q̄ veniebat et pp̄lo isrl̄ CHRYS. Fec̄ ḡ h̄ pp̄betice aliqd̄ figurās: qm̄ videl; i mudū gētū populi debebat subiectū h̄fē: et pp̄betiā quādā implēt⁹ AVG. Adhibet aut̄ huic facto p̄pheticū testimoniū et appetet qm̄ maligni p̄ncipes iudeoz eū non intelligebāt i quo sp̄lebāt q̄ legebāt. vñ seq̄: Siē scriptū ē. No. ti. si. sy. ec. rer. tu. ve. ti. se. su. pul. asine. In il lo pp̄lo erat filia syō: ip̄a ē h̄ierl̄; q̄ ē syō: cui dñ No li timē illuz agnosce q̄ a te laudat̄: et noli trepidare cū patif: q̄ ille sāguis fūdīt p̄ quē tuū delictū telearū: et vita redūnat̄ CHRYS. Uel alī: Quia reges eo rū iustū fuerāt: et eos obnoxios bell faciebat cōfide ait: h̄ nō tal: h̄ miel: et māsiuet⁹: qđ os̄dit ab asino. nō .n. exercitū bñs strabat: h̄ asinū bñs solū. Vide autē euāgelistē sapiētiā. nō verecūdabāt p̄zē ignorātias diuulgare. nā seq̄: Nec nō cog. dis. ei⁹ p̄. h̄ qm̄ glo. ē iesus. AVG. i. qm̄ vñrē sue resurrectōis cōdit: tūc recordati sunt q̄ h̄ erāt scripta de eo: et h̄ fecerūt ei. i. nō alia q̄ q̄ seq̄ta erāt de eo. CHRYS. Hoc at̄ igra bāt: qm̄ ip̄e nō reuelauit eis. scādalizat̄. n. eos si ret exs̄l talia passur⁹ erat: et et nō suscepit̄ stati cognitō nē fgn̄ ò q̄ dicebat: ò fgn̄ ei tgali h̄ dici putasiēt

Johannes

THEO. Aspice autē cōsequētiā passiōis: suscitauit lazarū; hoc oīm nouissime reseruās miraculū: et ob hoc plurimi cōurrebat et credebāt. unde sequitur: **L**estimo. er. pbi. tur. que cū eo erat q̄i vo. la. de mo. et sūc. cū a mor. pp̄te. et ob. ve. ei tur. q̄i au. eū fecis. b̄ signū. **E**t inde liuor et insidie. unde sequit: **P**harisei aut dī ce. ad semetip. vide. quia nibil. p̄si. **E**c. mū. rot. post eū abit. **AVG.** Turbar turbavit turbā. Quid aut inuidet ceca turbā: quia post eū abit mūdus: p̄ quē fact' est mūdus. **CHRY.** Mūdū. n. hic turbā dicūt: videt aut mibi hoc dictū eē eori qui sani qđē erāt: nō audebat aut. ppalari. demū ab euētu deterrebāt alios: q̄i in cōlūmabilitā tētātes. **THEO.** Ac si. d. Quātūcīq̄ insidiāmini: tāto bic augetur et gloria ei? intendif: q̄o ḡ. pfect' de tātis insidiis:

Crant autē quidā gentiles ex his quia scenderāt ut adorarēt in die festo. **I**di ergo accesserūt ad philippū qui erat a bethsaida galilee: et roga bāt eum dicētes: Domine uolum' iesum uidere. Venit philippus et dī cit andree. Andreas rursum et p̄hiliippus dixerūt iesu. Jesus autez respondit eis dicens: Venit hora ut clarificetur filius hominis. Amen amen dico nobis: nisi granū frumēti cadens in terram mortuū fuerit: ipsum solum manet. Si autez mortuum fuerit: multuz fructū affert. Qui amat animā suā: perdet eam. Et qui odit animā suā in hoc mundo: in uitam eternā custodit eā. Si quis mihi ministrat: me sequaf. Et ubi ego sum: illuc et minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit: honosificabit eū pater meus.

BED. Templū domini bierosolymis sitt; adeo erat famosum: et dieb' festis nō solū vicini: sed etiā multe ex lōgiq̄ regiōib' gētes illuc aduenirēt: sic de eunucō bō cādaci regine ethiopū act' aplōrū desclarat. hac ergo cōsuetudine hi gētes venerāt adorare. de quib' oīcī: Er. at aut gē. qui. ex his qui aſcē. vt ado. in die festo. **CHRY.** Prope ex̄stes de cetero vt. p̄seliti fierēt. Fama itaq; audita de christo volūt eum videre. unde sequit: Di ergo acce. ad philip. qui erat a berhsa. gal. et roga. eū dī. dīe volu. ie. vidē **AVG.** Ecce volūt eū iudei occidē. gētes videre: sed et illi ex iudeis erāt q̄ clamabāt. Nidic' q̄ venit in noīe dñi. Et ceillī ex circūcisiōe: illi ex ppucio: velut duo pietes de diuerso venientes: et in vñā fidem xp̄i pacis osculo cōcurrētes. **Seqf.** Ue. pbi. et dī. andree. **CHRY.** Quasi p̄or ex̄st. audiūcat. n. In viā gētiū nō abiēritis: pp̄terea cū cōdiscipulo cōmuni-

cās magistro refert. unde seqf: An. rur. et p̄bi. dicunt iesu. **AVG.** Audiam ergo vocē lapidis angulari. unde sequit: Je. aut nū. eis dī. ve. ho. vt cl. fi. homis. **F**oris aliq̄ putat ideo se dixisse glorificatiū: q̄i gē tiles eū volebat videre. nō ita est: sed videbat gentiles post passionē et resurrectōm suā in oīb' gentib' cōdituros. **E**x occasiōc igī istoꝝ gētiliū qui eū vidē cū piebant: annūciat futurā plenitūdinem gētūm: et p̄mittit iam adesse horā glorificatiōis sue: q̄ facta ī celis gētes fuerāt crediture fm illud: Exaltare sup celos de': et sup oīm terrā gloria tua: sed altitudinē glorificatiōis oportuit vt p̄cederet hūilitas passiōis vñ adiuxit: Amē amē dī. vo. **N**i. gra. fru. ca. in terrā mor. sue. ipm so. ma. Si autē mor. fu. mul. fru. affert. Se aut dicebat granū mortificandū in infidelitate in deoꝝ multiplicandū in fide pp̄lor. **BED.** Je. n. ex semine p̄archaꝝ: in agro b̄ mūdi seminat' est. i. incarnat' ē: et mortēdo cū multiplicat' de resurgeret sol' mortu' ē: cū multis surrexit. **CHRY.** Et q̄ per fmonea ita suadebat vt if expimēto: q̄i frumentū magis facit fructū cū mortuū fuerit. Si aut ex semibus accidit: multo magis in me. Quia igī de reliquo debet dimitte discipulos ad gētes: vider autē gētes p̄siliētes ad fidē: oīdit q̄ tps erat et ad crucē venir. **N**ō. n. p̄s eos ad gētes misit: donec iudei offēderit donec crucifixerūt. et q̄ de morte sua p̄uidit discipulos cōfrēstādos: supabūdātiaz facit fmonea. dicēta nō solū: Si nō mortē meā patiēter sustinueritis: s̄ etiā: si vos p̄s nō moriam: nullū vobis erit lucp. et h̄ est qđ subdit: Qui amat ani. suā p. eā. **AVG.** Doc duobus modis intelligi potest: Qui amat p̄dēt. i. si amas pdes: si cupis ritā tenē in xp̄o: noli morte tu mē. p. xp̄o. Itē alio modo: Qui amat aiām suā p̄dēt eā. noli amare in hac vita: ne p̄das in eterna vita. h̄ aut qđ posteri' dici magis h̄e vide euāgelicū lēsus. **S**equit enī: Et qui oīdit ani. suā. in hoc mū. in vi. eternā cu. eā. ergo qđ supra dictū ē. Qui amat: subintelligit in h̄ mūdo. **CHRY.** Amat autē aiām suā in hoc mūdo: q̄ desideria ei' in cōueniētā faē. oīdit aut eā: q̄ nō cedit ei' noīia cōcupiscēti. et nō dixit: Qui n̄ cedit ei: h̄ Qui oīdit eā. Quēadmodū. n. eōp q̄ odio babēt nec vocē audire sustinem'; nec vñū vidē telecrauita et aiām cu. h̄ia iniūgit q̄ deo nō placēt: cū rebēmētia auertē os. **THEO.** Quia. n. valde onerosus erat audire: q̄ oīp̄t et cōd̄re aiām: Isolaf p̄ h̄ quod addit: In h̄ mūdo: tps indicās p̄icularitatē. nō. n. in p̄petuū iubet aiām odio b̄t: et emolumētū ponit cū dicit: In vitā eternā custodit ea. **AVG.** Sed vi de tibi subrepat: vt teipm̄ iterime relit: sic itelligēdo q̄ debes i h̄ mūdo oīdīse aiāz tuā. h̄sc. n. qđā mā ligni atq; p̄uersi homicide flāmīe se donāt: aq̄ p̄fōcāt: p̄cipiatōe collidūt et peñt. h̄ tps nō docuit: immo et diabolo p̄cipiū suggestēti respōdit: Vade satanas. Cū ergo cause articul' venerit: vt hec cōdītio p̄ponaf: aut faciēndū esse cōtra dei p̄ceptū: aut ab hac vita migrādū: cōminātē mortē p̄secutoe ibi ederis in hoc mūdo aiām tuā: vt in vitā eternā cū s̄lodias eā. **CHRY.** Dulcis qđē: est p̄s vita bisq̄ affici sunt ei. h̄ vñ quis ad celū respererit: vides que ibi sunt bona: cito contēnet vitā p̄stē. **Cum. n. ap.** partnerit melior: contēnit p̄eior. in hoc ergo nos inducēs xps subdit: Qui mībi ministrat me sequaf. i.

me imitetur: de morte hoc dicit et de ea quod per opa asse-
ciatore. oportet. non enim quod ministrat eum cui ministrat sequitur.
Avg. Quid ergo sit ministrare christo: in ipso ver-
bis agnoscimur? cui dicit: Si quis mihi ministrat. Minis-
tratur ergo iesu: qui non quod sua sunt queruntur: sed quod iesu Christi. h
est. ut me sequatur: vias ambulet meas non suas: non ea tamen
que ad mihi pertinet corporale: sed opera bona. ppter
tempore facies: vos ad illud opus magne charitatis: quod est
aiam pro fratribus ponitur: sed quo fructu: quia mercede:
Sequitur: Et ubi ego sum: ille et mini. me. erit. Quia anima
et opis quo misstrat illi precium sit esse cum illo. **Chry.**
Ondit autem per hanc resurrectionem morti succedit. Ubi at
sum ait: quod in celis annuntiatur resurrectio eum Christus fuerat. igitur
illuc transmigremur anno et metu. Sequitur: Si quis mibi
misstra hono. eum patitur. **Avg.** Per hanc intelligitur ex-
positus ut supra dicerat: illuc et mister meum erit. nam
quod maiorem honorem accipere poterit adoptat quod ut
sit ubi est vincere. **Chry.** Non autem dixit: Ego hono-
rificabo eum: sed pater meus. nondum. non. de eo decenter
opinione habebat: sed maiorem de patre.

Nunc anima mea turbata est. **Et**
qd dicaz: Pater saluifica me ex hac
hora. Sed propterea ueni in horam
hanc. Pater clarifica nomen tuum. Ue-
nit ergo vox de celo dicens: **Et** cla-
rificauit: et iterum clarificabo. Turba
ergo que stabant et audierat: dicebat
tonitruum esse factum. Alij autem dicebant:
Angelus ei locutus est. Rendit Iesus
et dixit: Non propter me hec vox ue-
nit sed propter uos. Nunc iudicium est
mundi. Nunc princeps huius mundi
ejicietur foras. **Et** ego si exaltatus
fuerom a terra: omnia traham ad meip-
sum. **Hoc** autem dicebat significans
qua morte esset moriturus.

Chry. Quia dominus ad passionem discipulos etho-
tar fuerat: ne dicat per ipse extra dolores eterni huma-
nos facile de morte philosophas: et nos admonemus per
hunc ipse est sine piculo ostendit per et ipse in agonia sit: tamen
propter utilitatem morte non renuit. vnde dicit: Nunc anima
mea turbata est. **Avg.** Audio qui in hunc mundo odit
aiam suam: in vita eterna custodit eam: et mundum contineat
accedor: et in contrario modo nihil est vite huius temporis
tuliber fuerit pluvior vapor: per amorem eternorum trahita
mibi cuncta vilescent. et rursus dominum audio dicentem: Nunc
anima mea turbata est. Seq iubiles aiam meam: sed turbari
video aliam meam: quod fundamento quod si per succubit:
Agnoce domine misericordiam tuam: nam quod charitat volitate tur-
baris: multos in corpore tuo quod sue ifirmitatis necessita-
te turbat: ne despicio peccatum solari. In se ergo caput
nim suscepit membrorum suorum affectum: et id non est ab aliis
quo turbatur: sed sic de illo super dictum est turbavit se
metipsum. **Chry.** Appropinquans. non de reliquo cru-
ci quod humanum est ostendit: et nam non soleat mori: sed prout

adheret vite ostendit quod non extra humanas passiones
erat. sicut non esurire non crimen est: ita neque prout vitam
appetit. christus autem corpus a proprio mundo habebat: non a
nullis necessitatibus erutus. hunc igitur dispelat ostendit: non dei
tatis. **Avg.** Denique hunc quod sequitur vult: audiatur quod hora
sequitur: accessit forte hora tribulacionis: proprie optio: aut fa-
cie de iniunctio: aut subeunte passione: turbatio anima infir-
ma. audiatur quod subiungit: Et quod dicas **BED.** Hoc est
quod aliud nisi ut membra mea instruantur: Pro saluifica
me ex hac hora. **Avg.** Docuit te quem iuoces: cui
voluntate tue voluntati propinas. non ideo tibi videatur ex
alto diffidere: quod te vult ab initio proprie: hois suscepit in
firmitate ut doceat ostensum dicere: non quod ego volo:
sed quod tu vis. vnde et hunc subdit: **S**ed propter te. **i**bo. **hac**: pater
gloriosus. non tu. in sua. scilicet passione et resurrectione. **Chry.**
q.d. Non hunc quid dicatur: eripi ostendit Christus: Propterea
non veni in horam hanc. ac si dicatur: Etsi turbemur et tumul-
tum patiamur: non fugiamus mortem: quod ego nunc turbatur: non
dico et effugiam: os. non ferre quod supponit. non dico: Eripe
me ex hora hac: sed hunc dico. scilicet clarifica nomen tuum. omni-
dit. non quod per uitatem mortis gloria: te hunc vocas: et hunc eu-
nit: futurum. non erat: ut per crucem auferret ostendit terrarum
et cognoscit nomen dei et coleret: non solum prius sed etiam filii:
sed tamen hunc sileat. Seq*uitur* **U**erbum regum de ce. di. **Et** clari. et iterum
clarificabo. **Gre.** xviii. mo. **H**oc in verbis per angelum lo-
quitur de **E**t cu[m] in imagine ostendit: sed supponit vocem ver-
ba audiuntur. et numerus de celestibus locis uba sua quod au-
diri ab hominibus voluit: rationali creatura administrante for-
mantur. **Avg.** Clarificauit autem dictum antiquum: sacerdos munus
et iterum: Clarificabo. cum resurgam a mortuis. **U**al. alio
Clarificauit. cum de virginie natus est: cum miracula multa fecerit
cum descendente spiritu in specie colubris monstratus est. et iterum
Clarificabo. cum resurget a mortuis: cum exaltabis super
celos deum et super omnem terram gloriam eius. Seq*uitur* **U**erbum regum que
sta. et au. di. to. fa. ee. **Chry.** Aperte quod est et bene signifi-
catuera erat vox: sed cito ab eis evanescit quod a grossis
ribus et carnalibus desidiosis: et hinc quod est sonitu tuum reti-
nuerunt: alijs vero quod articulata erat vox non erat: quod
autem significauit non adhuc de quod subdit: Alij dicebant
Angelus ei locutus est. Seq*uitur* **R**esponde. **N**on propter me hec
vox responde. **Avg.** Hoc ostendit illa vox non sibi
indicatur quod iam sciebat: sed eis quod indicari oportebat.
Sicut autem vox illa non propter eum facta est: sed propter eos
sicut anima eius: non propter ipsum sed propter eos turbata
est. **Chry.** Ad illud enim instat vox patris quod semper
diceretur: quoniam non est ex deo. qui non a deo glorificatur:
qualiter non est ex deo. **U**bi vide quod humilia propter
eos facta sunt: non quasi filio auxilio indigenter. Quia
ergo dicitur Clarificabo: ostendit consequenter et modum
glorie. nam sequitur: Nunc iudicium est mundi. **Avg.**
Iudicium non quod in fine expectatur erit primorum penas
ruribus eternari. dicit enim iudicium non damnationis: sed dis-
cretoris: hoc vocabat hic iudicium discretorum. scilicet et suis
suis redemptis diaboli expulsionem. unde sequitur: Nunc
princeps mundi ejiciet foras: absit ut diabolus principem
mundi ita dictum existimemus: ut eius celum et terrae domi-
nari posse credamus: sed mundus appellatur in malis
hominibus qui toto orbe terrarum diffusus sit. **D**ic ergo
dictum est: Princeps huius mundi. in principe malorum hos
mundus: qui habitant in mundo. Appellatur etiam mundus in bonis: qui similiter per totum orbem terrarum diffusus
sunt: ideo dicit apostolus: Deus erat in christo

Johannes

mūdū recōciliās sibi. hi sunt: ex quorum cordibus p̄ncipes mūdi eisiciēt foras. p̄uidebat. n. domin⁹ post passionē ⁊ glorificationē suā p̄ vniuersū mūdū mītos pplos credituros: in quorū cordib⁹ diabol⁹ int⁹ erat: cui qn̄ ex fide renūciāt eisiciēt foras. Sed nunqđ de cordib⁹ vterez iſtoꝝ nō est elect⁹ foras: quō ḡ di etiū est nūc eisiciēt foras: nū tunc qd̄ in boīb⁹ pauſiſum factū est: nūc in multis magnisq; populis iā mor futurū esse pdictū ē. Quid ḡ ait: Quispiā: quia diabol⁹ eisiciēt foras: iā fideliū nemine tētat: immo tētare nō cessat: sed aliud est intrīſeꝝ regnare: aliud foras ec̄ oppugnare. CHRYS. Sed qd̄ est istud ius dicū quo diabol⁹ foras eisici: exēplo id faciā mani festū: sit alijs debitores expetēt ⁊ feriat: ⁊ in vincula mittat. Deinde ex eadē demētia: ⁊ eu qui nibil debet sub eisdē carcerē ducat: hic ⁊ eoz que iā alios fecerat vindictā: ita ⁊ in christo factū ē. Eccl. n. qd̄ dia bol⁹ in nos fecit: p ea que in christū aūfus ē sustinebit vidictā: ⁊ ne quis dicat: Qualr mitteſt foras: si te supabit subiugit. Et ego si exal. fuit. a ter. om. tra. ad meipm. Qualr. n. supas qm̄ ⁊ alios trahit: hoc autē pl⁹ fuit dicere qd̄ resurgā. Si. n. hoc diriſset: nōdū manifestū ēt qd̄ trahet: dicendo vō Trabā: vtrūq; demōſtrat. AVG. S; qd̄ oia trahit: nū ex qb⁹ dia bol⁹ eisici foras: nō aut dixit Dēs: h; Oia: nō. n. oim est fides. nō itaq; ad vniuerſitatē boīm refluit: h; ad creature integritatē. i. sp̄iū ⁊ aīam ⁊ corp⁹ ad illō. f. qd̄ intelligim⁹ qd̄ vnuū: qd̄ vſibiles sum⁹: aut si oia ipſi boīes intelligēti sunt: oia p̄destinata ad salutē possum⁹ dicere: aut certe oia boīm genera fū innumerabiles differētias quib⁹ inter se p̄ter ſola peccata boīes diffat. CHRYS. Qualr igī ſupra dixit: qm̄ pater trahit: qm̄ filio trahētē pater trahit. Dicit aut̄ Trabā: qm̄ a tyrāno detētos: ⁊ p ſeipos nequeūtes accedere: ⁊ illi man⁹ effugē. AVG. S; si exaltat̄ inq; fuero a terra: hoc eft cu exaltat̄ fuero: non .n. dubitat futurū ēt qd̄ venit implē. nā exaltat̄ dem suā dixit in cruce paſſionē. vnde euāgelista ſubdit: hoc aut̄ dixit significās qua morte ēt morturus.

Respōdit ei turba. Nos audiui mus ex lege: quia xp̄s manet i eternū. Et quō tu dicas oportet exaltari filiū boīs? Et qd̄ ētſe fili⁹ boīs? Dicit ergo eis ielus: Adbuc modi cū lumē in uobis eft. Ambulate dū lucē habetis: ut nū uos tenebre p̄phēdat̄. Et qd̄ ambulat i tenebris nescit quo uadat. Dū lucē habetis: credite in luce: ut fili⁹ lucis ſitis. Nec locut⁹ ēies? ⁊ abiit ⁊ abſcōdit ſe ab eis.

AVG. Cum intellexissent iudei qd̄ dominus de ſua morte dixiſſet. pponūt ei qōem quō ſe dicēt moriturū. vñ dī: R̄ndit ei tur. Nos audi. ex le. qd̄ christ⁹ manet in eis. quō tu di. oportet filiū boīs. Ne moritur tenuerūt qd̄ domin⁹ affidue dicebat ſe eſſe filiū boīis. nam hoc loco nō dixit: Si exaltat̄ fuerit fili⁹ boīnis. ſed ſuperti⁹ dicerat: Uenit hoīa vt clā-

rificetur fili⁹ boīnis. hoc ergo in animo retinētēs inquit: Si christ⁹ manet in eternū: quomodo exaltabit a terra. i. quō crucis paſſiōe moriet̄. CHRYS. Hinc eft videre: qm̄ multa eoz que pabolice dicebāt intelligebāt. qz. n. puenit de morte diſputāt: audiētēs hic exaltat̄ ſe ſupicati ſunt h. AVG. Ut h; eū diſiſſe intelligebāt: qd̄ fac̄ cogitabat. no ḡ eis verboꝝ iſtoꝝ obſcuritatē apui infusa ſapiētia: h; ſi mulata cōſcīētia. CHRYS. Et vide qualr malicioſe interrogat̄. nō. n. dixerit: Nos audiuim⁹ ex lege: quia christ⁹ nibil patif. In multis. n. ſcripturaz lo- cīs: ⁊ paſſio ⁊ resurrectio ſimil ponit̄: ſed qm̄ manet in eternū. ⁊ nimirū hoc nō erat cōtrariū. Immortalitati enī p̄ paſſiōem nō eft factū impediſtēt: h; etiā mauerūt p̄ hoc onſiderē eft nō eſſe christū: qm̄ christ⁹ manet in eternū. deinde ſubdit̄: Quis eft iſte filius boīs: ⁊ hoc malicioſe. q. d. Nō dicas qd̄ ppter oduz̄ tuū hoc dīcam⁹: ecce. n. nō nouim⁹ de quo dicas. S; christ⁹ r̄ndit: oſtēdēs qm̄ paſſio nō phibet manēt̄ in eternū. vnde ſubdit̄: Dicit ergo eis ielus: Adbuc modi. lumē in uobis eft. p̄ hoc qd̄ intelligētis: qd̄ christ⁹ manet in eternū: ergo ambulate: accedit̄: totū ielligite: ⁊ moriturū christū ⁊ victurū in eternū dū lucem habetis. CHRYS. Hoc dicit̄ temp⁹ totū p̄tis vite: ⁊ ante crucē ⁊ poſt crucē. multi. n. p̄ crucē credidēt̄ in eū: vt nō tenebre uos p̄phēdat̄: ſi. ſi. eo modo credideritis christū eternitatē: vt negetis in eo mortū humilitatē. Sequit̄: Et qui am. in tene. ne. qd̄ vadat. CHRYS. Quāta deniq; iudei nūc agit̄ ⁊ nesciunt quid agit̄: ſed vt in tenebris ambulat̄: putat̄ rectā incedere viā cōtra uadūt̄: ppterē ſubdit̄: Dū lucem habetis: credite in lucē. AVG. i. dum aliquid veri habetis credite in veritatē: vt renascamini veritati. vnde ſequit̄: Ut fili⁹ lucis ſitis. CHRYS. Quod eft fili⁹ mei. In p̄ncipio aut̄ euāgelista dicit: qd̄ ex deo nati ſunt: hoc eft ex patre. hic aut̄ ipē dicit̄ boī gene rare: vt dicas quoniā uia eft actio patris ⁊ filii. Se quid̄: Nec locut⁹ eft ielus: ⁊ abiit ⁊ abſcōdit ſe ab eis. AVG. Non ab eis qui credere ⁊ diligere ceperit ſed ab eis qui videbāt: ⁊ inuidebāt. Cum autem ſe abſcondit̄: noſtre infirmitatē cōſuluit: nō ſue pore ſtati derogauit. CHRYS. Sed cum nec lapides leuarēt̄ nec blaſphemarēt̄: cuī gratia occulatus eft: Nouerit furore in eis ſeuītē: ⁊ nō expectauit: vt in op̄ exiret̄: ſed occultaſ mitigās eoz inuidiā.

Cum aut̄ tāta ſigna feciſſet corā eis: non credebant in eū: ut ſermo iſaiæ inpleretur quē dixit: quiſ credi- dit auditui n̄o: ⁊ brachiuꝝ domini cui reuelatū ē? Propterea nō poterat credere: qz iterū dixit iſaias: Ex ceceauit oculos corū ⁊ idurauit cor coꝝ: ut non uideant oculū: ⁊ nō intel ligant corde: ⁊ conueratātūr ⁊ ſaneꝝ

eos. **H**ec dixit isaias qñ uidit glori am ei: et locut² est deo. Veritatem et ex principibus multi crediderunt in eum: sed propter phariseos non coifitebantur: ut de synagoga non ejcerentur. Dixerunt enim gloriam hominum magis quam gloriam dei.

THY. Nouerat dominus seruete aum iudeorum: et octione meditante: et ideo occultatus est. et hoc ianuam uite euangelista subdedit: Tu autem tamquam fe. co. eis si creas in eum. **T**HEO. Non aut modice iniquitas fuit tatis signis non credere: ea vero signa commemorat quod supra sunt posita. **T**HY. Ne quis autem dicat: Qui erga venit christus non nouerat quod non ei intenderet. et ideo ad hoc excludendam inducit etiam prophetas hoc scientes. pro quo sequitur: Ut ser. isa. p.imple. quem dixit: Do. quis creas. au. no. et bra. do. cui reue est? **A**LCV. Quis pro rati posuit: quod sancti prophete a deo audierunt: et populo predicauerunt: paucissimi crediderunt. **A**VG. Satis autem ostendit brachium domini ipsum dei filium nuncupatum: non quod deus pater figura derinet carnis humanae: sed quia oia per ipsum facta sunt: ideo brachium domini dictum est. Si enim aliquis homo tanta potestate preualeret et sine ullo motu corporis sui quod diceret fueret omnium eius: brachium ei esset. Non autem patet occasio erroris his qui dicunt: quod sol pater est: si brachium ei est filius non. n. deus: sed vina plena est homo et brachium eius. non intelligentes quomodo verba de rebus alijs ad res alias propter aliquam similitudinem transferantur. Quidam autem inter se misit: que culpa fuit iudeorum: si necessitate erat et si domini isaias impleveret? Quibus respondet deus prescium futurorum per prophetam predictissime infidelitatem iudeorum non fecisse. non. n. propterea quocumque deus ad peccandum cogit: quia futura a hominibus peccata iam nouit. ipsoque non percivit peccata non sua. fecerunt ergo peccatum indei quod facturos esse predixit: quem nihil latet. **T**HY. Quod ergo dicit: ut sermo isaias prophetarum impleretur: ly. Ut non causale est: sed euangelium? Non. n. quod dixit isaias non credit: sed quia non erat creditur: propterea isaias dicit. **A**VG. Sed ea que sequuntur: profundior et faciunt quod non potest adiungit. n. et dicit: Propterea non potest crederet. Et dicit: Et ecce oculi eius. et induit cor eius. ut non videat oculum eius: et induravit eum cor. non. n. Et saltus de diabolo dicit: sed de deo. sed quare non poterant credere: nisi quod: quia non nobilitabantur. Sicut. n. quod dominus negare seipsum non potest: laus est voluntatis diuinae: ita quod illi non poterant credere: culpa est voluntatis humanae. **T**HY. Hoc autem et in coi consuetudine custodit: ut cui quis dicat: Non possum amare illum: vehementia voluntatis potest dicere: sed euangelista dicit: Non poterant: ut ostendat quod impossibile est metiri prophetam: non enim impossibile erat eos credere. non. n. hec predixisset: si creditur enim **A**VG. Sed alia cum inquit dicit: prophetam non voluntates eius. quod. s. Excepit oculos eius et c. sed huius est etiam eum voluntate meruisse mundum. Sic. n. excepit et obduratus deo desiderando et non adiuuando: quod occulto iudi-

cio facere potest in quo non potest. **T**HY. Neque non de reliquo nos: nisi voluerimus nos finis illud osse: Oblitus est legis dei tui: obliuiscaris et ego tui. hec dicit ostendens nos in peccato derelictos: et quam fieri peccatum. **S**icut. n. sol infirmus offendit visum: non ex propria natura: ita fit in his qui non attendunt dei simones. terrenos autem auditores scriptura dicit: Excepit et induravit **A**VG. Non autem addidit: Et convertatur et sanetur eos. virtus subaudiens sit. i. non convertatur. etenim conversionis de illi gratia est: an forte et hoc de supine medicine mia factum intelligendum: ut quoniam superbe suam iusticiam constituerem volebat adhuc deserere et excepare: ut offederetur in lapides offendit ignominia: atque humiliari quereretur non suam qua inflata superbum: sed iusticiam qua iustificat impius. hoc. n. multies eorum perfecit in bonum: quod de suo scelere compuncti: in Christum postea crediderunt. **S**equitur: Hoc dixit Iesus. quoniam vestrum est lo. est de eo. Cedit autem non sicut est: sed modo quoddam significatio: sicut prophete visione fuerat informanda. Nemo ergo vos fallat eorum qui dicunt: inuisibiliter premunt et visibiliter filium: qui putatis eum creaturem. In forma. n. dei in qua est equus est patri etiam filius inuisibilis est. et autem ab hominibus id est: forma fui acceptus. ostendit etiam se ante eum suscipit carnem oculis hominis: sicut voluit in subiecta creatura non sicut in **T**HY. Gloria autem hic dicit visio emendationis in throno Christi: et alia que ibi dicitur. unde sequitur: Et lo. est de eo. hoc. s. vidi deum sedetem. et quod audiuit vocem dicentem: quem mittam: et quis ibit et. **S**equitur: Veritatem erat principibus multi crediderunt in eum: sed propter phariseos non coifitebantur: ut de synagoga non ejcerentur. **A**LCV. Gloria dei est publice confiteri Christi: gloria homini est in mundanis gloriarum. **A**VG. Nos ergo improbavimus euangelista: qui in hoc gressu fidei si perficeret per amorem: que humane glorie sunt: perficieudo superaret.

Consideramus at clamauit et dixit: Qui credit in me: non credit in me: sed in eum qui misit me. Et qui uidet me uidet eum qui misit me. Ego lux in mundo ueni: ut omnis qui credit in me in tenebris non maneat. Et si quis audierit uerba mea et non custodierit ego non iudico eum. Non enim ueni ut iudicem mundo: sed ut saluificem mundo. Qui spernit me: et non accipit uerba mea: habet qui iudicet eum. Sermo quem locutus sum: ille iudicabit eum in non uissimo dico. Quia ego ex meipso non sum locutus sed qui misit me pater: ipse mihi mandatus dedit quod dicatur: et quod loquar. Et scio quia mandatus est uita eterna est. Que ergo ego loquor: sicut dixit mihi prae sic loquor.

Johānes

TCHRY. Quia amo: humane glorie p̄ncipes credētes & tūteri phibebat: dñs oīa h̄ eis loquiſ. vñ dī
Je. aut cla. & di. Qui cre. in me: nō cre. in me ſ̄; in eū
qui me misit. q. d. Quid formidatis credere in me: i
deū fides puenit p̄ me. **AVG.** Quia enī homo ap
parebat hōib̄ cū lateret de: ne putarēt eū hoc esse
tm̄ qđ videbāt talē ac tantū ſe volēs credi: qualis &
quāt̄ est p̄r: Qui credit in me inquit: nō credit in me
.i. in hoc qđ videt: ſed in eū qui me misit. i. in patres.
nā ſi putauerit eū b̄f̄ filios ſm grām: nō aut h̄f̄ ſi
liū equalē ſibi atq; coeternū: nec credit in p̄z qui
eū misit: quia nō eſt hoc pater qui eū misit. Ne aut
putarēt ſic voluisse intelligi p̄m: tanq; multoꝝ fi
lioꝝ p̄ grām generatoꝝ: nō vniꝝ verbi equalis ſibi:
cōtinuo ſubiecit: Qui videt me: videt eū q̄ misit me.
q. d. Vlq; adeo nihil diſtat inter eum & me: vt qui
me videt videat eum qui misit me: aploꝝ ſuos certe
iþe dñs misit: numq; tñ aliq; eoz dicē auderet: Qui
credit in me. Iredit̄ enī aploꝝ: ſed nō credimus in
apl̄m. Filiꝝ autē recte vñigenit̄ dicit: Qui credit in
me: nō credit in me: ſed credit in eū qui me misit. vbi
nō ſe abſtulit credētis fidē: ſed voluit in forma ſer
ui remanere credēt̄. **CHRY.** Uel dicit: Qui cre
dit in me &c. q. d. Qui fluminis accipit aquā: nō ea
que eſt fluminis accipit: ſed eā que eſt fontis. volēs
aut oīdere qm̄ nō eſt credere in dñm: nō credēt̄ i
eū ſubūgīt: Qui videt me: videt eū qui me misit. qđ
igif: Loxp̄ eſt de: nequaq; ſed cōſideratio veri q̄ ē
p̄ intellectū: hic viſio dicit. Deinde oſtendit eā qad
p̄m cognitōem: in hoc qđ ſubdit: Ego lux i mūdu
veni. quia enī pater lux vocat: vbiq; eo hic vtiſ noīe
Luce aut ſe hic vocauit: eo q̄ ab errore eripit: & in
tellectuales tenēbras ſoluit. vnde ſubdit: Ut oī ſe
credit in me: in tenebris nō maneat. **AVG.** Si q̄
ſatis manifestat oēs ſe in tenebris inueniſſe: ſed ne
in eis tenebris maneāt: in quib̄ inuertiſſunt: debent
credere in lucē que venit in mūdu. dixit quodā lo
co dīſcipulis ſuis: Vos eftis lux mūdi. nō tñ eis di
xit: Vos lux veniſtis in mūdi: ut oī ſe credit i vos
in tenebris nō maneat. lumina ergo ſunt oēs ſancti
ſed credēdo illumināt ab eo a quo ſiq; reſeffit te
nebraſ. **CHRY.** Ut aut nō exiſtimet q̄ ppter im
becillitate eos qui ipm ſtēnūt: illeſos dimittat ſub
ūgīt: Et ſiquis audierit verba mea: & nō custodierit
ea: ego nō iudico eū. **AVG.** Intelligēdū eſt: Mo
do nō iudico eū: cu alio loco dicit: Pater omne iu
dicū dedit filio. quare aut modo nō iudicat oīdīt
ſubdēs: Nō enī veni ut iudicē mūdi: ſed ut ſalutif
ce mūdi. i. ſalutē faciā mūdi. nūc ergo eſt temp̄ mi
ſericordie: poſt erit iudic̄. **CHRY.** Deinde ut nō
pigriores ex hoc ſiā terrible ſubdit iudiciū: qui ſp
nit me & nō accipit verba mea: habet qui iudicet eū
AVG. Nō dixit: Ego nō iudico eū in nouiſſimo
die. hoc enī eſſet atrariū illi ſentētē: Omne iudiciū
dedit filio. Expectātib̄ aut quinā eſſet ille ſecutus
adiūxit: Herno quē locut̄ ſum: ille iudicabit eū in
nouiſſimo die. Satis maniſtauit ſeipm in noui ſu
ſimo die iudicaturū: ſeipm quippe locut̄ eſt: ſeipm
annūciavit. aliter itaq; iudicabūt qui nō audierūt:
aliter qui audierūt & cōtēplērūt. **AVG.** I. de trini
Ideo aut iudicat verbuꝝ qđ locut̄ eſt filiꝝ: quia non
ex ſe locut̄ eſt filiꝝ. vnde ſequit̄: Quia ego ex meipo

nō ſum locut̄. p qđ intelligi voluit. Ego nō eſt me
nat ſum. Quero itaq; quō intelligam? Ego nō iu
dicabo: ſed verbū quod locut̄ ſum iudicabit: cu iþe
ſit verbū patris quod loquiſ. vel ita: Ego nō iudica
bo ex potestate humana: quia filiꝝ hoī ſum: ſi ego
iudicabo ex potestate verbi dei: quia filius dei ſum.
CHRY. Uel aliter: Ego nō iudico eū. i. n̄ ſu cauſa
p̄ditois ciuſ: ſed iþe qui verba mea ſpinit. Cierba enī
que modo locut̄ ſum in ordine ſtabūt accusatoris
omnē tollētia excuſationem: & hoc eſt quod ſubdit:
Herno quē locut̄ ſum: ille iudicabit eū. & qđ fm̄.
Quia ego ex meipo nō ſum locut̄: ſed qui misit me
pater: iþe mihi mādata dedit: quid dica: & qđ loqr.
Omnia igif hec ppter eos dicebāt: vt nullā habeat
excuſationē. **AVG.** Mādatū aut nō qđ filiꝝ nō ba
beat pater dedit: ſed in ſapiētia patris quod eſt ver
buꝝ patris omnia mādata ſunt patris. Dicit̄ aut māda
tū datū: qđ nō eſt a ſeipſo cui dicit̄ datū: & hoc eſt da
re filio id fine quo nuq; filiꝝ fuit: qđ eſt gignere filiū
q̄ nuq; nō fuit. **THEO.** Lu enī vbu patris exiſtat
filiꝝ: & que ſunt in mēte patris reuelat in integrum:
mādatū accepiffe dicit: quid ſit dictur? & qđ loqtur.
Sicut etiā noſtri verbū ſi verū fateri volū: ea p̄
fert que ſuggerit mens. **Sequit̄:** Et ſeo quia man
datū ei vita eterna eſt. **AVG.** Si ergo vita eterna
eſt iþe filiꝝ: & vita eterna eſt mādatū patris: qđ aliud
dictū eſt: niſi quia ego ſum mandatū patris, pindē
& id quod adiungit: Que ergo ego loquoꝝ: ſicut dixit
mihi pater ſic loquoꝝ. nō accipiam? Dixit mihi: qđ
p verba locut̄ ſit vñico verbo. dixit ergo pater filio
id fine quo nuq; filiꝝ fuit: ſicut dedit vitā filio: n̄ qđ
neſciebat v̄l nō habebat: ſed qđ iþe filiꝝ eſt. Quid e
aut: Sicut dixit mihi ſic loquoꝝ: niſi verū loquoꝝ.
Ita ille dixit ut verar: ita ille loqr̄ ut veritas: verar
aut genuit veritatē: quid ergo iam diceret veritatē:
non enim impfecta erat veritas cui verum aliquod
addeſeretur.

CA.XIII.

Hęte diez festū paſche ſciēſ
Ieſus quia uenit hora eius
ut trāſeat ex hoc mūdo ad
patrem: cu dīlexiſſet ſuos qui erāt
in mūdo in finez dīlexit eos. Et ce
na facta cu diabolus iam miſiſſet in
coꝝ ut traſderet eum iudas ſimonis
ſcariothis: ſciens quia omnia dedit
ei pater in manus: & q̄ a deo exiuit
& ad deū uadit ſurgit a cena: & pōit
ueſtimēta ſua: & cu accepiffe litheū
& cepit lauare pedes dīſciploꝝ: & ex
tergere lintheo quo erat precictus.
THEO. Quia oī ſe traſmigrat̄ erat de p̄m ſe
culo: explicat quale erga ſuos amicitā gerēt. vii of
Ante di. fe. pa. ſci. ie. q̄ ve. ho. ei. & ut trā. ex hoc mūdo
ad pa. cu dīler. ſu. q̄ erāt in mū. in fi. di. eos. **BED.**
Plurimas ſiqdē festiuitates iudei hēbāt: ſi apō eos

Hisignior atq; celebrior erat pasche festivitas; ppter quod signanter dicit: **A**n diem festū pasche, **T**AVG. **P**ascha nō sicut qdam estimat grecū nomen est sed hebraicū. opportunissime tñ occurrit in hoc noīe qdām cōgruentia vtrarūq; lingua: qz enī pati grece paschein dicit: ideo pascha passio putata est: vñ hoc nomē a passione sit appellatum. in sua vero lingua hoc est in hebreia pascha trāstus dicit, ppterā qā tunc pñmū pascha celebrauit ppls dei qñ ex egypto fugiētes: rubrū mare transierunt. nunc ḡ figura illa ppterica in veritate cōpleta est: cū sicut ouis ad imolandū ducit ch̄ristū cui? sanguine illinitis posti bus nr̄is. i. cu? signo crucis signatis frontib? nr̄is a perditione bñi? seculi: tanq; a captiuitate egyptiaca liberamur: z agim? saluberrimū trāstū: cum de dia bolo trāstū ad ch̄ristū z ab isto instabili seculo: z ad ei? fundatissimū regnū. **I**psoc itaq; nomē. i. pascha velut interptans nobis euāgelistā dicit: **S**cīes qz ve nit hoia ei? ut trāseat et hoc mundo ad pñm. **E**cce pascha: ecce trāstū **C**HRY. **N**ō solū aut tūc scīes sed olim. **T**ransitu aut ei? morē vocat. Relicturus aut discipulos maiore eis demonstrauit amorem. z hoc est qdā dicit: **L**ū dilexisset suos: qerāt in mūdo in finē dilexit eos. hoc est nihil dereliquit eorū que cu? qui valde amat decens est facere. non aut a pñci pio hoc fecit: sed maiora postea adiecit: vt eoz augeat familiaritatē: z multā eis p̄paret cōsolationē: ad ea q̄ supuentura erāt. suos aureos vocat fīm familiis aritatis rationē: quia z alios suos dicit fīm conditi onis rationem: vt cum dī: **S**ui eu nō receperūt. ad dī aut: **Q**ui erāt i mūdo: qz sui erāt etiā defuncti ut abraā isaac z iacob: sed i mūdo nō erāt. **D**oc ḡ suos qerāt i mūdo māsit amās ɔtinue: z tādē pfectam amicitā circa eos ostendit. z hoc ē: **I**n finē dilerit eos **T**AVG. **U**el ali: **I**n finē dilerit eos: vt z ipsi de hoc mūdo ad suū caput dilectione trāsirent: qd̄ est enī **I**n finē: nisi i christū. **F**inis enī legis christū ad iusticiā oī credēti: finis pñscīes nō iterficiēs. **V**ideo aut posse ista ḥba quodā hūano mō etiā sic accipi taq; vñq; ad mortē christū dixerit suos. **S**ed absit vt dilectionē morte finierit: qui nō est i morte finitus nisi forte sit ita intelligendū: **U**sq; ad mortē dilerit eos. i. vñq; ad mortē illū dilectio ip̄a pdixit. **S**eq̄: **E**t cena scā. i. iā pacta: z ad cōiunctiū mensam vñq; pducta. **N**ō. n. ita debem? intelligēt cēnā scām: veluti iā cōsumptā atq; trāfactā: adhuc enī cenabat cū sur rexit z pedes lauit discipulis: nā postea recubuit z buccellā traditorū dedit. q̄ aut ait: **L**ū iā dia bol? misserit in cor: ut traderet eum iudas scariothis. missio ista spūalis suggestio est: z nō fit p aurē: sed p cogitationē. diabolice enī suggestions imittunt: z huma nis cogitationib? imiscēt. **F**cn̄ ḡ iā fuerat i corde inde p imissionē diabolica: vt traderet discipul? magistrū. **C**HRY. **D**oc aut̄ quasi stupē iterferuit euā gelista: qm̄ eu q iam pdere statuerat oīs lauit: ostē dit etiā pditorū multā nequiciā: qm̄ neq; salis eum cōcatio detinuit: qd̄ maxē ɔsueuit neq; detinere. **T**AVG. **L**ocutur aut̄ euāgelistā de tāta dñi humilitate pñs ei? celitudinē voluit cōmendare: ad qd̄ pñmet qd̄ dicit: **S**cīes qz oīa dedit ei pñ in man? ḡ z ip̄m traditorē. **G**REGO. vi. moral. **S**ciebat. n. q̄ in manu sua ip̄os etiā pñsecutores accepit: vt ip̄le

in se ad vñsum pietatis int̄roqueret: quicqd̄ eoꝝ ſe malicia pñmissa ſeuiret. **O**RIGE. **O**ia enī tradidit ei pñ in man? hoc est in ope ei? z ptātem. **P**r. n. me us vñq; huic inquit ogaf z ego operor, vel **O**mīa tra didit ei pñ in manus. cuncta capiētes: vt quelibet ei familiens. **C**HRY. Traditionē enī hic salutē fidū vocat. **L**ū aut audieris traditionē nibil huma nū ſuſpiceris: cum enī q̄ ad pñm oīndit honorem z cōcordiā. **S**icut enī pñ ei tradidit: ita ip̄e pñ. vñ pau lus: **L**ū tradiderit inquit regnū deo z pñ. **T**AVG. **S**cīens etiā qz a deo exiuit: z ad deū vadit: nec deū cu? inde exiret: nec nos deſerens cum rediret. **T**HEO. **Q**z ḡ pñ oīa ei cōmisi in manus. i. salutē ei cōmisi fidelui: decens reputabat q̄cūqq; ſpectat ad salutē illis oīndere. **S**cīens etiā q̄ a deo exiuit z ad deū vadit: nullaten? ei? glia minui poterat dum pe des discipulōz abluerat: neq; enī gliam vñſurpauit. qui enī dignitatē vñſurpat: minime cōdescēdunt ne dissipēt qd̄ iūcōgrue ſibi diripuerit. **T**AVG. **L**ūz ḡ illi pñ oīa dediſſet in man?: ille discipulōz no man? ſed pedes lauit: vt cu? ſe ſciret a deo exiſſe z pgere ad deū: nō deī dñi: h̄ boīs fui ip̄leuit officiū. **C**HRY. **D**oc autē dignū erat: eo q̄ a oīo exiuit: z ad deū va dit: vt vñueriſz cōculcare tuorē. vñ ſequit: **S**urgit a cena z ponit vñſtimenta ſua: z cu? accepit ſet lin teū p̄cinxit ſe: deinde miſit aquā i pel. z ce. la. pe. diſ. z exte. lin. quo erat p̄cīn. **U**ide q̄liter humilitatem oīndit nō ſolū in lauando pedes ſed etiā ali: **N**ō. n. anq; recūberet: ſed poſtq; reſederit oēs: tūc ſurrexit deinde nō ſolū lauit: ſed vñſtimenta deponit linteū p̄cinxit z peluim ip̄let: z non alij ip̄leri iuſſit: ſed oīa opaſ oīndens q̄ cu? ſi ſtudio oīoꝝ talia facere. **O**RIGE. **M**ystice aut̄ prādiū pñm? cib? eē digno ſciē: z an terminū diei ſpūalis: q̄ in vita pñtū ſideratur: z bis q̄ iā vñtra p̄gressi ſūt apponit. ali: quoq; poterit q̄s aſſerere prādiū ſore iſtentionē ſcripturaꝝ antiquaꝝ: cēnā vñ ſecōdita in nouo teſtamento my ſteria. **P**uto aut̄ q̄ qui vna cu? iefu cēnat: z in finali vite pñtis die ſecū coniūans: egent lauacio quodā nō vñiq; erga qd̄pinoꝝ vt ita loquar corporis z aie ſed quo ad vñtia z poſtremā que terre necessario be rent. **D**icitur aut̄ q̄ cepit lauare pedes: nā poſtmoduſ lanit z ſiniuit loturā: qz pedes aploꝝ fuerūt ſtam̄i nati: iuxta illud: **O**m̄es vos ſcādaliſabimini iſta no cte u me. **P**oſtea aut̄ pſecit eos lauare: purgās eos vt vñtra nō ſedēt. **T**AVG. **P**oſuit aut̄ vñſtimenta ſina: q̄ cu? in forma dei effet ſemetiūm exinanuit. p̄cinxit ſe linteо: q̄ formā ſui accepit: miſit aquā i pel uim vñ lauaret pedes discipulōz: q̄ in terrā ſanguinem fudit quo ſimūdiciā dilueret peccatoꝝ. **L**inteо aut̄ quo erat p̄cīn? pedes quos lauerat terſit: qui carne qua erat indut: euāgelistā ſt̄ vestigia cōfortauit: z linteо qd̄em vt ſe p̄cīngret poſuit vñſtimenta q̄ habebat: vt aut̄ formā ſui acciperet: qñ ſemetiūm exinanuit: nō qd̄ habebat poſuit: h̄ qd̄ n̄ hēbat accepit: crucifigēd̄ ſane ſuis expolit? ſt̄ vñſtimentū: z mor tu? ſuolū? ſt̄ linteis: z tota ei? paſſio nr̄a purgatō ē. **T**enit ergo ad ſimone petrum. **E**t dicit ei petr?: **D**omine tu mihi **SS**

Johannes

lauas pedes? **N**idit iesus et dixit ei
Quid ego facio tu nescis modo: sci
es autem postea. **D**icit ei petrus: **N**on la
uabis mihi pedes in eternum. **N**idit
ei iesus: **S**i non lauero te: non habebis
partem mecum. **D**icit ei simon petrus:
Ex domine non tam pedes meos:
sed et manus et caput. **D**icit ei iesus:
Qui lotus est: non indiget nisi ut pe
des lauet: sed est mundus totus. **E**t
uos mundi estis sed non omnes. **S**cie
bat enim quisnam est qui traderet
eum; propterea dixit: non estis mundi oes.

ORIGE. Sicut medicus plurius egrororum intent
cure ab his quod magis indiget: primaria cura icipit: sic et chri
stus quod sedes abluit pedes discipulorum exordis ab his
quod magis erat sed: et sic ultio venit ad petrum: quod min
us alijs indiget lotura pedum. viii dicitur: **C**enit ergo ad s. pe.
qui quodammodo ad resistendum pene munda pedum conscientia p
suadebat. vii sequitur: **E**t dixit ei petrus: domine tu mihi la
uas pedes. **A**VG. **Q**uid est tu: quod est? **D**omi
nanda sunt potius quod dicenda: ne forte quod ex his vobis
aliquatenus quod digne cocepit anima: non explicit lingua

CHRY. **C**uel si petrus primus erat: sed credibile est p
ditore stultum existere an eum recubuisse: quod euangeli
sta significavit cum dixit: **L**eplit lauare: deinde venit ad
petrum. **T**HEO. **E**t quod patet quod non permisit lauari petrum
ex ceteris vero discipulis nullus tetrauisset an petrum la
uari. **C**HRY. Quereret autem utique quod quare nullus
eum alios prohibuit: sed solus petrus: quod non parui amoris
et verecudie erat. **E**t hoc igitur mihi videlicet pater solum
peditore lauasse: deinde ad petrum venisse: et alios dis
cipulos quod eum de reliquo castigatos. **S**i enim quemque
ex ceteris lauare cepisset prohibueret dominum: et dixisset
quod petrus oieret. **O**RIGE. **C**uel aliter: **D**omini porrigebat
pedes: decernentes quod tatus non irrationabilis eorum la
uaret pedes: solus autem petrus nullam aliam condescensionem
offerens: tamen reuerens iesum: non prohibebat pedes suos
ad lauandum. sepe enim scriptura designauit petrum serui
dum: ad insinuandum quod sibi visa sunt meliora. **A**VG.
Cuel aliter: **N**on debemus putare hoc petrum iter ceteros
formidasse atque recusasse: eum et id alii ait ipsum libenter
vel equanimiter fieri permisissent: non enim ita intelligen
dum est quod aliquibus iam lauisset: et post eos venisset ad
proximum. **Q**uis enim nesciat proximum apostolorum esse beatissimum pe
trum: sed quod ab illo cepit. quod ergo pedes discipulorum lauare
cepit: venit ad eum a quo cepit. id est petrum: et tu petrus
expauit: quod etiam quilibet eorum expauiceret. **S**equitur:

Ru. iesus et dicit: quod ego facio tu ne memento: sci autem postea.
CHRY. In humilitate huius doctrine: et quod humili
tas sufficit in deum pati. **O**RIGE. **C**uel insinuat
dominus quod hoc erat mysterium. Lauando enim et exsiccando
pedes eorum faciebat eos decoros debet esse euangeliza
re honesta: ut ostendere valeat iter sanctum ac pergere per eum
quod dixit: **E**go sum via. oportebat autem lauari pedes discip
ulorum a iesu deponente vestimenta ut mundos pedes

mundiores efficiat: vel ut immundiciam pedum discipulorum
rurum suscipiat in propria corpore: quod lumen quo solo principale
manebat: ipse namque languores nostros portauit. **A**ntea de etiis quod cum debeat pedes discipulorum abluere: non
aliud tempus eligit: quod cum diabolus iacta intrauerat in cor in
de: ut eum puderet: et futura per homines dispensatio immi
nebat. nam an hoc non erat opportunum pedes discipulorum lauari a iesu. **Q**uis enim pedum eorum sordidiez inter
medii temporis usque ad passionem lauasset: sed neque tempore
passionis: aliter enim iesus non aderat quod pedes eorum la
uaret: sed neque post dispensationem: illo namque tempore ipsius
tempore supueniente eorum loti sunt pedes. **V**erum ergo myste
rii dicit dominus petrus: tu non es capax: sed per hec noles
cum illud precepis illustrans. **A**VG. **N**ec tamen ille dominus
cum facti altitudine exterrit permittit fieri: quod cur fieret
ignorabat: sed usque ad suos pedes humilem christum
videre non potest sustinet. **N**on sequitur. **D**icit enim petrus: non
lauabis mihi pedes in eternum. hoc est nunc hoc pati
ar. **D**ocet quod pere in eternum non sit quod nunc sit. **O**RIGE.
Et hoc autem accipimus exemplum quoniam possibile est que
cum purum ppositum dicere propter ignoratiā quod sibi non
potest. **P**etrus enim ignorans hoc esse queriens: primo quod
quis dubitans suauiter dixit: **D**omine tu mihi lauas pe
des: secundo: **N**on lauabis mihi pedes in eternum. quod
erat prophetice opus predicantis eum ad hunc tempore cum iesu
in quo etiam non tantum iesum arguit inconvenienter lauan
tem pedes discipulorum: sed etiam codiscipulos indece
ter suos pedes porrigentes: cum ergo non esset expediens pe
tro ppterum ristum: non permisit illud dominus verificari. nam
subdit: **N**idit enim iesus. **S**i non lauero te: non haabet me
cum. **A**VG. Ita dicitur est: **S**i non lauero te: cum de solis
pedibus ageres quod dici solet: calcas me quoniam sola plan
ta calcat. **O**RIGE. Qui autem recusat hec et similia
tropologisare dicatur: quod probabile est eum quod ob reuer
tiam iesu dixit: **N**on lauabis mihi pedes in eternum. non habiturus
tempore dei filio: propter non lauare pedes ab eo: sicut pro
pter imanem scelus: et ideo presumuntur pedes. et mentalis af
fectus laudandi a iesu ut sunt pedes nostri decori: et presertim
cum emulantes potiora dona volumen innumerari ei quod
euangelizat bona. **C**HRY. **T**unc autem non dixit cuius ergo
hoc faciebat: sed minus ipsi dicitur: quod ille nequamque per
suasus est. audiens enim: **S**cies autem postea: non dixit. o
ce igitur me ut permittat: sed quod communatur est id quod max
ime timebat. et separari ab eo tunc permisit. **O**RIGE.
Hoc dicto temeriter est eos quod indifferet: se facere statue
runt quod eis non potest: non ostendendo illis quod non sunt ba
bituri tempore cum iesu: dum presumptuosus decretum obseruat
admonebimur illos ne inveniatur male decretio: etiam
si iure iurando ex milite ipse illi firmauerit. **A**VG.
Att ille amore et timore perturbatus: propter expauit christum
sibi negare: quod usque ad suos pedes humiliari. vii sequitur:
Dicit enim s. pe. do. non tamen pe. me. sed et ma. et ca. **O**RI.
Manum autem lauare solebat iesus ostendens quod dicebant
quoniam discipuli tui non lauatis manum: cum pane manducatis. ca
put autem submersi solebat: in quo imago et gloria pris
epiterat: satis autem ei ut pedes latiados porrigenter
vix sedet: **D**icit enim iesus: quod loquens non id est nisi ut per la. sed est
mundus. **A**VG. **T**otum utique propter pedes: vix nisi pedes
quos hunc tempore lauare. hoc enim in baptismis totum abluit:
non propter pedes: sed totum ovo. verum cum rebus humanis
postea viuunt: utique terra calcatur. **I**psi igitur humani affectus
sunt sine quod in hac mortalitate non vivunt: quod pedes

Ca. XIII.

sūt: vbi t̄ hūanis reb⁹ afficiuntur: vt si dixerim⁹: quia peccatū nō habem⁹: nos ipsos decipiām⁹. Si autē ſi temur peccata nra: q̄ pedes discipulor⁹ lauit: nobis peccata dimittit: vſq; ad pedes qb⁹ auersamur i tra ORIGE. Impossibile autē puto nō etaminari extrema aie t infusa ei⁹: quāq; quo ad hoies pfectus q̄s eē putet. plurimi autē t post baptismū ipse pul uere ſceler⁹ vſq; ad vticē. q̄ vō legitime discipli chriſti ſit: erga ſolos pedes ſidigēt lauatōe. AVG. ad ſelencia. Ex hoc autē q̄ b̄ h̄ itelligit p̄ia petr⁹ baptizat⁹ fuerat: itelligim⁹ enī eius discipulos p̄ quos baptizabat iā fuſſe baptizatos: ſiue baptismō iohani ſicut nonnulli arbitrant̄: ſiue qd̄ magis credib⁹ le eſt baptismō chriſti. Necq; enī remuit ministeriū baptizandi: vt haberet baptizatos fuos p̄ quos certos baptizaret: q̄ nō defuit humilitati ministerio q̄i eis pedes lauit. vii ſequit̄: Et vos mū. eſtis: h̄ nō oēs AVG. Hoc qd̄ ſit: ne q̄ram⁹ ipſe euāgelista p̄ teſacit adiūgens: Sc̄i. enī q̄ ſna eēt q̄ tra. eu. pp̄te. di. Nō eſtis mū. oēs. ORIGE. Qd̄ ḡ dicit: Vos mū. di eſtis: reſerf ad xi. qd̄ vō ſubdit̄: Sed nō oēs. dicit ppter iudā exētem imundū. pmo qd̄e: qz pauperes nō erāt ſibi cure: ſed fur erat: demū diabolo igresso in cor ei⁹ vt pderet chriſti. Lauat autē pedes poſtq; mudi erāt qn̄ dei grā trāſcēdit neceſſitatē: t ſicut di cui iohānes: Mūd⁹ mūdificet adhuc. AVG. Uel q̄i ipsi discipuli cū loti eēt: nō op̄ babebāt niſi pedes lauare: qz dū in iſto ſeculo viuut hō: hūanis affeſtibus terrā velut pedib⁹ calcās ſhit. CHRY. Ut aliter: Nō dicit eos mūdos: vt a peccatis erutos eſti mes: victima nōdū oblata: ſed eā q̄ cognitōis ē mūdationem dicit: iam enī ab errore iudaico eruti erāt.

Postq; ergo lauit pedes eozū: accepit uelimēta ſua: t cuz recubuſſet itez dixit eis: Sc̄itis quid feſerim uobis? Vos uocatis me magiſter t domine: t bene dicitis: Sūm etenim. Si ergo ego laui pedes ueſtros domin⁹ t magiſter: t uos de betis alter alteri lauare pedes. Exemplū enī dedi uobis: ut quēadmodū ego feci uobis: ita t uos faciatis Amen amen dico uobis: nō ē ſeru⁹ maior domino ſuo: neq; apostolus maior ē eo qui miſit illuz. Si hec ſci tis: beati eritis ſi feceritis ea. Non de omnibus uobis dico. Ego ſcio quos elegerim. Sed ut adimplete ſcriptura: Qui manducat mecum pa nez: leuabit cōtra me calcaneū ſuū. Ammodo dico uobis priuſq; fiat ut cuz factum fuerit credatis: quia ego ſuž. Amen amē dico uobis: qui

accipit ſiquem miſero: me accipit. Qui autem me accipit: accipit eum qui me miſit

TAVG. Memor dñs ſe. pmififfe ſciam facti ſui p̄tro ditēs: Sc̄ies autē poſtea qd̄ ſit qd̄ fecit doce nunc incipit. vii dī: Poſtq; ḡ la. pe. eoz̄: acce. ve. ſua t cuz recu. ite. di. eis: Sc̄i. qd̄ ſe. vo. ORIGE. Qd̄ vel int̄rogatiue pſeraſt vt oñdat facti magnitudinē: vel ipē ratiue vt eoz̄ erigat intellectū. ALCVI. M̄yſtice autē ipletra redēptois nre purgatione p̄ ſanguinis ſui effuſionē accepit uelimēta ſua: tertia die de ſepulchro reuigēs: t eodē corpe iā imortali uelit⁹: t cuz recubuſſet aſcēdēs i celū: in dextera p̄ma dinitatis recubēs: ide vētūr⁹ eſt ad iudicādū. CHRY. Non autē adhuc ad ſolū petru ſz ad oēs loq̄. d. Vos vo. me ma. t do. i quo eoz̄ iudicūi aſſumit. deinde vt n̄ illoꝝ grē eē putent̄: hec v̄ba ſubiugit: Et bñ di. ſum etenī. AVG. Hōi ſpectū ē: Nō te laudet os tuti: ſz laudet te os primi tui. p̄iculorū eſt enī ſibi placē: cui catēdū eſt ſupbire. Ille autē q̄ ſup oia ē q̄ſtūcūq; ſe laudet: non ſe extollit excelfi⁹. Nec pōt recte dici arrogās de⁹: nobis nāq; expedit dei noſſe: non illi nec eū qſq; cognoscit: ſi nō ſe iudicet ipē q̄ nouit. Si ḡ nō ſe laudādo qſi arrogātiā vitare voluerit: nobis ſapiam denegabit. Quo autē arrogātiā vitas timet: Et qd̄e q̄ m̄igrm ſe dicit: nemo rep̄hēderet etiā q̄eū nihil aliō q̄ hoiem crederet: qm̄ id pſiteſ qd̄ t ipſi hoies i q̄buslibet artib⁹ vſq; adeo fine arrogātiā pſi tenf̄: vt pſeffores vocē: q̄ vō dñm ſc̄ipulor⁹ ſe di cit: cū ſint fm ſeculū i geniu: q̄ ſerat in hoie: ſz cuz de⁹ loq̄: nulla ē elatio tāte celſitudinis: nullū men dacū vitatis: nobis ſubiacere uile eſt illi celſitudini ſuire vitati. Jō ḡ bñ dicit: vocādo me m̄igrm t dñz: q̄ ſu. nā ſi n̄ eēm qd̄ ſicitis: male diceretis. ORI. Et illi qd̄e nō bñ dicit: Dñe. qb⁹ dicit: Discedite a me q̄ opamini ſiquitatē. ſz apli bñ dicit: Magister t dñe. nō. n. eis nequicia dñabat: ſz v̄bi dei. Sequit̄ Si ergo ego la. pe. ve. dñs t ma. t vos de. al. alte. la. pe. CHRY. A maiorib⁹ reb⁹ accipit exēplū vt qd̄ min⁹ ē opemur. nā ipſe quidē dñs ē: nos autē ad conſuſos facin⁹ ſi fecerim⁹. Et iō ſubdit̄: Exēplū enī de. vo. vt quēad. ego ſe. vos. ita t vos fa. BEDA: Pri mū dñs egit factis qd̄ poſtmoduſ docuit v̄bis ſz illō Le. ie. fa. t do. AVB. Hoc ē b̄tē petre qd̄ nesciebas hoc tibi poſtea ſc̄iedum pmififfe ORI. Aſſiderādū vō ē: ſi neceſſariū ē quēlibet volētē disciplinā i eſtu p ſicere: velut debitiū op̄ pſequi lauacru ſenſibiliū p̄ dū. ppter hoc dicit: Debe. adin. la. pe. Sed b̄ mos v̄l n̄ ſit: v̄l admodū raro. AVG. Eſt enī apō plerosq; ſuſtudo hui⁹ humilitati curſeuſiūcē hoſpicio ſuſci piūt: ſe faciūt hoc ſibi iuicē frēs: etiā ope ipō viſibili. Multo enī meli⁹ ē t fine ſtrouerſia veri⁹: vt etiam manib⁹ ſiat: ne dedigneſ qd̄ ſecit chriſt⁹ facē xpian⁹. Lū. n. ad pedes frēs iclinat: corp⁹ etiā i corde ipō ex citat̄: vel ſi iā ierat: ſi firmat būilitati affect⁹. ſz exēpro hoc morali ſtellecetu: nūq; etiā frat̄ frēm a deli cti poterit ſtagione miſare. ſz ſiteamur iuicē delicta nra: iuicē nos delicta donem⁹: t p n̄fis delictis iuicē orem⁹: atq; ita quodammodo iuicē pedes n̄ros lauem⁹. ORI. Uel alit̄: Hoc lauacru ſpūale

Johannes

pedū de quo dñm ē: p̄ncipalr qdē a nullo nisi a solo ieu p̄t effici: secūdario vō a discipul' ei? quibus dixit: Qlos debe.adin.la.pe. Iesu.n.laur pedes discis pulor inquantū magister: t̄ fuor in eo q̄ dñs. Hic antē est finis magistri vt discipulū faciat sicut se: qd̄ de salvatore appet: qui p̄ ceteris m̄gris t̄ dñs vult vt fiat eius discipuli q̄si m̄gr t̄ dñs: non h̄stes sp̄n fuitutis sed sp̄n filiatōis: in quo clamat Abba p̄. Pr̄ius ḡ q̄si fiat t̄ magister t̄ dñs: egent lauacro pes dū: velut iſufficiētes discipuli: t̄ adhuc sapientēs sp̄n fuitutis. Cū aut̄ aliquis eoz statu magistri attingit t̄ dñs: tūc imitari poterit eū qui lauit discipulor̄ pes: ac lauare pedes p̄ doctrinā q̄si m̄gr. CHRY. Adhuc aut̄ puocās eos ad lauādū pedes subiungit: Amē amē di.vō. Nō ē ser.ma.do.suo: neq; apo.ma ior eo qui mi illū.q.d. Si ergo a me sc̄a sunt: multo magis a vobis oportet hec fieri. THEO. Necesſario etiā hic ap̄lōs admonet: qz enī ad dignitates habebat attingē: t̄ hic quidē maiores hic minores: ne i surgat adiunīcē: serenat sc̄iam omniū. BEDA: Q: vō scire bonū: t̄ nō facē non p̄nit ad beatitudinē: sed ad cōdēnationē: fm illō: Sc̄eti bonū t̄ non faciēt: peccatū est illi. subiungit: Si bee sc̄i.be.cri.si fe. ea. CHRY. Nā scire qdē omniū ē: facē vō nō oīt̄ deinde: pditorē nō manifeste redarguit: s̄ obumbra te: cū subdit: Nō de oībus vobis dico. AVG. q.d. Et iter vos qui nō erit beat⁹: neq; facit ea: Ego sc̄io quos elegeri. Quos nīs eos q̄ beati erūt faciendo q̄ p̄cepit. Nō est igit̄ iudas elect⁹: qd̄ ē ḡ qd̄ alio loco dī. Nōne ego vos duodecim elegi: an ipse ad aliqd̄ ē elect⁹: ad qd̄ erat vīc̄ necessari⁹: nō aut̄ ad beatitudinē: de q̄ dicit: H̄t̄ erit si fecerit ea. ORIGE. Vel alit: Nō recte existimo posse referri qd̄ dī: Nō de oīb̄ vobis dico: ad hoc qd̄ dñm est: H̄t̄ estis si se ceritis ea. Tōtū enī hoc t̄ de iuda t̄ de quolibz alio vēx̄ dīcē: Beat⁹ talis si fecerit hoc. Reducem⁹ aut̄ hec ad illō dñm: Nō ē ser.ma.do.suo: nec apo.ma. eo q̄ mi illū. Judas enī cū eēt fūis peccati: nō erat fūis dñm v̄bi: nec ap̄lōs diabolo īgresso ī cor ei⁹: cū ḡ dñs nouisset q̄ sunt sui: alienos a se nō nouit: pp̄t qd̄ n̄ ait Ego sc̄io cūctos p̄ntes: s̄ Ego sc̄io quos elegeri. q.d. electos meos noui. CHRY. Deinde vt n̄ multos strister suo fmone subiungit: S̄z vt adplea. scrip. q̄ mādu.me.pa.le.cal. stū ū me. oīdēs q̄ non ignorās tradid̄: qd̄ maxie sufficiēt erat iudā retinē: t̄ nō dixit. Tradet me: sed leuabit ū me calca. suum: dolū t̄ occultationē īsc̄iaꝝ p̄sp̄tare volēs. AVG. Quid est enī: Lenabit calcaneū suū sup me. nīf̄ conculcabit me: in quo iudas traditor ei⁹ attingit. CHRY. Dicit aut̄: Qui māducat meū panē. i. qui a mea nutrit⁹ ē: qui mea mēta cōcauit: vt si qn̄ a familiis aut aliquib⁹ viliorib⁹ patiamur aliqd malū: nō sc̄ālizemur: respiciētes iude exēplū qui īfūit̄ p̄ titus bonis: i ūiū remunerauit bñfactore. AVG. Illi ḡ q̄ electi erāt māducabāt dñi: illi māducabat panē dñi ū dñm. illi vitā: ille penā. Qui enim māducat idigne ait ap̄lōs: īdiciū sibi māducat. Sequit̄: Amō di.vō. puls̄ fiat: vt cū sc̄iu su.cre. q̄ ego suz̄ de quo. illa scriptura p̄cesit. ORIGE. Nō antē dñm est ap̄lōs: Ut credatis. q̄i nō credētib⁹: s̄ dñm ē tāq̄ equipolleat cī: qd̄ est vt credētes opemini: p̄ seuerātes in credulitate: nec aliquā occasiō ad re

pulsam captātes sup ea enī q̄ obtinebat discipuli ad fidē faciēta: hoc etiā adepti sunt videre pfici scriptu rā p̄dictā. CHRY. Quia ergo discipuli exituri erāt ad p̄dicandū t̄ multa paſturi: duob⁹ mōis eos cō ſolaf: vno mō a ſeipſo cū dicit: P̄ti eſſi ſi fe. ea. alio vno mō ſolat⁹ ē eos ab alijs. s. q̄ ab hōib⁹ mīla pati enī p̄curatōe. vñ ſubdit: Amē amē dico vō. q̄ acci. ſi quē mi. me acci. q̄ at me ac.ac.eū q̄ mi.mi. ORIGE. Qui enī recipit quē mittit iesus: Iesu q̄ in muſlo coſtitit recipit. q̄ autē ieu recipit: p̄rem recipit. igit qui recipit quē mittit iesus: mittit p̄te recipit p̄rem. P̄t̄ etiā t̄ h̄ ſmo fore qui recipit: quez ego mīſero: vñq ad mei receptionē attigit. qui vō nō p̄ aliquid aplor̄ meor̄ me recipit: ſz recipit me veniēt ad aīas. p̄rem recipit: vt nō uī ego in eo maneā: ſz t̄ p̄. AVG. Irrianī aut̄ cū hoc audiūt ſtatū ad gradū ſue dignitatis currūt dicētes: Quātū ap̄lōs distat a dñ: tñ fili⁹ a p̄re. ſed vbi dñs dixit: Ego t̄ p̄ vñi ſum⁹: nullam diſtātē ſuſpitionē reliquit. quo ḡ nos acceptū ſuſmuſ hec v̄ba dñſica: Qui me accipi: accipit eū q̄ me mīſit. q̄ vñi ſuſture ſūt p̄t t̄ fili⁹: dñs ridebit: q̄ dñ dixit: Qui accipit ſuſque mīſero: me accipit. t̄ vñi ſuſture ſūt fili⁹ t̄ ap̄lōs: ita dixiſſe poſſit viſideri: Qui acci. ſi quē mi. me ſz hoſez accipit. q̄ aut̄ me fm deū accipit acci. eū q̄ me r. iſit. S̄z cū iſta dicebat: nō ab illo, na ture uītas: ſed in eo qui mittit: mittit ſūt cōmēdabatur auctoritas. Si ḡ attēdas chz ſtu in petro discipu li p̄ceptorem. ſi autē patrem in filio iuuenies vñge nūt genitorem.

Cuz̄ hec dixiſſet iesus turbat⁹ ē ſpiritu t̄ p̄teſtar⁹ eſt: t̄ dixit: Amen amē dico uobis: qz unuſ ex uobis tradet me. Aspicebāt ergo ad inui cē discipuli: hēſitātes de quo diceret. Erat ergo recumbēs un⁹ ex discipu lis ei⁹ i ſynu ieu: quē diligebat ieuſus. Innuit ergo huic ſimon petr⁹: t̄ di xit ei: Quis eſt de quo dicit? Itaq̄ cum recubuiſſet ille ſupra pect⁹ ieuſu dicit ei: Dñe q̄s ē? R̄ndit ieuſus: Ille eſt cui ego itinētū panē porrexero t̄ cui ſtūxifſet panē dedit iude ſimoni ſcariothis. Et post buccellā itro iuit in cui ſathanas: t̄ dicit ei ieuſus: Quod facis fac citius. Ille aut̄ ne mo ſciuit diſcūbētū ad qd̄ dixerit ei. Quidā enī putabāt qz loculos habe bat iudas: q̄ dixiſſet ei ieuſus: Eme ea q̄ op̄ ſūt nobis ad diē festū: aut ege nīs ut aliqd daret. Cū ergo accepis ſet ille buccellā: exiuit p̄tinuo. Erat autē nox.

Ca.XIII.

CHRY. Quia domin⁹ apostolis debentibus orbē terrarum viuēsum p̄currere: exhibuerat duplices consolationē predictam: cogitans q̄ vtraq; pditore p̄uar⁹ est turbat⁹. Et hoc significat euangelista dicens: Cum hec dixisset iesus: turbat⁹ est spiritu: et prestas tuus est: et dicit: Amen amen dico vobis: q̄ vnu ex vobis me tradet. **TAVG.** Non illi hoc tunc p̄imum venit in mentem: sed quia pditorem iā fuerat exp̄surus: vt non lateret in ceteris: ideo turbat⁹ est spiritu: et quia ip̄e traditor iam fuerat exitur⁹: vt iudeos quib⁹ dominus ab eō tradere adduceret. Turbat⁹ ut eum immunit⁹ passio et piculū p̄ximorum: et traditoris impendētes manus: cuius fuerat p̄ognitus anim⁹: hoc etiā dominus significare sua turbatione dignar⁹ est: q̄ quādo ex falso stratribus aliquos separari: etiam ante messem vrgens causa compellit: fieri sine eccl̄ie turbatione non possit. Turbat⁹ est aut̄ non carne: sed spiritu. Spiritus enī in huic uismo di scandalis nō perueritate: sed charitate turbatur: ne forte in separatione aliquoū ziganoū simul alii quod eradicet et triticum: siue ergo ipsum iudam p̄ euentu miserando: siue sua morte appropinquante turbatus est: nō animi infirmitate: sed potestate turbatur. Non enim aliquo cogente turbat⁹: sed turbavit semetip̄os: vt supra dictū est. q̄ aut̄ turbat⁹ infirmos in suo corpore: hoc est in sua eccl̄ie consolat⁹: vt si uorum morte immunitē turbant⁹: non se reprobos putent. **ORIGE.** In eo enim q̄ dicit: Turbat⁹ est spiritu: quod humanū est. s. passio pueniebat ab exuberātia spiritus. si enī sanctus quilibet in spiritu uiuit: et agit et patit: quātoniagis hec dicēda sunt de ielu sancto p̄miato: **TAVG.** Pereat igit̄ argumenta stoicorū: qui negant in sapientem cadere perturbationē animozum: qui pfecto sicut vanitatem estimant veritatem: sic stuporem deputat sanitatem. Turbat⁹ plane anim⁹ christiani: non miseria: sed misericordia. oicit autem: Unus ex vobis numero nō merito: sp̄ē non virtute. **CHRY.** Quia vō non nominatum dixit: tursum in omnes inducit timorē. vñ sequit: Aspicebat ergo discipuli adiuuicem hesitan tes de quo diceret. Et nimis in nulli⁹ sibi ipsiſis cōscī malit: tamē enunciationē christi p̄prijs cogitationibus credibiliorē putabant. **TAVG.** Sic etiā in eis erat erga magistrū suum pia charitas: vt tamen eos humana alterū de altero stimularet infirmitas. **ORIGE.** Reminiscebant etiā et homines existentes: quoniam alterabilis est affect⁹ adhuc puectorum ac suscepit⁹ appetitus cōtrariorum his que p̄ius voluerat. **CHRY.** Omnib⁹ aut̄ tremētibus et ipso vertice. s. petro formidante: Johānes velut dilect⁹ recubuit in finu ielu. vnde sequit: Erat ergo recumbens vnu ex discipulis eius in finu ielu. vnde dicit: Erat ergo recubens vnu ex discipulis eius in finu ielu quē diligebat iesus. **TAVG.** Ipe est iohannes cuius est hoc euangelium: sicut postea manifestat: Erat enī hec eorum cōsuetudo qui sacras nobis litteras ministrarunt: vt quādo ab aliquo eorum diuinā narrabat̄ historia: cum ad seipsum veniret tanq; de alio loquens. Quid enī degit veritati: quando et res ipsa dicit: et quodāmodo dicenti iactantia deuidentur. **CHRY.** Si autē huiusmodi odi familiaritatis causaz queris dicere: amoris res erat. ppterēa dicit

Quem diligebat iesus. Qui uis enī et alijs amarent⁹: tamē iste plus alijs. **ORIG.** Estimo aut̄ q̄ hoc p̄ tendit q̄ iohānes incibens vbo ac in secretoribus paup̄ris incubebat gremijs vbi. **CHRY.** Colebat etiam ostendere seipm esse alienū a criminē: et hoc etiā dicit: ne estimes q̄ petrus ei vt maiori existenti inu eret. nam sequit: Inuit ḡ huic simon petr⁹: et dicit ei: quis est de quo dicit: Ubiqui enim intenit petr⁹ ab amore impetu faciens: et quia p̄mo increpat⁹ est non locutus est: sed mediāte iohanne vult discere. Ubiqui enim scriptura osedit petrum feruindū: familiariitatē habentē ad iohanne. **TAVG.** Notanda aut̄ locutio est: dicere aliqdñō sonādo: sed tantum modo inuendo: Inuit inquit et dicit. i. inuendo dicit. Si enim cogitando aliquid dicis: sicut illud: Di xerū apud semetip̄os: q̄stomagis inuendo vbi iam foris qualibuscūq signis p̄mif: qd̄ fuerit corde conceptum. **ORIGE.** Uel p̄mo Inuit: et deinde nō contētus mutu dixit illi: Dic q̄s sit de quo dicit. Sed quis: Itaq; cū re ille supra pec. ielu dicit ei: dñe quis est? **TAVG.** Quod aut̄ nūc supra pectus dicit: pau lo supra dixerat in synu. vel aliter: p̄mo quidem iacens in synu ie u supra ascendit et incubuit supra pect⁹ quasi si nō incubuisse in pectore: sed remansisset iacens in synu: nequaq; dñs ei tradidisset vbi; quod petrus scire cupierat. Per hoc ḡ q̄ vltimo supra pectus incubuit: exp̄mis tanq; p̄ maiorē et abundantī orē grām specialis ielu discipul⁹ ee. **BEDA.** Qd̄ aut̄ in synu et supra pect⁹ recubuit: nō solum fuit p̄ntis amoris indicū: sed etiam future rei signū q̄. s. inde vocem lumenet: quam postmodū cunctis seculis inaudita emitteret. **TAVG.** Per synum enim quid aliud significat q̄ secretū: hic est vtiq; pectoris syn⁹ sapie secretū. **CHRY.** Neq; autē tunc noiatim p̄dotorum dñs manifestauit. nam sequit: Rādit: iesus ille est cui intinctū panē porrexero. et mod⁹ ipse manifestationis conuersus erat: quia enī ob mensatio nem verecūdatus nō est: eodē pane cōmunicans ve recūdari debuit. Sequit: Et cū itin̄ pa. dedit iude sim. sca. non vt putat quidā negligenter legētes: tūc iudas solus christi corp⁹ accepit: i. elligendū est enī q̄ iam eis oibus distribuerat dñs sacramēta corporis et sanguinis sui: vbi et ipse iudas erat: sicut lucas narrat: at demū ad hoc ventū est vbi fin narrationē iohānis dñs p̄ buccellā tintcam atq; porrectam suū exp̄mit traditorē: fortassis p̄ panis tintionē illius significans fictionē. non enī oia que tingunt̄ abluuntur: sed vt inficiant̄: nōnulla tingunt̄. si aut̄ bonum aliquid hec significat tintio: eidem bono ingratus merito est secuta damnatio. Sequit enī: Et p̄ buccellā: tunc introiuit in eum satanas. **ORIG.** At tende q̄ p̄mo quidē non introiuit satanas in iudā sed immisit in cor eius solū vt p̄deret p̄ceptore. P̄ panē autem in eum ingressus est: quāobrem nobis cauendū est: ne diabolus intrudat in cor nostrū ali⁹ quid ignitorū telorum suorū: nā si intruserit infidia deinde vt et ipse introeat. **CHRY.** Donec enī fuit in collegio nō audebat insire: sed extrosum immis tebat: qñ vō eum manifestū fecit: et expulit: libere in eū de cetero exiluit. **TAVG.** Ut intrauit in eū: vt si bi iā traditū pleni⁹ poslderet: neq; enī nō i illo erat qñ ad iudeos de p̄cio tradēdi dñm pact⁹ est: cuī lu

Johannes

cas dicat: Intravit autem satanas in iudam et abiit et locutus est cum principibus sacerdotum. talis iam veneratus ad ceniaduz: sed post panem introuit in eum: non ut ad hunc alienum tetaret: sed ut ipsum possideret. ORI. Decebat enim ut estimo propter panis exhibitionem austri ab iudigno boni: quod se habere credebat: quo per uatus factus est capax ingressus satiane in ipsum.

AVG. Dicūt autē aliq̄ ita: Ne hoc meruit panis
porrect⁹ de mensa christi: et post illū itaret in disci-
pulū sathanas: Quib⁹ r̄ndemus: hinc poti⁹ nos do-
ceri q̄ sit cauendū male accipe bonū: si enī corripie⁹
qui nō dījudicat: hoc est nō decernit a ceteris cibis
dñi corpus: quō dānaf qui ad ei⁹ mēsam fīngens se
amicū accedit inimicus: Sequit⁹: Et dicit ei ielus: Qđ
facis fac citius: ORI. Lui autē illi ambigū est: q̄
ponuit vel iude vel sathane dñs dixisse: Qđ facis fac
citius: puocans aduersariū ad pugnā: vel pditorēz
ad subministrandū dispēsationē que erat futura sa-
lubris seculo: quā nō amplius tardari nec p̄trahi: s̄
p̄ posse maturari volebat: AVG. Nō m̄ p̄cepit fa-
cīnus: sed pdixit: nō tam ui p̄niciem p̄fidi seuendo:
q̄ ad salutē fideliū festinando: CHRy. Hoc enī
qđ dicit: Qđ facis fac citius: nō p̄cipiētis est neq̄
confiliati: sed exprobantis t̄ oīdēntis: qm̄ ipse no-
lebat suam pditorē impēdīre. Sequit⁹: Doc autē ne
mo scīuit discubētū ad quid dixerit ei. Multam
vtiq̄ quis hic dubitationē iuenierit: interrogatibus
discipulis Quis est: dixit: Qui ego ius ngens panez
dabo: et tamē nō itellecerūt. Hui dicat q̄ latēter di-
xit: vt nullus audiret: et ppterēa supra pect⁹ iohānes
refidēs interrogat quasi ad aūrem vt nō fuerit pditor
manifest⁹. Fortassis enī si christus eum manifestuz
fecisset: Petrus utiq̄ eū iterfecisset. ppterēa dicit q̄
nullus cognouit recubētū: sed neq̄ iohānes. ne
qui q̄ enī putauit q̄ discipul⁹ vitū iniquitatīs sub-
fret. q̄ enī p̄cul a tali iniquitate erat: non de alijs hoc
suspicabat. Uerā igit̄ cām eoz q̄a christo dicta sūt
ignorauerūt. Quid aut̄ estimarēt oīdit euangelista
eū subdit: Quidā enī puta. q̄ locu. ha. iudas q̄ dixi.
ei ielus: E me ea q̄ op⁹ sūt no. ad d̄ ē se. aut vt ege. ali
quid daret: AVG. Debat ḡ dñs loculos: et a fideli-
bus oblata cōseruās: suop⁹ necessitatib⁹ et alijs idigē-
tibus tribuebat: tūc p̄mū ecclias lice pecunie forma
est instituta: nisi intelligerem⁹ q̄ p̄cepit: nō cogitādū
eē de crastino: nō ad hoc eē p̄ceptū vt nihil pecunie
fuerit a scīs: s̄ ne deo pp̄ ista fūnaf: et ppter iopie ti-
more iusticia deserat: CHRy. Et nimirū null⁹ disci-
puloz pecunias afferebat: s̄ p̄ hoc qđ dicit hic: occ-
culte insinuat q̄ qdā mulieres eū de suis facultati-
bus nutriebāt. qāt nō perā: nō virgam: nō es inbet
deferre: loculos serebat ad iopū mīsteriū: vt discas
qm̄ valde pauperē t̄ mūdo crucifixū būi⁹ oz partis
multā fac̄. pecuratōem. mīta enī ad nr̄am dispēsā
doctrinā agebat: ORIG. Si igit̄ iude saluator di-
cebat: Qđ fa. fac citi⁹: ac pditor i hoc tñ ad p̄ns obe-
dit mḡo. accepto nāq̄ pane nullā iraxit morā. vñ
seq̄: Lū ḡ acce. ille bui. exi. xti. Et reuera exi: nō so-
li recedēdo d̄ domo i q̄ tenebat: sed oīno egressus
ē a ielu. ego aut̄ opinor q̄ p̄panē igrēssus sathanas
i iudā: n̄ tolerabat i eodē loco cū ielu eē. nulla nāq̄:
Inomitas ē ielu ad sathanā. nō frustra aut̄ req̄rā q̄
re sup h̄ qđ ē: Et accipiēs panē: nō adjucſ: Et mādu

cans. **N**ūqđ igī accepto pane sī mādricauit iudas:
p² panē enī forzān acceptū a iuda nō elūm q̄ semel i
cor ei² inūlerat vt migrī pdat timore ducit²: ne cō
imisū fuerat euaneſcī vñu panis: cōcito panē iudas
recepit: itroit i eū z statī domū excessit. alit quoq;
nō iepē diceſ q̄ siē q̄ idigne māducāt panē dñi aut
bibit ei² calicē: i pūdicū ſibi comedit atq; bibit. ſic
panis a iſtu dat² alis fuit ad ſalutē: iude i vāni: vt
p² panē ltraret i eū lathanas **CHR Y.** Subdit aut
Erat aut̄ nox. vt diſcas iude temeritate: qm̄ neq; tps
eū tenuit ab ipetu. **ORI.** Horctā ſensibilis iſtar
extir obducte noctis i aia iude. **GRFG.** j. moza.
A q̄litate.n. tps finis exp̄mis accusatōis: ou nō redi
tur ad veniam ad traditionis pfidiam nocte iudas
exiſſe perhibet.

Cū ergo exisset: dixit ies^o: Niic
clarificat^o ē fili^o hōis: t de^o clarifica
tus ē in co. Si de^o clarificat^o ē in co
t de^o clarificabit eū i semetipo: t cō
tinuo clarificabit eum.

TORIGE. Post eueniētā ex pdigijis necnō ex trāl figuratōe p̄conia initiu glōrificādi filij bōis fuit exi tūs inde a loco vbi morat̄ ielus cū sathanā: q̄ cū in gressus ē. vii dī: **L**ū ḡ ex iſet: di. ielus: **N**ūc clariſt̄ fi. bōis. nō. n. imortalis vnigeniti vbi: h̄ bōis q̄ fūis ē ex semie dauid: gl̄ia h̄ narrat̄. **S**i enī in morte xp̄i glōficant̄ dcū illō vey ē: exuens p̄cipiat̄? p̄tates tradidit̄ ſidēt̄ triūphās ī ligno: et illō xcluas per ſanguinē christi crucis ſue: ſue q̄ in terra ſue q̄ in ce lis. **I**n his oib̄ glōrificat̄ ē fili⁹ bōis: deo etiā glōrificato ī eo. vii ſeq̄: **E**t de⁹ clarificat̄ ī eo. q̄ n̄ ē chris̄tū clarificari niſi cu eo quoq̄ glōrificet̄ et p̄. **A**t qm̄ q̄ cūq̄ glōrificat̄ ab aliquo glōrificat̄. si qras de eo q̄ ē glōrificat̄ ē fili⁹ bōis. o quo: m̄dēs ſubdit̄: **S**i de⁹ clarificat̄ est ī eo: et de⁹ clarificat̄ eū ī ſemetiō. **CHRY.** Hoc ē p̄ ſeipm̄ nō p̄ alii. **Seq̄:** **E**t ſt̄. cla. eu. q. d. nō p̄ lōgu tps: h̄ festi in ipa cruce ea q̄ cla ra ſūt apprebūt. ſol nāq̄ auerſus ē: petre ſciffe ſunt. m̄lta corpa eoz q̄ dormierūt ſurrexerūt. Hac aut̄ via eas q̄ ceciderāt cogitat̄es dīcīpuloꝝ reſtituit̄: et ſu det nō ſolū triftari h̄ et letari. **AVG.** **U**l alit̄: Exe unte imūdo oēs mūdi cū ſuo mūdatore māſerūt. ta le aliqd erit cū z̄. anis a tritico ſeparaſ. **J**uſti fulge būt ſic ſol i regno p̄tis ſui. h̄ futurū pūides dīs dulce dēte iuda tāq̄ z̄izanis ſepaſ: remanētib⁹ tāq̄ trinco aplis ſcis dixit: **N**ūc cla. ē fi. bo. tāq̄ dicet̄: **E**cce ī illa mea clarificatōe qđ erit: vbi maloz null⁹ erit: vbi bo noz null⁹ perit. **S**ic at nō ē dec̄i: m̄c ſignificata eſt clarificatio filij bōis: h̄ **N**ūc clarificat̄ ē fili⁹ bōis: fi cui nō ē dec̄i: **P**etra ſignificabat xp̄i: h̄ **P**etra erat xp̄i. ſolet. n. loq̄ ſcriptura res ſignificat̄es: tāq̄ illa q̄ ſignificat̄ appellās. **E**ſt aut̄ clarificatio filij bōis vt de⁹ clarificet̄ ī eo. vii adiungit̄: **E**t de⁹ clarificat̄ ē ī eo. Deniq̄ tāq̄ iſta exponēs adiūgit̄ et dicit̄: **S**i fili⁹ cla rificat̄ ē ī eo: qz nō venit facē volūtate ſuā: h̄ volun tate ei⁹ q̄ eū mifit̄. **E**t de. cla. cū ī ſemetiō. vt natura huana q̄ ab eñno vbo ſucepta ē: ēt imortalē eernita ti donet. **Seq̄:** **E**t glo. cū ſt̄. resurrectōem. ſuam: nō ſic n̄ram ī fine ſeculi: h̄ ſt̄. ſuam futurā bac attesta tione ſuicēs nōt̄: et de iſta clarificatōe dec̄i videri:

Ca.XIII.

Nūc clarificat² ē fili² hōis. vt qđ ait Nūc: nō ad im
minē passiōnē: s̄z ad vicinā resurrectiōm p̄tinē cre
dāt: tāq̄ fuerit sc̄n qđ erat tā. p̄xio iā futur. HY
L.A. r. de tri. P̄d at de² i eo glificat² ē: ad corporis
gliaz spectat: p̄ quā dei itellecta ē glia: q̄si corpus ex
nature dīne isolatōe gliaz mutuarer. q̄ vō q̄ glifi
cat² i eo de² ē: iō glificauit eū in se: vt q̄ regnat i glia
q̄r dei glia ē ipē etide i dei gliaz trāseat: toto iā in
deo ex ea q̄ hō ē dispēlatōe māsuro: nec sane de ipē
tacuit dices: Et cōtinuo clarificabit eū. vt q̄ p̄deunte
ad p̄ditionē iuda: gliaz q̄ sibi p̄ passionē ɔsecu: ura
resurrectiōm futura eēt: significas et i p̄ns eā q̄ in se
de² eū clarificatur² eēt i posterū refuaret: dei i eo glo
ria p̄ étatē resurrectiōis oīsa: ipo vō i dei glia ex sub
iectionis dispēlatōe māsuro. HYLA. ir. de tri. Pri
mā aut̄ significatōe hui² dicti nō abiguā existimō
cū ait: Nūc cl. ē fi. bo. glia. n. nō vō: s̄z carni acq̄re
bas. hō qđ seq̄. Et de² clari. ē i eo. qđ significet int̄
rogor: cū nō ali² sit filius hōis: necq; ali² fili² dei: ver
būni caro sc̄n ē: regro q̄s i hoc filio hōis: q̄ filius
dei ē glificat² sit de². Et videam² qđ sit hoc qđ éti
oī. Si de² clarificat² ē i eo: r̄ de² clarificauit eū i se
metip̄o: Ip̄o v̄iq̄ nō p̄ se glificat: neq; sursu: q̄ ho
mine glificat² de²: s̄z gliam accipiat: nō tñ aliud ipse
q̄ de² ē. V̄iq̄ aut̄ xp̄m necesse ē eē: q̄ glificat² in
carne: aut̄ p̄em q̄ glificat² i christo. Si christ² est
de²: crete xp̄s ē q̄ glificat² i carne. si p̄ sacrm̄ ē vni
tatis: cū p̄e glificat² i filio. Et eo vō q̄ glificatū
i filio hōis de²: de² glificat² i seipo: i quo relicta fa
cultas exercrāde i p̄ietatis existimat: ne s̄z nature vi
tatiē ver² de² ch̄rist² sit: nūqd enī extra se ē: q̄d glori
ficat² i seipo: Quē. n. i seipo p̄ glificat: i ei² glia cō
stēdus ē. et q̄ i p̄is glia glificat² ē: i his itelligē
dus ē eē: i q̄b² ē p̄. ORIG. Uel alī: Nomē glie
nō h̄ accipit. iuxta ɔquidā paganoz: q̄ diffiniūt gliaz
ē a plurib² collata p̄conia. Talā ē enī q̄ h̄ alind ē
ab eo qđ i exodo or: q̄ glia dei repletū est taberna
culū: r̄ q̄ aspect² moyſi glificat² erat. Quātū. n. ad
corporia dīnior qđā apparitio ɔtiḡt i tabernaculo:
necnō i facie moyſi cū deo locuti: q̄stū ad anagogiā
vō glia dei or̄ eē q̄ apparuit: q̄n̄ deſicat² ac trācen
dens cūcta materialia itellect²: vt scrutet̄ diuinā vi
sionē bis q̄ cernit deſicat². Ut hoc sit tropice q̄ glo
ificata ē facies moyſi: eo fcō dīno s̄z itellectu. Nul
la at̄ ɔpatio fuit excellētie xp̄i ad cognitionē moyſi
glificatē faciē aie et². Toti². n. dīne glie fulgoz eē
filii estimo dicēt paulo: Qui cū sit splēdoz glie r̄c.
q̄nō p̄ueniūt ab hac toti² glie luce singulareſ splē
dores ad totā rōnālē creaturā. nō. n. arbitroz quēpi
am totū posse capē toti² dīne glie fulgoz: n̄i filiuz
ei². Inquāt̄ iḡt nō erat not² fili² mūdo: nōdū i mū
do glificat² erat. cū aut̄ p̄t aliq̄b² de mūdo existen
tib² tradidit ieu noticiā: tūc glificat² ē fili² hōis in
bis q̄ cognouest eū: r̄ hoc dedit gliaz cogſcētib². nā
q̄ libera facie dīnā gliaz ituenīt: s̄m eādē trāfigurā
tur imaginē a glia glificatiō i glificatiō gliaz. Lū
iḡt appropinquit ad eā dispēlatōe: q̄ mūdo notus
debebat gliaz, p̄mereri i glia glificatiō ip̄m ait:
Nūc glificat² ē fili² hōis. Et q̄ null² nouit p̄ez ni
filius: r̄ cui reuelauerit filius. Debebat at̄ ex dispē
latione de promē p̄ez filius: ob hoc ē deus glificat²
i illo dignoscit. vel hoc qđ ē. Et de² clarificat² ē

i eo. cū illo p̄scrutaberis: Qui me videt: r̄ p̄ez menz
videt. nā videbit i vō cū de² existat r̄ imago inuisi
bilis dei q̄ genuit cū p̄. Ampli² at̄ sic quoq; clarius
q̄sūt i hoc loco capient. Uelut. n. p̄ ɔquidā nomen
dei blasphemat² i gētib²: sic p̄ sc̄os quoz bona gesta
corā hōib² politissima discernit: celsi p̄ris nomen
extollit. In quo vō adeo glificat² ē: vt i iesu tum
peccatū nō fecit: nec dol² iuēt² ē i ore ei². Lū ḡ talis
ēt̄ fili² glificat² ē: r̄ de² glificat² ē i eo. at̄ si de² i
eo glificat² ē recōp̄sat ei p̄ mai² illo qđ fili² hōis
exercuit. Lōge. n. sup̄stās ē glia i filio hōis cū glori
ficat² eū p̄ q̄z i p̄e cū i illo glificat² ē: r̄ decebat p̄
potētē maiore repēdē gliam: deinceps q̄n̄ stat i hec
erāt futura. Dice aut̄ filiū hominis in deo glificat²
ri. ob hoc subiecit: Et continuo clarificabit eum.
Filioli adhuc modicū uobcū suz.
Queritis me: r̄ sic dixi iudeis: quo
ego uado uos non potestis uenire.
Et uob̄ dico mō: Dādatū nouum
do uob̄: ut diligatis iuicē sic dilexi
uos: ut r̄ uos diligatis iuicē. In
hoc cognoscent oēs q̄z dīcipuli mei
estis: si dilectioz habueritis adiuicē.
AVG. Lū dixisset sup̄i²: Et cōtinuo clarificabit eū
ne putarē q̄ sic cū clarificatur² eēt de²: et nō eis cō
iugereſ ulteri²: ea ɔuersatiōe q̄ i terra ē. adiecit atq̄
ait: Filioli adhuc mo. vo. sum. tāq̄ diceret: cōtinuo
qđem resurrectōe clarificabor: nō tñ cōtinuo ascen
sur² i celū. Sicut enī scriptū est i actib² ap̄loy: Fuit
cū eis p̄ resurrectōe, xl. dies. bos iḡt. xl. dies signi
ficauit dicēdo: Adhuc modi. vo. suz. ORIG. Per
hoc aut̄ q̄ dicit Filioli: ondit adhuc imūnētē ania
bus eoz parnitatē. H̄ aut̄ quib² nūc dicit Filioli: p̄
resurrecionē fuit frēs: sicut r̄ ainq̄ cēnt filioli fuit
fui AVG. Nōt etiā r̄ sic itelligi Adhuc: sicut vos
in hac infirmitate carnis etiā ipē fū: dc nec. s. morere
tur atq̄ resurgeret. Lū illis quidē fuit postq̄ resur
rexit p̄itia corporali: s̄z nō cū illis fuit ɔsortio ifirmi
tatis huiane. Apud alii enī euāgelistā p̄ resurrectō
nem ait: H̄ec locut² sū vobis: dū adhuc cēm vobis
cū. i. in carne mortali cū cēm sicut r̄ vos. Lū. n. i ea
dem quidē carne erat: sed cū illis i eadē mortalitate
iā nō erat. Est r̄ alia dīna p̄itia sensib² ignota morta
lib² de q̄ idē dicit: Ecce ego vobiscū sū vscq̄ ad ɔsum
matōe seculi: hoc nō est: Adhuc modicū sū vobiscū
nō enī modicū ē: vscq̄ ad ɔsumationē seculi. aut̄ si r̄
hoc modicū ē: q̄ in oculis dei mille anni sunt dies
vn²: nō tñ hoc significare voluisse credēd² est nūc
q̄i seūt² ad iūrit: Quo ego vado vos non potestis
venire. Nūquid. n. post ɔsumatiōe seculi quo ipē
vadit venire nō poterāt: de q̄bus postea dīctur² est
pater. Volo vt vbi ego fū: r̄ ipi sūt meū. ORIG.
Intrinsecus aut̄ sc̄icitarberis an p̄ multū nō fuit cū
eis nō adeo q̄ nō aderat illis sū carnē. Lū eo mos
dico ɔsumato vos sc̄adalaſibimini i me in nocte: r̄
sic nō erit cū eis q̄ cū dignis tñmō ɔuersat. Lū si cū
eis nō erat: nichil homin² ipi q̄sturi erāt ieu: velut
petr² p̄ negatiōe grauiē plorabat: q̄rēs puto ieu.
55 4

Johannes

Aet ideo seq̄t: Querit me, et sic dixi iudeis: Quo ego vado: vos nō potestis venire. Quererere iesus est v̄būz q̄rere: sapiam: iusticiā: vītate: diuinā vītutē: q̄ oia xp̄s est. Colētib⁹ ḡ discipulis seq̄ iesus: nō q̄ppē velut rūdiores arbitranē corporalit̄: s̄ vt significat illō: Qui nō tollit crucē suā: et sequit̄ me: nō pōt̄ me⁹ eē discipulus. At nūc dñs: Quo ego vado vos nō potestis venire. Nā etiā vellēt sequi v̄būz: et illud q̄fiteri: tamē nondū erāt validi circa hor: cū nondū eēt sp̄s dat⁹ eo q̄ iesus nōdū erat glorificat⁹. AVG. Uel hoc dicit: q̄ adhuc min⁹ idonei erat seq̄ moritūz dñm p̄ iusticia. Quo. n. iā fuerant secuturi martyrio non maturi: aut itūz dñm ad imortalitatē carnis q̄o iā fucrāt secuturi: nō q̄ilibet morituri: sed in fine seculi resurrecti: aut itēz dñs ad synū p̄ris q̄o iā erāt secuturi: cū eē nemo possit i illa felicitate nisi pfect⁹ i charitate iudeis at cū hoc diceret: nō addidit. Mō Ipi aut̄ n̄ poter. at venire tūc quo ille ibat: s̄ poterāt postea: et iō subdit: Et vobis dico mo. ORIGE. q. d. Et vobis dico nō absq̄ additōe hui⁹ aduerbi⁹ mō. Judei nāq̄ quos p̄uidēbat in suis facinorib⁹ mortuuros in breui tpe nō valebat pgere quo iesus ibat. sed discipuli p̄breue tpe poterāt seq̄ v̄bū. CHRy. Ne aut̄ audiētes discipuli sicut dixi iudeis: estimēt similis et eos dñm eē adiecit filioli. ORIGE. Qd̄ est exp̄mētūs imminentē adhuc aie discipulorū modicātātē. Hūt aut̄ post resurrectionē hi q̄b⁹ dixit: Filios fratres: sicut et p̄us fui fucrāt aīq̄ cēt filioli. CHRy. Hoc aut̄ dicit eū qui in seipm̄ est erigens discipulorū amorē. Lū enī viderim⁹ aliquos dilectis simoz discedētes exardescim⁹ et maxie cū viderim⁹ eos in locū abēentes i quē nō est possibile nobis ab ire. Simul etiā ostendit: qm̄ mōs eius quedā translatio est et transpositio melior ad loca mortalia corpora nō suscipiētā. AVG. Docēs aut̄ quō idonei esse possunt pgere quo ille ante debat subiungit: Manda tū nouū do vobis vt diligatis iūicē. Nonne iam hoc erat mādatū in antiq̄ lege dei: vbi scriptū ē: Diliges primū tuū tanq̄ teipm̄: cur ḡ nouū mādatū appellatū a dñi: an q̄ exuto vetere induit nos hominē nouū. Innouat quippe audiētem vel pot⁹ obedientem no omnīs: sed ista dilectio quā dñs vt a carna/ li dilectione distingueret addidit: Sicut dilexi vos vt et vos diligatis iūicē. nō sicut se diligūt: qui cor/ rumpunt: nec sicut se diligūt hoīes: q̄: hoīes sunt: s̄ sicut se diligunt q̄ dei sunt: et filii altissimi oēs: vt sint filio ei⁹ vñico frēs ea dilectione iūicē diligētes: q̄ ip̄e dī. exi⁹ eos: p̄ductur⁹ eos ad illū finē: vbi satiabi/ tur in bonis desideriūz eo. CHRy. Uel dicit: Si/ cut dilexi vos. nō enī p̄existētibus vestris iusticiis debitu⁹ vobis reddidi: sed ipse incep̄t: ita et vos bñsa cere opozet etiā nihil debētes. AVG. Noli aut̄ putare illud maius p̄termissūz esse mādatū quo p̄ci pitur: vt diligam⁹ dñm deūz nost̄z: sed bene intelligi⁹ vtrūq̄ inuenit in singulūz. nā et qui diligit deūm nō eū p̄t contēnere p̄cipiēt ut diligat pro ximū: et q̄ sup̄ne ac spiritualitē diligat primū: qd̄ in eo diligat nisi dei: ipsa est dilectio qua ab oī mūdana dilectiōe distingueōd̄ addidit dñs: Sicut dilexi vos. Quid enī n̄ si deū dilexit in nobis non quē habebāmus: s̄: et haberem⁹: sic ḡ et nos iūicē diligamus vt q̄tū possum⁹ iūicē ad habendū in nobis deū cura

dilectionis attraham⁹. CHRy. Pretermittēt aut̄ miracula que erant facturi: ab amore eos designat subdens: In hoc cognoscēt oēs quia mei estis discipuli: si dilectionē habueritis ad inuicē. hoc enim ē q̄ maxime homines sanctos ostendit: hos enī dicit eē discipulos. AVG. Tanc̄ diceret: Alia munera mea hñt vobis etiā nō met: nō solū naturā: vitam: sensum: rationē: et eā salutē q̄ hominib⁹ pecorib⁹ cōis est: verū etiā linguā: p̄phetiā: sacram scientiam fidē: distributionē rerū suarū pauperib⁹: et traditiōnem corporis sui ut ardeat: s̄ qm̄ charitatē nō hñt ut cymbala cōcrepāt nihil sunt: nihil eis pdest.

Dicit ei simon petrus: Dñe quo uadis? R̄ndit ei iesus: Quo uado ego: nō potes me modo seq̄: seq̄ris aut̄ postea: Dicit ei petrus: Quare nō possū te mō seq̄: aiam meaz p te ponā: R̄ndit iesus: Aiam tuā p me pones. Amē amē dico tibi: non can tabit gallus donec ter me neges.

CHRy. Magn⁹ amor et ipo igne vehementior: et nulla est p̄hibitio q̄ eius p̄mū ipētū detinere possit. Ardētissim⁹ itaq̄ petr⁹ audies: Quo ego vado vos nō potestis venire: eū interrogauit. vñ sequit̄: dicit ei simon petrus: Domine quo vadis? AVG. Sic vñq̄ hoc dixit magistro discipulus tanq̄ sequi patratus: ppterca dñs q̄ ei⁹ animū vidit: sic ei respōdit nam seq̄: R̄ndit ei iesus: quo ego vado: non potes me modo seq̄. Hilationē intulit: non spem abstulit: s̄ eā sequēti voce firmauit dicēs: Sequeris aut̄ postea: Quid festinas petre: nondū te suo spiritu foliauerat petra: noli extollī presumendo: nō potes modo: noli deiici desperādo: Sequeris. n. postea.

CHRy. Audiēs aut̄ hoc petr⁹: neq̄ ita desideriūz denuit s̄ benignā spem accipiēs pperat. et q̄ timore excusit p̄dicto cu securitate p̄ seipm̄ de reliquo i terrogat alijs filētibus. vnde sequit̄: Dicit ei petrus: Quare nō possū te modo sequi: aiam meaz p te ponā. Quid dicas petre? Dixi quoniā non potes: et tu dicas quoniā possū: quo circa scies per experīētā quoniā nihil est tuns amor: nisi p̄ste superna liberatione. vnde sequit̄: Respondit iesus: Animā tuam p me pones: BEDA: Que sententia duob⁹ mōis p̄t. p̄nūciari: vno modo affirmādo: ac si dicat: Atāz tuam p me pones: sed nūc timendo mortem carnis anime mortem incurres: alio modo insultando quasi dicēt: AVG. Ita nē facies p me: qd̄ nōdūm ego p te: perire potes qui sequi nō potes. Quid tñ p̄sumis: audi quis sis: Amen amē dico tibi: Nō can tabit gallus donec ter me neges. Qui mibi p̄mitis mortem tuam: ter negaberis vitā tuam: quid in aīo eius eēt cupiditatis videbat: quid virū: nō videbat: voluntatē suam iactabat iſirn⁹: sed inspiciebat valitudinē medicus. An apostol⁹ petrus sicuti eū fauore puerū excusare quidā nitunf: christū nō negauit q̄ interrogat⁹ ab ancilla hoīem se nescire respondit sicut alijs euangeliste testans exp̄sūs: q̄si qui hoīem christū negat: nō christū neget: et hoc in eo negat qd̄ factus est propter nos: ne petieret qd̄ fecerat nos p

quid aut̄ caput ē ecclesie nisi p̄ hoīez. quō est igit̄ in corpe christi q̄ negat hoīem christū: **S**ed qd̄ multis imoer: non enī dñs ait: **N**ō cantabit gall⁹ do nec hoīez aut̄ filiū hoīis neges: sed donec me neges. **Q**uid me nī q̄ erat: quicqd̄ eius negauit christus negauit. **S**iquidē dubitare nefas ē: christus hoc dixit verius p̄dixit: p̄cldubio petrus christū negauit. **N**ō accūsem⁹ christū cū defendim⁹ petrū. agnouit plane p̄m̄ suū infirmitas petri. **E**t quāū mali chri stū negādo cōmiserit: plorādo mōstrauit. neq; nos cū ita dirim⁹ prim⁹ aploꝝ accusare delectat: **I**z hūc int̄uēdo admoneri nos oportet ne bō quisq; de hu manis viribus fidat. **T**EDA: **R**espiciendū nibilo min⁹ vniusquisq; si in lapsū querterit exēplū capiat neq; desperet: sed incūtant veniā se posse p̄mereri credat. **C**HRY. **U**nde manifestū est qn̄ t̄ casū p̄ tri dñs cōfessit: nam poterat quidē t̄ a principio reuo care: sed q̄ p̄manebat in vchementia ipse qd̄ nō impulit ad negationē: **I**z dimisit desertu ut dicit p̄p̄ am imbecillitatē: t̄ vt p̄ hec talia non patias cū or bis terrarū dispensationē suscepit: sed reminiscēs eo rū que passus ē cognoscat seip̄sim⁹. **A**VG. **I**n aia itaq; contigit petri qd̄ offerebat in corpe: **I**z alit q̄ putabat: nam an mortē t̄ resurrectionē dñi t̄ mor tūus est negādo: t̄ reuixit plorādo. **A**VG. de con euā. **D**oc aut̄ de p̄dicta negatione sua petrō nō solum iohannes: sed t̄ ceteri tres cōmemorant nō sa ne oēs ex vna eadēq; occasione sermonis ad eā cō memorandā veniūt. **N**ā matthe⁹ t̄ marc⁹ eam sub nectūt post q̄ dñs egressus ē ex illa domo vbi man dicauerat pascha. **L**ucas vō t̄ iohāne ante q̄ inde ēēt egressus. **S**ed facile possum⁹ intelligere: aut illos duos eam recapitulādo posuisse: aut istos p̄occupā domini magis moueret q̄ tam diuersa nō tūi verba sed etiam sententias dñi p̄mittit: quib⁹ p̄motus p̄trus illā p̄sumptionem p̄ferret p̄ dñō vel cum dñō morādi: vt in agis cogant intelligi ter eū expressisse p̄sumptionem suam diuersis locis sermonis chri sti: t̄ illi a domino responsum q̄ eum esset ante gallicantū ter negaturus.

CA.XIIII.

Et ait discipulis suis: **N**on turbet cor uestrū. **C**reditis in dñū: t̄ in me credite. **I**n domo patris mei mansiones multe sūt. **O**ni quo min⁹ dixissem uob̄: qa uado parare uobis locū. **E**tsi abiero t̄ p̄pauero uob̄ locū: iterū uenio t̄ accipio uos ad meip̄sū: ut ubi sum ego t̄ uos sitis. **E**t quo ego uado scitis t̄ uiam scitis.

AVG. Ne discipuli mortē christi tanq; hoīes timerēt: t̄ iō turbarēt: solā eos etiā dñū se ēēt cōtēstans. vñ dñ. **E**t ait disci. suis: **N**ō tur. cor. vīm: cre. in dñū t̄ i me credite. q. d. **L**osequēs ē si in dñū creditis vi i me credē debeatis: qd̄ nō ēēt ɔsequēs: si christ⁹ nō ēēt dñ. **M**ortē metuitis huic forme fui: nō tur bēt cor. vīm: suscitabit illā forma dei. **C**HRY. **F**atiā q̄ in me ē fides t̄ in patrē q̄ genuit: potētior: est

bis q̄ sup̄ueniet: t̄ nibil ſc̄ā p̄t̄ p̄ualere diff̄iciliū hoc etiā mō diuinitatis vītūtē oñdit: qz ea q̄ in mēte bēbant ducit in mediuꝝ dicens: **N**ō tur. cor. vīm. **A**VG. **Q**uia igī etiā ſibi metuebant discipuli cum petro dictū eſſet fidentiori atq; p̄mptiori: **N**on cābit gall⁹ donec ter me neges. ſubuixit. **I**n domo pa. mei man. multe ſūt. **P**er qd̄ a turbatione recreans ceteri ac fidentes etiā poſt p̄icula tētationū: ſe apud dñū cū christo ēēt mansuros: qz fi ali⁹ ē alio fortior: ſapientior: iuſtior: ſanctior: null⁹ alienabitur ab illa domo: vbi manſionē p̄ ſuo quiq; acceptur ē merito. **D**enari⁹ qd̄ē ille eq̄lis ē oībus quē paterfamilias as eis q̄ opati ſūt i vinea iuber dari. **Q**uo vtiq; denario vita significat eterna: vbi amplius alio nemo viuit: qn̄ viuendi nō eft diuertas in eternitate māſura: ſed multe manſiones diuertas merito in vna vita eterna significat dignitates. **T**GRE. ſup̄ ezechiele: **U**el bac rōne aueniuit manſiones multe: cū vno denario: qz etiā alter min⁹ atq; ali⁹ ampli⁹ extulat: oēs tñ vñi gaudiū cōditoris ſui viſione letificat. **A**VG. **A**tq; ita deus erit oīa in oīb⁹: ut qn̄ de⁹ charitas eft p̄ charitatē ſiat: ut qd̄ hñt ſinguli: cōe ſit oībus. **S**ic enim quiq; etiā ipſe habet cū amat in altero qd̄ ipē nō habet. **N**on enī erit ita aliq; inuidia imparis clariſatis qn̄ regnabit i omnibus enitas charitatis. **T**GRE. vlti. moza. **F**iusdē etiā disparilitatis dāna nō ſentīt: qz tñ ſibi vniusquisq; quantū pcepit ſufficit. **A**VG. **R**espuēdi aut̄ ſunt a corde christiano: q̄ p̄tant iō dictū multas ēēt manſiones: qz extra regnū celoz̄ intrare nō p̄nit. abſit aut̄ vt cū oīs dom⁹ regnātū filioꝝ nō ſit alibi niſi in regno: ipſi⁹ regie domus p̄ aliq; nō ſit in regno. nō enī ait dñs: **I**n beatitudi ne ſempernia manſiones multe ſūt: **I**z In domo p̄t̄ mei. **C**HRY. **U**el alit ɔtinua: **Q**uia dñs ſup̄a diixerat petro: **Q**uo ego vado nō potes me ſeq̄ mō: ſe q̄ris aut̄ poſtea: ne estimēt ſoli petro hāc p̄missionē ēēt datā dixit: **I**n do. pa. mei māſi. mul. ſūt. **H**oc eft t̄ vos regio illa ſuſcipiet q̄ t̄ petrū. copia enī ē ibi mul ta manſionū. t̄ nō ē dicē: qn̄ p̄patiōe indigēt. **E**t pp̄ b ſubdit: **S**iquo mi. dīri. vo. qz va. pa. vo. locum. **A**VG. **U**bi ſatis oñdit iō ſe hoc illis nō dixiffe: qā iā ibi manſiones multe ſūt: t̄ nō ē opus illi aliquaz p̄pare. **C**HRY. **Q**uia vō dixerat: Non poteris me mō ſeq̄: ut nō estimēt ſe ab eo finaliſ abſcisos ēēt ſub iūgit: **E**tsi abie. t̄ p̄pa. vo. lo. iteq; ve. t̄ acci. vos ad me ipsum: vt vbi ego ſum t̄ vos ſitis. **E**x quo oſtēdit q̄ oportet eos vchementer confidere. **T**HEO. **A**cſi dicat vtrūq;: **V**os turbari nō oportet ſiue pate ſint ſiue non. **N**am etiā parati non ſint: ego cum omni ſolertia p̄parem vobis illas. **A**VGVSTINVS: **S**ed quomodo vadit: t̄ parat locum: ſi iam manſiones multe ſunt: ſed nondum ſunt ſicut parande ſunt. **E**asdē enī manſiones quas p̄destinando p̄parauit: p̄parat operando. **J**ā ergo ſūt in p̄destinatiōe: ſi quo min⁹ dixiſſet: **I**bo t̄ p̄parabo: hoc eft p̄destinabo: ſed qz nōdum ſunt in operatione dicit: **E**tsi abiero t̄ p̄parauero vobis locū. **P**arat aut̄ mō manſiones manſidiibus p̄parādo māſores. **Q**uiſpe cū dixit: **I**n domo patris mei manſiones multe ſūt. **Q**uid putam⁹ eſſe domū dei: niſi tēplū dei: de quo

Johannes

apl's dicit: **L**eplū dei san ē qd estis vos. **P**ec g dos
mus dei adhuc edificat: adhuc pparat. **S**ed qd est
qd vt pparet abit: cū nosipso pparet qd nō faciet
si reliqrit. **S**ed illud significat: qd vt parentē iste mā
fiones viuere debet iust ex fide. si aut̄ vides: nō est
fides. **F**at g ne videaf: lateat vt credaf. **L**uc enī lo
cūs paraf: si ex fide viuaf: credit desideref: vt desu
derat habeaf. si bene intelligēdo nec vnde vadis:
nec vnde venis recedis. vad it g latēdo: venit appa
rēdo. **S**i nū maneat regēdo vt pficiam? bñ viuen
do: nō parabis loc vbi possim? pmanere pfruēdo.

ALCVI. Dicit g: Si abiero. p carnis absentiam:
Itex veniā: p diuinitatis pūtiā. vel Itex veniā iudi
care viuos t morruos. Et qd sciebat eos interrogat
turos quo ire: vel p quā viā iret subiungit. Et quo
ego vado scitis. s. ad patrem. Et viā scitis. s. p meipstz.

CHRY. Hoc aut̄ dicēs: desideriū qd in eoz mēte
erat oñdit: t dat eis desideriū interrogādi.

Dicit ei thomas: Dñe nescimus
quo uadis. Et quō possim? uiaz sci
re? **D**icit ei iesus: Ego sū uia t ueri
tas t uita. **N**emo uenit ad patrem
nisi per me. **S**i cognouissetis me: t
patré meū utiqz cognouissetis. **E**t
āmō cognoscetis euž: t uidistis eū.

CHRY. Si iudei volētes a christo separati: qrebāt
quo iurus eēt: multomagis discipuli nūqz ab eo se
parari volentes: hoc discere cupiebant: ei interrogat
eum ex multa dilectione t timore. t iō dī: **P**ic
ei thomas: Dñe nesci. quo va. t quō pos. viā scire?

AVG. Utqz illos dñs dixerat scire: vtrūqz dicit
iste nescire. **S**i nescit ille mētiri: g isti sciebat: t se sci
re nesciebant. cōuincit g eos hoc scire. xvi subdit: **P**ic
ei iesus: ego sū via veritas t vita. **A**VG. d. ver
do. q. d. qua vis ire: ego sū via. quo vis ire: ego sum
veritas. vbi vis pmanere: ego sū vita. veritate t vitā
ois bō capi: h̄ viā nō ois innenit. deū eē quādā vi
tā eternā: veritatē scibile etiā hui seculi philosophi
viderūt. verbū ḡ dei: q̄ apō patré ē veritas t vita as
sumēdo hoiez factū ē via. Ambula p hoiem: t pue
nies ad deū. **M**eli? ē enī i via claudicare q̄ pter vi
am fortiter abulare. **H**YL A. vii. d. tri. **N**ō enī nos
in erratica atqz i iniua deducit ille q̄ via cneqz illu
dit p falsa q̄ veritas ē: neqz i mortis relinquit errore
q̄ vita ē. **T**HEO. **S**ū itaqz actuaz exerceſ: sit tibi
christ̄ via. **C**u aut̄ i cōēplatina pseueras: efficitur
tibi veritas. **A**diecta aut̄ vita ē acruo t cōēplatuo.
Decet enī ire t pdicare pro futuro seculo. **A**VG.
Sciebat ḡ viā: q̄ sciebat ipsū q̄ ē via. Quid aut̄ op̄
erat vt adderet veritas t vita cū restaret nosse quo
iret: qz ad veritatē ibat t ad vitā: ibat ḡ ad seipsum
p seipsum: sed nūqd oñne vt venires ad nos: reliquias
ras te: scio qdē q̄ formā serui accepisti t i carne ve
nisti: manēs vbi eras: t p hāc redisti: nō relinquens
quo veneras. **S**i ḡ ḡ hāc t venisti t redisti: p hanc
nobis nō solū q̄ venirem ad te: vez etiā tibi q̄ veni
res t redires via fuisti. cū vō ad vitā qd es ipse isti:
eandē carnē tuā de morte ad vitā duxisti: itaqz vñ
caro de morte venit ad vitā: christ̄ venit ad vitā. **E**t

qz verbū ē vita: christ̄ venit ad seipsum: qm vtrūqz ē
christ̄: vna psona. s. vbi caro. venerat etiā p carne;
de' ad hoies: veritas ad mēdaces. est enī de' verax
ois aut̄ bō mendax. **S**ū itaqz se ab hoibus abstulit:
atqz illuc vbi nemo mentis: carnē suā lenauit: idem
ipse qz caro factū ē: p seipsum. i. p carnē suā ad veritas
tē: qd ē ipse remeauit: quā qdē veritatē q̄uis inter
mēdaces etiā in morte seruauit. **E**cce ego ipse si los
quo: vobis q̄ intelligatis: quodamō ad vos pcedo
nec me relinquo. **S**ū aut̄ tacuero quod: mō ad me
redeo: t vobiscū maneo si tenuerit qd audistis. **S**i
hoc pōt imago quam fecit de': qd pōt ex deo nata
imago: **A**c p hoc t ipse p seipsum: t ad seipsum t ad pa
trem: t nos p ipsum t ad ipsum t ad patrē imus.

CHRY. Si enī dicit: Ego sū dñs ducēdi ad patrem
oio veniel illuc. neqz enī ē possibile alia venire via.
Sū at supra dixerit: Nemo pōt ve. ad me nisi p̄ tra
kerit illū. Nūc dicēs: Qm null pōt ve. ad pa. nī p
me. exequat seipsum ei q̄ gentuit. Qualif aut̄ dixerit:

Quo vado sci. t viā scitis. oñdit subdēs: **S**i cog. me
t pa. meū vtiqz coguisselis. q. d. **S**i sciretis meā sub
statiā t dignitatē t eā q̄ pris ē sciretis: nouerat qdē
eū h̄ nō ita vt oportebat: postea aut̄ spūs venies: pfe
ctā in eis ɔstrurit cognitionē. t ppi hoc subditur:
Immod cognoscetis eū. **D**icit aut̄ ea q̄ sū mentē co
gnitionē. **E**t uidistis eū. l. p me oñdes: qm q̄ videt eū
t patrē videt. **V**iderūt aut̄ eū: nō in nuda substātia
sed carne induit. **B**EDA: **S**ū qrendū ē quō nunc
dicat dñs: **S**i coguisselis me t c. cū p̄misiter supa:
Quo ego va. sci. t viā scitis: **D**af ḡ intelligi qz qdam
ez̄ sciebat: quidā vō nesciebat: quoqz vñ erat tho
mas. **H**YL A. vii. de tri. **U**el aliter cotinua: **S**ū iter
ad patrē p filiu sit: qrendū ē vtrū hoc p doctrine ad
monitionē: an p nature fidē sit. **I**ntelligēte iḡ sen
sū in ɔsequētib requiram? nā lequis: **S**i cog. me t
pa. meū vtiqz coguissel. **I**n sacro enī assūpū corporis
dūtatis p̄ne nāz ɔfirmās: hūc ordine tenuit. **S**ū
at vñsōis separant a tpe cognitionis. nā quē cogicēdū
ait: eūdē iā dixit t vñsō: vt nature iā p̄dē in le ɔspe
ete: scientiā ex tpe nūc hui reuelatiōis acciperet.

Dicit ei philipp. Dñe oñde nob
patrē: t suffic nob. **D**icit ei iel: Tā
to tpe uobiscū sū: t nō cognouistis
me? **P**hilippe q uidet me: uidet t
patrē. **Q**uō tu dicas oñde nobis pa
tré? **N**ō creditis: qz ego i p̄e t p̄ in
me ē? **V**erba que ego loquor uobis
a meipso nō loquor. **P**aē aut̄ in me
manēs ip̄e facit opera. **N**ō creditis
qz ego in patre t pater i me ē? **A**lio
quin pp̄ter oga ipsa credite.

HYL A. vii. de tri. **S**ōmonuit aplin philippū noui
tas dictop̄ homo cernit. deī se filiu ɔfiteſ. cognito
se cogicēdū patrē fater. patrē vñsē dicit. **D**omi
pit iḡ aplica familiaritas domiūm interrogane.
vñ dī. **D**icit ei philipp: Dñe oñde no. pa. t suffi. no
bis. **N**ō vñsē negauit: h̄ oñdi sibi rogauit. neqz oñsi

onē veluti corporalis & platois desiderauit. s; demōstrationē intelligēdi ei? q; visitus ē postulauit. filiū. n. in habitu bois viderat: s; quō p id patrē viderit nescit. nam & om̄is illa intelligēdi poti? eēt demōstrati. Illa enī leticia q; nos adimplebit cu vultu suo nibil ampli? reqref: qd bñ intellecerat philipp? vt diceret: Dñe or̄de no. pa. & sur. nobis. Sed nōdū iur telleterat eo q; iocq; mō ad ipsū se potuisse dicē. Dñe nōfū ē ei a dño. vii. seq̄. Dixit ei iel?: Tāto tpe vo. siū: & nō cognō. me. AVG. sup. Jo. S; quō hoc dicit: cū & quo iret scirēt: & viā scirēt: non ob aliud nisi q; ipsū scirēt: Sed facile ista qd soluit si dicam? q; eū aliq; eoz sciebat: aliq; nesciebat de quib; erat philippus. HYL A. vii. de trini. Arguit g aplm in cogno scēdo le ignorātē. cum enī h̄ q gereret ppia deo essēt: calcare vndas: iubere vētis: p̄tā diūmittē: mor tuis vitā reddere: huic q̄rele ois orta q̄uestio ē q; i hoie afflūpto dei nō intellecta: natura ē. Et iō postu lanti vt sibi patrē oñderet ait: Philippe q; vi. me. vi. & patrē. AVG. Solem?. n. de similitudine duob; ita loqui: Vidiūtis illi. sic ḡ dicitū ē: Qui vi. me. vi. patrē nō q; ipse sit p̄ & fili? s; q; a p̄is similitudine in nullo p̄suis discrepet fili? HYL A. vii. de trini. Nō at ille hic viſū ocn̄loꝝ carnaliū significat: nō. n. B; qd ex partu v̄ginis carnale ē: ad contēplādā in eo dei for mā & imaginē. p̄ficit: s; intellect? dei fili? id p̄stat: vt intellect? & p̄ sit. Bū ita imago ē vt nō differat genē s; significat auctoritatē. nō enī solitariū sermo signifi cat & indifferentē: n̄ naturā. p̄fessio docet. Lū. n. of Et patrē: exclusa ē singulari atq; vnici intelligētia. Et qd reliquū ēnī p nature vnicā similitudine p̄ p̄ filiū viſus sit: AVG. S; nūqd obiurgād? ē q; cū simile viderat: etiā illi cui ē filis vult vidē: S; ideo discipulū dñs arguebat: qñ cor postulatis videbat. Bāg melior ēēt p̄ q; fili?: ita philipp? p̄em nosse cupiebat. & iō nec filiū sciebat: quo aliū meliore esse credebat. Ad hūc ḡ sensū contingēdū dicitū ē: Nō credis q; ego i p̄e & p̄ in me ē. q. d. Si ad te multū ē b; vidē: salte qd nō vides credis. HYL A. Que enī ignorandi patrē aut oñdēdi ignorātib; necitas reli quebat: cū p̄ in filio viſus ēēt ex pprietary nature: dū ex indifferentia vnitatis vñū sunt nat? & generās: vt b; fino dñi seqref: Nō cre. q; ego i pa. & p̄ in me est. AVG. p̄mo ò tri. Cōlebar enī eū ex fide viue re: anteq; illud posset videre. & iō dicit: Nō credis: Contēplatio q̄p̄e merces ē fidei cui mercedi p fidē corda mūdant. HYL A. vii. de tri. Pater ait i filio est: & fili? in patre: nō p̄ duplē cōueniētū geneꝝ cōiunctionē: neq; p̄ inītā capacitoris substātie naturam q; p corporeū necessitatē exteriora fieri bis qd? x̄tine tur interiora nō p̄nt: s; p natūritatē viuentis nature ex viuētē dū nō aliō ex deo qd de' nascit. HYL A. vii. de tri. Naturā enī suā vt ita dicā. seq̄: Indemnabilis de' indemnabilē gignēs deū. Nec naturā suā deserit ex indemnabili deo indemnabilis dei pfecta natūritas. Subsistētē igif in eo dei naturam intelligim? cū in deo de' sit: nec p̄ter cū q; ē de': qd q; aliō de' sit. CHRY. Uel aliter: Lotus philipp? hic corporeis oculis patrē volebat vidē: q; & ipsū filiū ita se existimabat vidiſſe fortassis a ppbetis audiēs

qñ vidi dñm: et iō dixit: Dñe nobis patrē. Et enī in dei sterrogauerūt: Quis ē p̄t tu?: et petr⁹ et thomas: quo iret: et null⁹ didicit manifeste. vt ḡ nō videatur onerosus cē philipp⁹: et ipse interrogās: Dñe nobis patrē. adiūgit: Et sufficit nobis. i.nihil plus q̄ris mus. Dñs at nō dixit ei: Impossibile petis: h̄ oñdit: Qñ neq; ipsū filiū vidit. nā si h̄c potuisse vidē: et il lū vidisse. Et iō dicit: Tanto tpe vo. su et nō cog. me philippe. Nō dixit: Nō vidisti me: h̄ Nō cognos uisti me: q̄tū ad h̄. s. q̄ fili⁹ hic manēs qđ p̄t dece ter in seipso oñdit eū q̄ genuit. Deinde dñuidens hy post. ase ait: Qui vi. me vi. et patrē. ne q̄s dicat q̄ ip̄e est p̄t: ipse fili⁹. Dñdit aut̄ p̄ hoc: qñ neq; filiū visu corporeo vidit. Si ait aliq̄s hic visu cognitionē dis cere velit nō tradico. q.d. Qui cognouit me cognouit et patrē. sed nō dixit hoc. h̄ Substātialitatē repūtare volens dixit: Qui mēa substātiā vidit: vidit et eam q̄ p̄tis. Unū p̄z q̄ nō est creatura. creaturā enī videntes deū nesciunt oēs. Philipp⁹ etiā substātiā p̄tis videre q̄rebāt. Si ḡ alter⁹ substātē eēt nō du ceret: Qui videt me: videt et patrē. Sed nec aliq̄s in argēto auri substātiā vidē pōt. nō enī alia p̄ alia apparet natura. AVG. Deinde nō ad solū philippū h̄ ad oēs pluraliē loq̄ dicēs: Verba q̄ ego lo. vo. a meipso nō loquo: Quid è AVG. Meipso nō loquo: nisi a meipso nō sū q̄ loquo: ei q̄ppe tribuit qđ fāc: d̄ quo ē ipse q̄ facit HYL A. vii. de tri. Unde neq; se filiū denegauit: nec in naturā in se p̄ne virtutis absēdit. nā dū loq̄ ipse in substātiā manēs loquie. oūt aut̄ nō a se loq̄: in uitatē ī se dei a deo testatur. CHRY. Uide aut̄ abūdantē sup̄ vni⁹ substātiē de mostratōz. nā subdit: P̄t at ī me ma. ip̄e fa. opa. q. d. Neq; aliter facit p̄t: et aliter ego: sic et alibi ait: Si nō facio opa p̄tis mei nō credatis mibi. h̄ quōd a verbis incipiēs ad opa venit: Loueniēs enī erat dicere: Ip̄e loquīs v̄ba. h̄ duo ponit d̄ doctrina et signis: aut q̄ et v̄ba opa erāt. AVG. Nā q̄ primū loquēdo edificat bonū op̄ opatur. In his duab⁹ sentētis diversi nobis aduersant heretici. Arrianus dicit: Ecce inequalis ē p̄t fili⁹: nō a seipso loq̄. D̄cūt Sabellianus: Ecce q̄ p̄t ē: ipse ē fili⁹. Quid ē P̄t in me manēs: ipse facit nisi in me maneo ego q̄ facio? HYL A. vii. de tri. h̄ manē in filio patrē nō ē singularis atq; vinci. opari v̄o p̄ filiū patrē: nō ē diffērētis aut extere: sicut nō vni⁹ ē nō a se loq̄ q̄ loquuntur neq; rursus alieni ac sepabilis loq̄ p̄ loquētē. Et q̄ in se p̄ne loq̄ et opari docuerat: gfecte hui⁹ enī fidē statuit dicēs: Credite mibi: q̄ ego ī p̄tē: et p̄t in me ē. ne. s. p̄ v̄tutis efficientiā et nō p̄ nature q̄ h̄ natūritatē ē pp̄tientē p̄t in filio et opari crederet et loqui: sic enī habeb̄ in greco. Itra lra h̄z: Nō creditis q̄ ego in p̄tē et p̄t in me ē. AVG. Antea sol⁹ philiipp⁹ arguebat. CHRY. Si v̄o nō sufficit b̄ ad oñdendū substātialitatē: saltē est ab opib⁹ d̄scite. vni⁹ subdit: Alioqñ pp̄t opa ipsa credite. Uidisti. nā signa cuī auctoritate et oia q̄ deitatis erāt pp̄a: et q̄ sol⁹ p̄t opa: p̄tā soluta: mortē recedente et h̄mōi. AVG. Hoc ergo pp̄ter opa credite: quia ego in patre et pater in me est. Neq; enim si sepāti essem⁹ insepabiliter opari v̄lla ratione possemus.

Johannes

opus quod ego facio et ipse faciet: et maiora hoc faciet: quod ego ad presentem uado.
Et quodcumque petieritis patrem in nomine meo hoc faciam ut glorificetur per in filio.

Hi qd petieritis i noie meo hoc facia
CHRY. *L*uia dñis dixerat: ppter oga credite: oñ des qm nō h̄ solū pōt: s̄ multo maiora: t̄ qd ē mirabilis alius pōt dare adiūxit. **A**mē amē di. vo. q cre. in me: oga q̄ ego fa. t̄ ipē fa. t̄ ma. bo. faci. **T AVG.** **S**z q̄ sūt ista maiora: an forte q̄ egros ipfis trāleuitib̄ etiā eoz vmbra sanabat: **D**ai ē enim q̄ sanet vmbra q̄ fimbria. verūt̄ q̄ ista dicebat: verboruz suoz facta t̄ oga cōmēdabar. **S**u eni dicit: **P**ri me manēs ipse facit oga: q̄ oga tūc dicebat nisi vba q̄ lo quebat: t̄ eoz verboz fruct̄ erat fides illoz. **V**erūt̄ tñ euāgelizātib̄ discipulis nō tā pauci q̄ illi erāt: s̄ gētes etiā crediderūt. **N**onne ab ore ipst̄ viues ille tristis abscessit: t̄ m̄ postea qd ab illo auditū nō fe cit vn̄: fecerūt multi: cum p̄ discipulos loq̄ret. **E**cce maiora fecit p̄dīcat̄ a credētib̄ q̄ locut̄ audiētib̄ **V**ez h̄ adhuc mouet q̄ hec maiora p̄ aplos fecit: nō aut̄ ipsoz tñ significās ait: **Q**ui credūt in me: nū quid int̄ credētes i christū nō ē cōputād̄ q̄ nō sece rit oga maiora q̄ christū: t̄ durū ē nū itelligat. **A**postol̄ dicit credēti i eū q̄ iustificat impiū: deputat fides ad iusticiam. **I**n h̄ ope faciem̄ oga christi: qz t̄ ipsū credē in christū op̄ē xpi: h̄ opaf i nobis: nō vti q̄ sine nobis. **A**udi ḡ: **S**u iustificati in me: oga q̄ ego fa. t̄ ipse fa. **P**rius ego facio: deinde t̄ ipē faciet: q̄ facio vt faciat: q̄ oga nifyt ex ipio iust̄ fiat: q̄d vtiq; i illo sed nō sine illo: christus operatur. proslus hoc maioris esse dixerim q̄ creare celū t̄ terrā. **C**elū enim t̄ terra trāsibūt: p̄destinatop̄ aut̄ salus t̄ iustificatio p̄ manebar: sed in cel̄ angeli oga sūt christi. nūqd etiā his opibus maiora facit q̄ coopas christo ad suā iustificatōz: iudicet q̄ pōt vtrū maior̄ sit iustlos creare q̄ impios iustificare. certe si eq̄lis sit vtrūq; potētice: h̄ maioris ē in sericordie: sed oia oga intellige xpi vbi ait: **M**aiora hor̄ faciet. Nulla necessitas cogit. horū eni forstā dixit q̄ illa hora faciebat: tūc aut̄ vba fid̄ i faciebat: t̄ vtiq; min̄ ē vba iusticie pdicare: qd fecit ppter nos: q̄ ipios iustificare: qd ita fac i nobis: vt facia: n̄t nos. **M**agnā āt spem dñs suis pmisit oratib̄ dicens: **Q**ui ego ad patrē vado. **T CHRY.** **D**oc ē nō pereo: h̄ in ppzia manebo dignitate t̄ i celis ero. vel h̄ dīc: ac si dīcēt **C**līm ē decetero miracula facē. ego. n. vado. **T AVG.** **E**t ne qd̄s h̄ sibi tribueret vt etiā illa oga maiora seipſi facē oñderet adiecit: **E**t qd̄cūq; pe. pa. in no. meo h̄ faciā. **Q**ui dixerat faciet: post ait: **F**aciā tāq; dīcēt: **N**ō yobis h̄ ipossibile videas. nō eni poterit esse maior̄ me q̄ credit in me: h̄ ego sūt factur̄ t̄ tūc maiora q̄ nūc. maiora p̄ eū q̄ credit in me q̄ nūc p̄ me qd̄ nō ē defectio: h̄ dignatio. **T CHRY.** **D**īc aut̄ i noie meo: qz t̄ apli dicebat: **I**n noie christi ielu surge t̄ ambula. **O**ia eni s̄ gna q̄ fecerūt: ipse faciebat: t̄ man̄ dñi erat cū illis **T HEO.** **E**xponit aut̄ nobis p̄ hoc miraculop̄ doctrinā nā p̄ orationē ac iuocatōz sui nois pōt q̄s exercere pdigia. **T AVG.** **S**z qd̄ ē qd̄cūq; petieritis: cū videam̄ pieruḡ s̄ deles eī p̄cē t̄ nō accipe: an

forte ppteret q: male petut: male eni vslurus eo qd
vult accipe: deo poti? iserate no accipit: quod g intel-
ligendu: e. **A**dcuq; petieritis hoc facia: si de' aliqua
petetib' fidelib' etia tculedo no facit: an forte solis
aplis b dictu debem' accipe: absit supi' eni dixerat:
Qui cre: i me: opa q ego fa: z ipse fa. **I**psos quoq; si
cogitem' aplos: iuenim' eu q plus oib' laborauit
rogasse: vt ab eo discederer agel' satbane: nec tñ qd
rogauerat accepisse. **S**ed audi qd illuc positiu: e. **In**
no. meo. qd e iesus christ' christ' reg' iesus signifi-
cat saluator: ac p b qd cuq; petim' aduersus vtilita-
te salutis: no petim' in noie saluatoris: z tñ ipse sal-
uator: e: no solu qñ facit qd petim': veru eni qñ no
facit: qm qd videt peti t salutē: non faciendo se exhibe-
bet saluator. **N**on it eni medic' qd p sua: qd tra-
suā salutē poscat egrot. z iō tria polscetis no facit
voluntatē vt faciet sanitatē. **S**ane qd qmuis i nomine
ei' peram': no tñ qñ petim' facit: z tñ facit. differt
eni qd petim': no negat. **C**ontinuo aut subiecit: **U**t
glo. p in fi. si qd peti. i noie meo b facia. **N**ullo mo-
igit sine prie fili' facit: qñ quidē vt i illo p gloriifice-
tur ppteret facit. **L**u eni fili' osidat magna potes:
glorificabil ille q genuit. ideo aut secudo id ponit
vt certificet suuip' sermonē. **T**HO. **A**ttende etiam
serie prie glorificatiōis. In noie ietu facta sūt signa
qñ credebat aploz sermonib': z sic dū ad noticiam
patris pueniret: glorificabas pater in filio.

Si diligitis me mādata mea ser-
uare t̄ ego rogabo patrē: t̄ aliu⁹ pa-
clytū dabit uob̄ ut maneat uobiscū
in eternū: sp̄m ueritatis quē mund⁹
nō pōt accipe: qz nō uidet eum: nec
scit eū. **A**los aut̄ cognoscetis eū: qz
apud uos manebit: t̄ in uobis erit.

CHRY. Quia dñs dixerat: Qđcūq petierit: hoc
faciā: vt nō estiment oēm simpliciter petitiōēz valē
induxit: Si.di.me:man.meā ser.q.d.tic faciā qđ pe
titis. **Uel** qz audiētes: qm ad patrē vado: cōsequēs
erat eos turbari dicit: nō ē hoc me amare vt turbes
mini: s̄z vt faciatris mādata mea, hoc ē enī amor obe
dire t credē ei qz diligis. **Quia** vō sequeūs erat eos
vehemēter inçrere carnis pñtiā: z illā babere cōſo
lationē quā pñiu habuerū subiūgit. **E**t ego ro.pa.
z aliu para.da.vobis **AVG.** In quo ondit z seip
sū eē paclytū. **P**araclytū at latine dñ adiutoriū? z di
ctū ē d̄ christo: adiutoriū bēm² ap̄ patrē iēsu r̄pm
ALCVI. Uel paraclytū. i. solatorē. hēbat enim
z tuc vnu solatorē q̄ miraculorū pulcedie z pdica
tiōe eos erigē t fortare solebat **DIDI.** de spūlcō:
Sed spūlcōn aliū paclytū noſauit: non iuxta natu
re differētiā: s̄z iuxta opationis diuersitatē. **C**ū enī
ſaluator mediatoris z legati psonā hēbat: er q̄ pon
tifer dep̄ceſ p̄ peccatis noſtris. ſpirituſ sancti fm
aliā ſignificationē paraclyt²: ab eo q̄ ſolatur² in
trifacia poſitos nūcupat² ē: verū noli ex filiū z ſpū
ſancti opatione diuera varias estimare naturas: fi
quidē in alio loco rep̄i paclytus ſpū legati apud
patrē psona fungi vt ibi: **I**pse ſpū interpellat pno
bis. **S**aluator quocū cōlationē opat in corib²

Ca.XIII.

eoz: qz indiget scriptum est enim. Et humiles populi co solat eit. **CHRY.** Ait autem Rogabo patrem ut fides digna faciat eis sermonem: quoniam si dixisset Ego mittas non simpliciter credidissent. **AVG.** contra arrianos: Qui tamen ut inseparabilia sua et patris opera demonstraret alibi ait: Cum abiero mittam eum ad vos. **CHRYSO.** Quid autem apostolus plus haberet: si patrem solu rogareret ut spiritu aliis daret: quoniam illi multo tamen et sine oratione ostendit hoc facientem. **TALCVI.** Rogabo igitur dicit ut inferior fidei humanitate patrem meum: cui sui equalis et eo substancialis fidei divinitatis natura. **CHRY.** Dicit autem: Ut maneat vobiscum in eternum. quoniam neque per mortem recedit. Per hoc etiam occulte insinuat quod spiritus noster patientem mortem ut ipse neque abibit. Ne aut pauculum audientes rursus incarnationem aliam suspicentur: et oculis putent eum videre subiungit: Spiritus veritatis quem misericordia non potest accipere: quoniam non videt eis nec scit eum. **AVG.** Dic est utique in trinitate spiritus: quem patri et filio co substancialiter et coeterum fides catholica profiteretur. **CHRY.** Spiritum autem veritatis eum vocat per hoc quod figuratas veteris testamenti manifestat. Mundus autem hic malos dicit visionem aut certissimam cognitionem dicit: quod visus est apertior sensus. **BEDA.** Nota etiam quod cum spiritu sanctu spiritum veritatis dicit: spiritus sanctus est spiritu suu ostendit. deinde cum a patre eum dari narrat: patris etiam eum spiritu esse declarat: ac per hoc spiritus a patre procedit et filio. **GRE.** v. mora. Spiritus autem scimus omnem quem repletterit: ad desideranda inuisibilia accessit: et quoniam mundana corda solu visibilia diliguntur: hunc mundum non accipit: quoniam ad diligenda inuisibilia non assurgit. Seculares etenim mentes quanto se foras per desideria dilatant: tanto ad receptionem illius spiritus cordis angustiarunt. **AVG.** Sic autem mundus: i. mundi dilectores dicit non posse accipere spiritum sanctum: velut si dicamus in iustitia iusta esse non potest. Mundus ergo i. mundi dilectores non potest eum accipere: quoniam non vident eum. Non enim habet inuisibiles oculos mundana dilectionis: per quos visus spiritus nisi inuisibiliter non potest. Sequitur: Vos autem cogite: quod aperte vos manebit. Sed ne putaret quod dicitur ei: Apud vos manebit: ita dicitur quemadmodum apud homines hospes visibiliter manere inservit adiecit. In vobis erit. **CHRY.** q. d. Non ita apud vos manebit sicut ego: sed in vobis habitabit ait. **AVG.** Primum autem est enim alicui post manere. Sed expositum quod dixerat: Apud vos: cui adiunxit: In vobis. Si enim non sit in vobis: non potest enim in vobis esse scientia. sic enim a vobis videbitur in vobis et vera conscientia. **GRE.** ii. mora. Si autem spiritus in disciplinis maneat: quoniam tam singulare signum erit quod in mediatore permaneat: sed illud: supra quem videris spiritum descendente et manente: hic est quod baptizatur. quod tamen citius cognoscimur: si dona eiusdem spiritus discernantur. In his enim donis sunt quae ad vitas puriores non potest: spiritus in electis omnibus permaneat. In illis autem quae non nostra vita seruat: sed alioquin queritur: neque spiritus permaneat. Aliquis enim se a signorum ostensionibus subtrahit ut eo humilius virtutes eius habeatur. christus autem in cunctis eis et spiritu habuit. **CHRY.** Dic autem sermo oppositas heres velut vino ictu sustulit: nam dicere alium ostendit ei: i. spiritus hypostaseos differetiam: dicere vero pauculum substantiam cognitionem. **AVG.** Sermonem arria. Solator enim quod officium tantum persone insime in trinitate in spiritu sancto deputatum deum dicit apostolus secundum illud: **Io**

qui consolans humiles: consolans est nos deus. **De** est itaque spiritus cuius qui consolans humiles: aut si hoc de patre vel filio dictum ab apostolo voluit accipi: designat consolationis tantum munere, proprieate separare a patre et filio spiritus sancti. **AVG.** super **Io.** Si cum charitas dei diffusa sit in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis: quoniam dilectionis mandata christi: suabimur ut eum accipiamus quem nisi habuerimus: diligere et maledicta fuare non possumus: an forte procedit in nobis charitas qui diligamus christum: ut diligendo christum eiusque faciendo maledicta mereamur accipere spiritus sancti ut charitas dei per nos diffundatur in cordibus nostris: pueris est illa nostra. Qui non se filium dei diligere credit et patrem non diligere: perfecto nec filium diligere: sed quod sibi ipsi confinxerit. Restat ergo ut intelligamus spiritus sanctum habere qui diligere: et frumento mereari ut plus habeat: et plus habendo plus diligat. **Ja** itaque habebat spiritum discipuli quem dominus promittebat: sed dominus eis erat amplius habebant occulte: accepturi erant manifeste: pende non solu non habentes: verum etiam habenti non incassum promittere: non habentes quod debet et habent aut et amplius habebant. **CHRY.** Qui igitur discipulos purgaverat per sacrificium passionis: et precium solutum erat: et ipsis ad picula et agones mittebant: oportebat spiritus sanctum venire abundantanter. Non autem statim post resurrectionem: ut in multo eius constituti desiderio: cum multa cum suscipiant gratia.

Non relinquam uos orphanos: uenia in me ad uos. Adhuc modicum: et mundus me iam non uidet. Uos autem uidetis me: quia ego uiuo: et uos uiuetis. In illo die uos cognoscetis: quia ego sum in patre meo: et uos in me et ego in uobis. Qui habet mandata mea et suuat ea ille est qui diligit me. Qui autem diligit me diligitur a patre meo. Et ego diligo eum: et manifestabo ei meipsum:

AVG. Ne quisque putaret quod ita spiritus sanctus dominus daturus fuerat: velut per seipsum non et ipse esset futurus: cum eis adiecerat et ait: Non reliqua uos orphanos. Orphanii pupilli sunt. Illud enim est grecum: sed latinum. Quoniam ergo nos sumus filii dei suo priuadoptauit filios: tamen in etiam ipse erga nos priuadoctit affectum. Et quod a principio dixerat: Cognitis quo ego vado. Sed quod longe tempore erat: promisit spiritum. Et quod nesciebant quod est sed promisit eis suam paternitatem quam maxime prebeat cum diceret: Ueni ad me. Ne tamen rursus eandem quod paternitatem: quoniam et puer habuerunt: occulte sed excludit cum subdit: Adhuc moneremus me iam non vi. uos autem vide me. Ac si dicatur: Ueni quoniam quidem ad uos: non tamen ut puerum per uinacuamque diei existes. Et ne dicatur: Qualiter igitur iudeis dixisti: Ammon non videbitis me: soluit opinionem dices. Ad uos solos venia. **AVG.** Videbat enim eum non mundus carneis oculis in carne conspicuum: non autem videbat quod in carne verbum latebat: sed quoni am post resurrectionem etiam carnem suam quam non solum videndam: verum etiam contractandam demoni

Johannes

stratit suis: noluit demonstrare nō suis: h̄ic dictū ē:
Adhuc modicū r̄ mūd iam me nō videt: vos autē
videbitis me. S; qm̄ i iudicio cū mūd videbit: quo
noī significati sūt a regno eiō alieni: meliō intelligit
illud etiā temp̄ significare voluisse qm̄ in fine secu
li anteret ab oculis dānatoy: vt eū decetero videat
diligentes. Modicū aut̄ dixit: qz id qd plixū videt
hoib: breuissimū ē aī oculos dei. Seq̄: Quia ego
vino r̄ vos viuetis. THEO. q.d. Etsi morte subie
ro: tñ restingo. Vos quoq; viuetis: hoc ē cū videris
me letabimini: r̄ tanq; mortui reuiniscetis i appari
tione mea. CHRY. Ibi aut̄ videt vitā nō p̄stē
ocere h̄ futura: ac si dicat: Mors crucis nō distare
faciet vos a me in finē: sed momēto partio occulta
bit me a vobis. AVG. Sur autē de p̄stī se dixerit
viuere: illos aut̄ de futuro eē victuros: nisi qz r̄ vitā
carnis resurgētib: qualis in ipso p̄cedebat r̄ illis ē
pollitus secururā: et qz ip̄t mor̄ futura erat resur
rectio: p̄stis t̄pis ponit v̄bū: ppter significandā cele
rūtate. Illoꝝ aut̄ qm̄ sc̄l differet in finē nō ait Cuius
tis: sed Cuius. Quia v̄o viuet ille: iō r̄ nos viuem̄
p̄ boiem q̄ppe mors: r̄ p̄ boiem resurrectio mortu
orum. Seq̄: In illo die de quo. s. ait: Et vos viuetis
Vos cognoscetis. Et plando: Quis r̄ nūc credēdo
nouerim. Quia ego sū in patre: r̄ vos in me r̄ ego i
vobis. Quia qm̄ viuem̄ ea vita qua mors absorbet:
tūc pficieſ hocip̄sū qd nūc inchoatū ē iam p̄ ipsum:
vt sit in nobis r̄ nos i ipso. CHRY. Uel i illo die
cū resurgā cognoscetis: qz cū viderūt eū resurrectioſe
r̄ esse cū eis: tūc certissimā fidē didicerunt. Magna
enī erat virtus sp̄usci q̄ oia eos docebat. Qd aut̄ di
ctū ē: Ego sū in patre: humilitatis ē. Qd aut̄ dicit: Et
vos in me r̄ ego in vobis: būanitatis ē r̄ auxiliū qd
est a deo. Lōsueuit enī scriptura multoties eidem
v̄bis i deo r̄ hoib: positis nō similiē vti. HYLA.
viii. de tri. Uel hoc dicit vt cū ille in p̄e p̄ naturam
divinitatis eēt: nos aut̄ in eo p̄ corporelē eiō nativita
tē: r̄ ille rursus in nobis p̄ sacramēti mysteriū inesse
crederet. Ip̄e enī testat̄ ē: Qui edit carnē meam: r̄
bibit sanguinem meum: in me manet r̄ ego in eo.
ALCVI. Per dilectionē aut̄ r̄ obseruatiā mādato
ru eiō: tūc pficieſ hocip̄sū qd nūc inchoatū ē p̄ ipsū:
vt sit in nobis r̄ nos in ipso. Et vi oib: nō tñ aplis
hāc brūitudinē pm̄fisse videat adiūgit. Qui h̄z man
ta mea r̄ ser. ea: ille ē q̄ diligit me. AVG. Qui h̄z
in memoria r̄ seruat i vita: q̄ h̄z in sermonib: r̄ fuit
in opib: q̄ h̄z audiēdo r̄ fuit faciēdo: q̄ h̄z faciēdo
r̄ seruat p̄seuerādo: ip̄e ē q̄ diliget me. Ope ē demō
stranda dilectio: ne sit infructuosa noī appellatio.
THEO. Ac si dicat: vos putatis q̄ ex affectione
quādā: tristam de morte mea: h̄ ego signū dilectionis
reputo mandata mea fui. Qualē aut̄ prograti
uā obtineat q̄ diligit oñdit subdens: Qui aut̄ di. me:
dili. a pa. meo r̄ ego dili. eū. AVG. Sed qd ē Dili
gam. tanq; nūc nō diligat: exponit p̄ id qd seq̄: Et
manifestabo ei meip̄sū. i. ad h̄z diligā r̄ manifestez.
et ipsam visionē mercedē fidei capiam. Nūc. n. ad
hoc nos dilexit vt credam̄: tūc ad hoc vt videam̄:
qz r̄ nos nūc diligim̄: credendo qd videbam̄. tūc
āt diligem̄: vidēdo qd credidim̄. AVG. ad pauli
nā de videndo deo: Sic aut̄ pm̄fisit oñsurū sc̄psum
dilectorib: suis cū patre deū vñū: nō quō in hoc se

cuso visus ē in corpe r̄ a malis. THEO. Uel quia
post resurrectionē apparitur illis erat in corpe ma
gis rep̄itate diuinitatē: ne credat ip̄sū sp̄is fore seu
phantasma: ob hoc pdixit illis: vt tūc videntes illuz
non diffidant: sed reminiscant̄ qz ppter mandato
rum suor̄ custodiam appetet eis: atq; iō tenent sp̄
custodire illa vt ppter eis appareat.

Dicit ei iudas: nō ille scariothis:
Domine qd factū est: quia manife
statur es nobis teip̄sū r̄ nō mūdo?
R̄ndit iesus: r̄ dixit ei: Quidam dili
git me sermonez meū seruabit: r̄ pa
ter meo diligit eū: r̄ ad eū ueniem̄:
r̄ māsionez ap̄d eū faciemus. Qui
nō diligit me s̄mones meos nō ser
uat. Et sermonez quē audistis nō ē
meus: sed ei q̄ misit me p̄ris. Hec
locut̄ suz uobis apud uos manēs.
Paraclytus aut̄ sp̄us sanctus quez
mittit pater i noīc meo: ille uos do
ceb̄ omnia: r̄ suggestet uobis oia q̄
cūq; dixerō uobis. Pacem reliquo
uobis: pacem meā do uobis. Non
quō mūdus dat ego do uobis.

AVG. Quia dīs dixerat: Adhuc modicū r̄ mūd
me iā nō videt: vos aut̄ videbitis me. Interrogauit
eū de hoc ip̄e iudas: non ille traditor eiō qui scario
this cognominat̄ est: sed cui ep̄la inter scripturas
canonicas legif. vñ or̄: Dicit ei iudas: nō ille scario
this: Dñe qd factū est: qz nobis manifestatur es
teip̄sū r̄ nō mūdo: Lām̄ q̄suit quare nō se mundo:
sed suis manifestatur̄ ēt̄. Dñe aut̄ exponit quare
suis se manifestatur̄ ē nō alienis: qz. s. hi diligūt: illi
v̄o nō diligūt. vñ seq̄t̄: R̄ndit ie. r̄ di. ci. Siq̄s dili
me sermonez meū seruabit. GRE. i. bo. Probatio
enī dilectionis exhibito est opis. nūc̄ amor est dei
ociosus: opatur enī magna si ē. si v̄o opari renuerit:
amor non est. AVG. Dilectio aut̄ sc̄s discernit a
mundo: que facit vñanimes habitare in domo: in q̄
facit p̄ r̄ filiū mansiōne q̄ donat r̄ ipsam dilectio
nē: qbus in fine donabūt suā manifestatio. Est. n.
quedā dei manifestatio interior: quaz p̄sūs imp̄i
nō nouerūt quib: dei patris r̄ sp̄uslanti manifesta
tio nulla ē: filiū v̄o esse potuit: sed in carne q̄ nec ca
lis est qualis illa: nec sp̄ illis adesse p̄t: sed ad mo
dicti temp̄ r̄ hoc ad iudiciū non ad gaudiū ad sup
pliciū nō ad p̄mū. vñ sequit̄. Et ad eū venie m̄. Ue
niūt quidē ad nos dū venim̄? ad eos. veniūt subue
nientēdo: venimus obediēdo. veniūt illuminādo:
venim̄ intuēdo. veniūt implēdo: veniūt capiendo:
vt sit nobis eoz nō extranea visio sed iterna: r̄ nos
bis eoz nō trāistoria mansiō h̄ eterna. vñ sequit̄: Et
māſt. ap̄d eū faciem̄. GRE. i. bo. In quorundam
etenī corda venit r̄ māſioz nō facit: qz p̄ cōpūctioz
qdē respectū dei pecipiūt: sed tētatiōis tempore hoc

ipsum quod puncti fuerat oblitus. Sicq; ad petrada petra redeuit: ac si hec minime planxissent. Qui ḡ deuz vere vilit: in eius corde dñs et venit et mansionē facit: qz sic eū oīuūtatis amoꝝ penetrat: ut ab hoc amore tētatiōis tpe non recedat. Ille enī vere amat cui? mentē delectatio praua et consensu non supat. **TAVG.** Un forte putabat mansionē i di lectioꝝ suo facientibꝝ patre et filio exclusus esse ab hac mansione spūscūs. Quid ē ḡ qd̄ supius ait de spūscō apud vos manebit et in vobis erit: nisi forte quisq; sic absurdus ē: yt arbitref cū p̄ et fili? veniunt discessurū inde sp̄msanctū tanq; locū daturum maioribꝝ. Sed et huic carnali cogitationi occurrit scriptura cū dicit: Ut maneat vobiscū in eternū. In eadē ḡ mansiōe cū ipsis erit in eternū: qz nec ille sūne ipsis venit: nec ille sine eo: sed ppter insinuatiōes trinitatis: psonis singulis noīat̄is dicūs quedā: non tri alia sepat̄is intelligunt: ppter eiusdez trinitatis substantia. **TGRE.** in ho. Cato aut̄ quisq; a supno amore disiugit quanto inferi? delectat. vñ subdit: Qui nō oīl. me: ser. meos nō seruat. De dilectione ḡ aditoris lingua mens et vita regrat. **CHRY.** Ut aliter: Totū estimat̄ iudas: sicut mortuos videm? in somno: ita et se eū esse visueros. vñ q̄rit. Quid ē φ̄ debes te manifestare nobis et nō mudo: q. d. ve vo bis qm̄ morieris: et vt mortu? debes nobis assistere. Neq; hoc suspicēt dicit: Ego et p̄ ad eū veniam? q. d. Sicut p̄ manifestat seip̄su: ita et ego: et māst̄o n̄e apud eū faciem?: qd̄ somnior̄ nō ē. Seqf: Et ser. quē au. nō ē me?: s̄z ei? q̄ mi. me p̄ris. q. d. non me so lum: sed neq; patrē amat: q̄ hūc nō audit sermonē. Dicit at b̄: qui nihil extra patrē loq̄: neq; pterid qd̄ illi videt. **TAVG.** Et fortasse ppter aliquā disti ctionē: vbi suos dixit: pluraliter fīmōnes dixit dices. Qui nō diligit me fīmōnes meos nō seruat. Ubi at sermonē hoc ē verbū nō suū eē dixit: sed patris: se ip̄su intelligi voluit. non enī suū sed p̄ris ē verbum: quō nec sua imago sed p̄ris: nec suī fili? s̄z p̄ris. Re cti iḡt auctori tribuit qd̄ facit eōlis a quo b̄z hoc ip̄su q̄ illi ē indifferēs eq̄lis. **CHRY.** Quia vō eo tu q̄ dixerat: qd̄ manifesta erāt: et qd̄ nō intellere n̄t: et nō turbarent̄ subiugit: Dec lo. su. vō. ap̄d vos manens. **TAVG.** Alia ē illa māst̄o quā pm̄isit futurā: alia vō bee quā p̄mitē eē testat̄. illa spiritalis ē atq; intrinsec⁹ mentibꝝ reddit̄: hec corporalis forimē cus oculis atq; auribꝝ adhibet. **CHRY.** Ut autē ei? corporalē recessū facil⁹ sustinerēt: pp̄at eos pm̄itens q̄ ei? recessus magnop̄ eis eē futura cā bono rit: qz donec ip̄se ap̄d eos corporaliter manebat: et sp̄rit⁹ nō venerat nibil magnū poterāt scire. vñ seqf: Paraclyt⁹ at spūscūs quē mit. p̄ i no. meo ille vos do. oīa: et sug. vō. oīa q̄cunq; dixerō vobis. **TGRE.** Greca locutioꝝ paclyt⁹: latina aduocat⁹ or̄ vel oīlator. Qui iccirco adiocat⁹ or̄: qz p̄ errore delique tū apud iusticiā patris interuenit: dū eos quos re plenerit exorātes facit. Consolator aut̄ idē spūs vocat: qz de peti ppteratiōe merētibꝝ dū spēm venie p̄ parat: ab afflictioꝝ tristicie mentē leuat. **CHRY.** Contine aut̄ eu paclytū dōcat: ppter oītētēs eos tribulationes. **DIDIMVS** de spūsancto: Sp̄m at sanctū a p̄re in suo mitti noīe saluatoris affirmat: cuz p̄prie nomē saluatoris sit fili?. siquidē nature oīor

tiū: et vt ita oīcā p̄prietas psonaz ex ista voce significat. filiū q̄ppē tñmodo est in nomine patris venire: salua p̄prietate filii ad patrē. nullus aut̄ ali? venit in noīe p̄ris: sed verbi grā: In noīe dñi dei et oīpos tentis. Quō iḡt serui q̄ in noīe dñi veniūt: p̄ hoc ipsū q̄ subiecti sunt et seruiūt indicat dñm: serui q̄ppē sūn̄ dñi: sic et fili? q̄ venit in noīe patris: portat eius nomen p̄ hoc q̄ vñigenitus dei filius approbat̄. Quia ergo spūsanctus in noīe filij a patre mittitur: oīdit qz vnitate fit iūctus ad filium. vnde et filij dicit̄ est sp̄us p̄ adoptionē suā: filios faciens eos q̄ se rescipere voluissent. Iste aut̄ spūscūs q̄ venit in noīe filij missus a patre: docebat oīa eos q̄ in fide christi pfecti sunt. Omnia aut̄ illa q̄ spiritualia sūt et intellesctualia veritatis et sapientie sacramēta. Docebit vō non sicut q̄ artes aliquas et sapiētiam studio industriaz didicere: s̄z quasi ipsa ars atq; doctrina et sapientia: veritatis sp̄us inuisibiliter mēti insinuat sciētiā diuinog. **TGRE.** Nisi aut̄ idē sp̄us cordi ad sit audientis: oīciōs ē sermo doctoris. nemo ḡ docenti hoī tribuat qd̄ ex ore docentis intelligit: qz ni si intus sit q̄ doceat: doctoris lingua exterius in vacuū laborat. Sed et ipse cōditor nō ad eruditōrem hoīs loquit̄: si eidē hoī p̄ vñctionē sp̄us nō loquat̄. **TAVG.** Nūquid aut̄ dicit fili? et docet spūsanct⁹ vt docente filio verba capiam⁹: docente aut̄ spūscō eadem verba intelligam⁹? Dis iḡt et dicit et docet trinitas. Sed nisi etiā sigillatim cōmemoraret̄: eam nullo mō humana capere vtcūq; possit infirmitas. **TGRE.** Requirēndū vō nobis ē cur de eodez sp̄ū dicat̄: Suggesterit vobis oīa: cū suggestē soleat ee mis̄oris. sed qz suggestē aliqui dicim⁹ subministrare: in inuisibilis sp̄us suggestere dī: non q̄ nobis scientiam ab imo inferat: sed ab occulto. **TAVG.** Cet q̄ ad dicit: Suggesteret̄. i. cōmemorabit̄ vos intelligere debe mus etiā q̄ iubemur nō obliuisci saluberrima mo nira ad gratiā p̄tinere qua nos cōmemorat christ⁹. **THEO.** Sp̄us itaq; sanctus et docuit et cōmemorauit. docuit quidē quecūq; nō diterat eis christ⁹: tanq; nō valentibꝝ portare. Cōmemorauit vō que cūq; dñs dicerat: sed obscuritatis causa vel intellectus tarditate: cōmemdare memorie nequiuierūt. **CHRY.** Quia vō et bec audientes turbabane ex cogitantes oīia et prelia sibi lūmine post ei? recessum: rursus eos solat̄ dicens: Pacē relinquo vobis pacē meaz do vobis. **TAVG.** Pacē nobis reliquit in hoc seculo in qua manētes hostē vincimus et vt etiā hic ab iniucē diligamus: pacē suam nobis dabit in futuro seculo: qñ sine hoste regnabimus: vbi nūq; dissentire possum⁹? Pax aut̄ nobis ip̄se ē et cū credim⁹ qz est: et cū videbim⁹ eū sicuti ē. S̄z qd̄ est q̄ vbi dicit: Pacē relinquo vobis: non addit̄: meā. vbi vō ait: Do v̄bis: ibi dixit meā. vtrū subaudiendū est meā. et vbi dictum non est: an forte et hic aliqd latet: Pacē enī suā eam voluit intelligi quā lem habet ip̄se. Pax vō ista quāz nobis reliquit in hoc seculo: nostra potissū dicenda ē q̄ ip̄s⁹. Illi q̄ p̄ nihil repugnat in seipso: quia nullū habet osno peccatum. Nos autē talē pacem hunc habemus: in qua adhuc dicamus: Dimitte nobis debita nřa. Itemq; inter nosiplos est nobis par: quia iniucem nobis credim⁹ q̄ iniucem diligamus. S̄z nec ipsa

Johannes

plena est: qz cogitatioē cordis nostri iniucē non videmus: Nec ignoro ista dñi verba etiam sic accipi posse: vt eiusdē sñe repetitio videat. Qd̄ vō oīs ad iūrit: Nō quō mūndus dat ego oo vobis. Quid ē aliud: nūf non quō hoīes dant q̄ diligūt mundus: qui ppterē fibi dāt pacē: vt fine molestia pfuantur. Et qñ iūstis dant pacem vt nō eos psequāt: pax eē non pōt vera: vbi non ē vera cōcordia: qz disiuncta sint corda. CHRY. Pax etiam exterior ad malū fit multotiens: z eis q̄ habent eam nihil pdest.

AVG. de ver. do. Est aut̄ pax serenitas mentis: trā quillitas animi: simplicitas cordis: amoris vinculū cōficiū charitatis. Nec poterit ad hereditatē dñi puenire q̄ testamentū pacis noluerit obseruare: nec potest concordiaꝝ habere cum christo: qui discors voluerit esse cum christiano.

Non turbetur cor uestrū neqz formidet. Audistis: qz ego dixi uobis uado t uenio ad uos. Si diligētis me gauderetis utiqz: qz uado ad patreꝝ quia pater maior me est. Et nūc dixi uobis priusqz fiat: ut cuꝝ factū fuerit creditis. Jam nō multa loquar uobiscū. Vleit enī pnceps mūdi huiꝝ: t in me nō habet quicqz. Sed ut cognoscat mūndus quia dili go patrē: t sicut mādatū dedit mihi pater: sic facio: Surgite eam² hinc.

CHRY. Quia dixerat: Pacez relinquo vobis: qd̄ erat recedētis: hoc poterat eos cōturbare. ideo dicit: Non turbetur cor restru neqz formidet. qn̄ h̄ qdē ex dilectōe: illa vō ex formidine patiebat. AVG. Hinc autē turbari t formidare poterat cor illoꝝ q̄ ibat ab eis: q̄ uis ventur² ad eos ne forsan gregem lupus hoc interuallo inuaderet pastoris absentia. vnde sequitur: Audistis qz ego dixi vobis. Vlado t uenio ad vos. Erant aut̄ p id qd̄ homo erat: t manebat p id qd̄ deus erat. Lur itaqz turbareſ t formidareſ cor: qn̄ sic deserebat cor oculos vt nō deserere cor. Ut aut̄ intelligerent fin id qd̄ hō erat eū dixisse: Vlado t uenio ad vos. subiecit atqz ait: Si diligētis me: gauderetis vtiqz: qz vado ad patrē: quia p̄t maior me ē. Per qd̄ ḡ fili² non ē eq̄lis patrē p̄t erat iūtus ad patrē: a quo t ventur² ē iūdicaturus viuos t mortuos. Per illud aut̄ in quo ē equalis dignitati: nūqz recedit a patre: sed cuꝝ illo ē vbiꝝ totus pari diuinitate quā null² stiner loc². Ipse ḡ suis dei eq̄lis patri in forma dei: qz semetipſu extinx̄ anuit: nō formā dei amittens: sed formā serui accipiens. maior ē etiā seipso: qz maior est forma dei q̄ amissa nō est q̄ forma serui que accepta ē. Hec igit̄ est forma serui in q̄ dei filius minor ē nō patre solo sed etiā spūscō. scđm hanc formā serui puer christ² etiā parentibꝝ minor erat: qn̄ parvus maioribus sic scriptū est: subdit² erat. Agnoſcam² igit̄ geminā substantiā christi: diuinā. s. qua eq̄lis est patri: t humana nūm̄ qua maior ē pater. vtrūqz aut̄ simili: non duo

sed unis ē christus: ne sit quaternitas: sed trinitas deus. ideo ḡ dicit: Si dili. me gau. vtiqz: qz va. ad patrē. qz nature huāne granulandii ē eo q̄ sic assūpta est a verbo viagenito: vt imortalis cōstitueret in celo: atqz ita fieret terra sublimis: vt icorruptibilis puluis federet ad dexteram patris. Quis nō hinc gaudet q̄ sic diligit christū: vt suā naturā īā imortales gratuleſ in christo: atqz ipsū speret futurū cē p̄chrūstum? HYLA. ix. de trini. Uel aliter: Si donans auctoritate p̄t maior me ē: nunqđ p̄ doni confessionē minor filius ē: Maior itaqz donans ē: sed minor iam non ē cui² vnu ēē donat. CHRY. Uel aliter: Non dum nouerant apostoli qd̄ sit resurrectio quā p̄dixerat dices: Vlado t uenio ad vos. Neqz qleꝝ oporebat de eo opinionē hēbant patrē vō magnum esse estimabāt. Dicit igit̄ eis: Eſi de me formidatis vt non sufficiēt mūbiſi assistere: neqz cōſiditis q̄ p̄ crucē rurſ v̄os video: tñ audietes qn̄ ad patrē vado: oporebat letari: t de reliquo qn̄ ad maioreꝝ vado: t potentē omnia versuta dissoluere. Hec aut̄ oīa ad imbecillitatē discipuloꝝ dicebant. Et iō subdidit: Et nūc dixi vobis p̄usqz fiaſt vt factū fuerit creditis. AVG. Quid est hoc cuꝝ magis credere hō debeat anteꝝ fiat id qd̄ credēdū ē. Hec ē enī lans fidei: si qd̄ credit non videt. nam t ille cui dictū est. Quia vidisti credidisti: aliud vidit: aliud credit. vidit dīt hoīem: credit dīt. Sed si dicit credi q̄ vidēt sicut dicit vnuſqz oculis suis se credidisse: non tñ ipsa est que in nobis edificat fides. sed ex reb² q̄ vident agitur in nobis vt ea credant q̄ nō vident. Ilud itaqz dicit: Tū factū fuerit: q̄ eū post mortē vñri erat uiuentē: t ad patrē ascendentē: quo vñri furent credituri q̄ ipse esset christus fili² dei: q̄ h̄ posuit facere t p̄dicere anteꝝ faceret. Creditiri aut̄ h̄ nō fide noua: sed aucta: aut̄ certe cuꝝ mortu² esset defacta: cuꝝ resurrexit refecta. HYLA. ix. de trini. Gloriz aut̄ resumēde meritū: tūtuo subiecit dices: Jam nō multa loquar uobiscū. BEDA. Ideo h̄ dicebat: qn̄ īā instabat tēpū vt p̄chēderet: t ad mortem tradereſ. Cenit enī pnceps mūdi huiꝝ. AVG. Quis nisi diabol²: non aut̄ creaturaz: s̄ pecatorz: pnceps ē diabol². Unde apls cuꝝ dixisset ad uerius rectores mūdi: sequēti verbo exposuit: quid dixissi mūdi: cuꝝ subiungit Tenebraꝝ h̄z. ibominū impior². Et in me non habet quicqz. Quia neqz cum peto de² veinerat: nec ei² carnē de pcti, ppagine vgo peperat. Et tanqz ei diceret: Sur ḡ morieris: si non habes pctm̄ cui debet mortis supplicium subiungit. Sed vt cog. mūd² qz diligō pa. t sicut man. de. mis. hi p̄t: sic facio. Surgite eam² hinc. Discubēt enī oīscubēntibꝝ loq̄bas. Eam² autē dixit ad illū locū. xiiii fuerat tradēdūs ad mortē q̄ null² stiner loc². h̄bēbat meritū mortis: h̄bēbat: vt moreret mādatū p̄tis. AVG. cōtra arrianos: Qd̄ autē voluntati t p̄cepto patris obediens est filius: nec in hoībꝝ demonstrat diuerſam imparēt naturā patris p̄cipientis: t fili⁹ obeſtientis: hic accedit q̄ christ² non tñ deus est: qua natura eq̄lis ē patri: sed etiā hō: qua natura minor ē patrē. CHRY. Uel hoc qd̄ dicit: Surgite eam² hinc: p̄cipiū ē alteri² ſententie. cōsequens. n. erat eos formidare: t a tēpore t a loco i villa manifeſte exiſtēntes. etenim hor̄ p̄fundita erat: t erat ſequēs

tos nō attēdere his q̄ diceban̄: sed semp circūvoluer oculos: et imaginari eos q̄ aggressuri eos erant: et marie audiētes: Adhuc modicū r̄obiscū sū. Et venit p̄inceps mūdi hui⁹. Quia igitur hec et buiusmodi at dietes turbabānt v̄e mōz: capiēdi ducit eos i locum alii: et estimātes se in cautela eē cū ocio de reliquo audiāt. magna enī dogmata erāt audituri.

CAPITVLVM.XV.

Es̄o suz uitis uera: et pater m̄icus agricola est. Omnez palmitē in me nō ferentem fructū tollet eu: et omnē qui fert fructū purgabit eu ut fructū plus afferat. Iā uos mūdi estis ppter ser monē quē locut⁹ sum uobis.

HYLA. ix. de tri. Ad consumāde corporee passio nis sacramētu p̄ dilectionē efficiēdi mādati paterni festinat ecurgēs: corporee tñ assumptiōis statim mysteriū pandēs: p̄ quā ei tāq̄ in vite mō palmitis inessemus adiecit: Ego sum vitis vera. AVG. Qd̄ s̄m hoc dicit q̄ est caput ecclesie: nosq̄ mēbra eius: bō christ⁹ iesus. Uni⁹ q̄ppe nature sunt vitis et pal mites. sed cū dicit: Ego sum vitis vera. nūqd̄ vt adderet. Vira: ad eā vīte retulit vñ ista similitudo trans lata ē. Sic aut̄ dīci vitis p̄ similitudinē: nō p̄ p̄prie tātēsicut agn⁹: omis: et cetera buiusmodi: vt magis ipsa sint vera ex q̄bus dūctū īste similitudines. Sed dicēdo: Ego suz vitis vera: ab illa se discernit cui dī tur. Quo cōversa es in amaritudinem vitis alienē? Nā quo pacto ē vitis vera: q̄ expectata ē et faceret vīa: fecit aut̄ spinas. HYL A. nono de tri. Sed a corporee hui⁹ humilitatis assumptiōe formā patrē curiosus hui⁹ vitis oñdit dīces: Et pater me⁹ agricola ē. AVG. Colim⁹ enī deū: et colit nos de⁹. sed sic deū colimus et nō meliorez eu faciam⁹. colim⁹ enī eu adorādo: n̄ orando. Qd̄ aut̄ ille nos colit: meliores nos reddit. Lūtura ipius ē in nos: p̄ nō cessat verbo suo extirpare mala semina de cordib⁹ nostris: apire cor: nos trū tāq̄ aratro fmonis: plātare semia p̄ceptoriū: ex pectare fructū pietatis. CHRY. Et q̄ christ⁹ sibi sufficit: discipuli vero multo idigēt agricole auxilio ppter ea de vite nihil dicit: sed de palmitibus cū sub dit. Omne pal. ī me nō ferē fru. tollet eu. Fructū at hic vīta occulte iñiuat: oñdens q̄ sine opibus non p̄t aliq̄s eē ī eo. HYL A. ix. de tri. Inutiles aut̄ et uerates palmites defecans deputabit arsuros.

CHRY. Et q̄ etiā q̄ valde virtuosi sūt: idigēt agricole ope: adiūgit. Et oēm q̄ fert fructū purgabit eu: et fructū plus afferat. Doc̄ dirit ppter tribulationes eoz que tūc idigebānt: oñdens q̄ tētationes fortiores eos faciebat sicut et purgare: hoc ē lircūcidere palmitē eu magis germinare facit. AVG. Quis aut̄ ē ī hac vīta sic mūdus: et non sit magis magisq̄ mundādus: ubi si dixerim⁹ q̄ peccatiō nō habem⁹ nosinetipos sedicim⁹. Mūdat itaq̄ mūdos. i fru ctuosos: vt tāto sint fructuosiores quāto sūt mūdiores. Scđm hoc ergo vīta ē christ⁹ qd̄ ait: Pater ma ior me ē. s̄m illud aut̄ qd̄ ait: Ego et pater vñū sum⁹

et ip̄e agricola ē. Nec talis quales sūt q̄ extrisēc⁹ ope rādo exhibēt ministeriū: sed talis vt det etiā iſtrīe cus incremētū. vñ cōtinuo etiā seip̄m mūdatorē pal mitū oñdit vīces: Iā vos mūdi estis ppter fmones quē locu. sū vo. Ecce ip̄e mūdatorē palmitū: qd̄ est agricole nō vīta officiū. Sed quare nō ait: Mūdi estis ppter baptismū quo abluti estis: nisi q̄ et i aq̄ verbū mūdat: Detrahe verbū: et qd̄ ē aqua nisi aq̄: Accedit verbū ad elementū: et fit sacramētū. vñ ista tāta virtus aque vt corp⁹ tāgat et cor abluit: nisi fā ciēte verbo: nō q̄ dīcis: sed q̄ credis. Nā ī ip̄o verbo alind ē son⁹ trāstēs: alind virtus īmanēs. Doc̄ verbū fidei tantū valet in ecclesia dei: et p̄ ip̄z credē tem: offerentē: benedicē: tingētē mūdet īstantē: q̄uis credere nō valēt. CHRY. Uel dīcit: Dun di estis: ppter sermonē quē locut⁹ sum vobis. i. inter rim lumē doctrine ī suscepītis et a iudaico et ore eruti estis.

Danete ī me et ego ī uobis. Sicut palmes non potest ferre fructū a semetipso nisi māserint in uite: sic nec uos nisi ī me māseritis. Ego sum uitis: uos palmites. Qui manet in me et ego ī eo: hic fert fructū multuz: q̄ sine me nihil potest facere. Si quis ī me non manserit: mittetur foras sicut palmes et arescet: et colligent cū et ī ignē mittent et ardēt. Si māseritis ī me et uerba mea ī uobis māserint: qd̄cū q̄z uoluerūt petetis: et fiet uobis.

CHRY. Quia īā mūdos eos dixerat ppter sermōne quē locut⁹ fuerat eis: docet q̄ oportet de reliquo incī: et ea que ab eis sūt. et dīcit: Danete ī me et ego ī vobis. AVG. Nō eo mō illi ī ip̄o sicut ip̄e ī illis. vtrūq̄ enī pdest: nō ip̄i sed illis. Iā sunt q̄p̄ ī vite palmites: vt vīti nō cōferat: sed īde accipiat vīuāt. Iā vero vīti ē ī palmitibus: vt vitale alīmentū subministret eis: nō sumer ab eis: ac p̄ hoc et manentē ī se haberēt christū: et manerēt ī christo: di scipulis pdest vtrūq̄ non christo. vñ subdit: Sicut palmes nō p̄t ferre fructū a semetipso: nisi māserit ī vite: sic nec vos nisi ī me māseritis. Magna gratie cōmendatio: corda instruit humiliū: ora obstruit superborū. Nōne huic resistunt veritati: ad bona opera faciēda deū sibi necessariū nō putātes: non assertores: sed p̄cipitatores liberi arbitrii. Qui enī a semetipso se fructū estimat ferre ī vite nō ē. Qui ī vite nō ē: ī christo nō ē: q̄ ī christo nō ē: christian⁹ nō ē.

ALCVI. Omis enī fruct⁹ boni operis ab illa radice pcedit: qui nos sua gratia liberavit: et suo auxilio puebit: vt fructū plus afferre valeam⁹. vñ cū repetitione et superioriū explanatiōe subdit: Ego sum uitis et vos palmites. Qui ma. ī me. credēdo: obediēdo: p̄seuerādo. Et ego ī eo. illuminādo: subueniēdo: p̄seuerātiā donādo: Dic: et nō ali⁹. Fert fructū mul

Jobānes

TAVG. Sed ne quisq; putaret saltē paruiū alii
quē fructū posse a semetipso palmitem ferre subdit:
Quia sine me nihil po. fa. nō ait parū pōtestis face
re: q; nisi palmes in vite māserit: t virerit de radice
quātūlibet fructū a semetipso nō pōt ferre. **Q**uāuis
aut̄ chris? vītis n̄ eēt nisi hō esset: tñ istā gratiā pal
mitib? nō p̄beret: nisi etiā deus eset. **CHR Y.** **L**i
de ergo filiū nō min? patre cōferente ad discipulo
rū p̄curationē. **N**ā pater quidē purgat: ip̄e vero in
se tenet: q; facit palmites fructificare. **S**ed tamē et
purgare filiū mōstratū ē ē: t manere i radice est pa
tris: q; radicē genuit. **I**git magnū quidē dāmū est
nihil posse facere. verū nō v̄sq; ad hoc fistit: sed vltē
rius p̄ducit fīmōne dīces: **S**i q; i me n̄ māserit: mit
tef̄ foras sicut palmes. **L**agricole nō potieſ manu.
Et arescer. hoc ē. **S**i qd̄ habebat a radice amitteret: ve
nudat? eius aurilio t vita. **C**olligēt ei. **TALCV.**
Messores angelī t in ignē eternū. i. mittēt: t ardet.
TAVG. **L**igna enī vītis tāto sūt z̄tēptibilia ſi in
vīte nō māserint: quātū glorioſiora ſi māserint. vñ
et duob? palmiti cōgurū: aut vītis: aut ignis. ſi in vi
te nō ē: in igne erit. **CHR Y.** Deide oīdens qd̄ est
manere in eo subdit: **S**i māserint i me t ver. mea in
vo. man. quodcuq; v̄lue. pe. t fiet vobis. **F**ā enī q
p̄ oga oīſionē querit. **T**AVG. **L**uc enī ſūt oīceda
verba eius i nobis manere: qñ facim? q̄ p̄cepit: t vili
gim? q; p̄misit. **Q**uāt̄ verba ei? manēt i memoria:
nec iueniunt i vita. nō cōpurat palmites i vite: q; vi
ta nō attrabit ex radice. **Q**uid aut velle possunt ma
nēdo i ſaluatorē: niſi qd̄ nō alienū ē a ſalute. **A**liud
q̄ppe volum?: q; ſum? i christo. t aliud volum?: q;
ſum? adhuc i hoc ſeculo. **D**e māſione aut̄ bui? ſecu
li nobis aliqui ſubrepit: vt hoc petam? qd̄ nobis nō
expedire nescim?. **S**ed abſit vt faciat nobis ſi manē
amus in christo q; nō facit qñ perim?: niſi quod ex
pedit nobis. **A**d verba aut̄ eius prime oratio **P**ater
noster. ab bui? orationis verbis t ſenſib? nō receda
mus in petitionib⁹ noſtris: t quicquid perimus
ſiet nobis.

In hoc clarificatus eſt pater me
us ut fructum plurimū afferatis:
t efficiamini mei dīcipuli. **S**icut di
lexit me pat̄: t ego dilexi uos. **O**na
nete in dīlectione mea. **S**icut precepta
mea ſeruaueritis: manebitis i dīle
ctione mea: ſicut t ego p̄ris mei p̄c
cepta ſuaui t maneo in eius dīlecti
one. **H**ec locut̄ ſuī uob; ut gaudiū
meū i uob; ſit: t gaudiū uīm ip̄leaf. **CHR Y.** **O**ndit ſupra dīs qñ q; eis iſidiabāt arde
bit: nō manētes i christo: deide oīdes qñ ip̄i iner
pugnabiles erūt: ita. ſ. vt multū fructificēt ait: **J**n B
clari. ē pa. me. vt plu. fru. affe. q. d. **S**i ad gloriā p̄ris
ptinet q; vos fructificetis: nō ſtēnet gloriā ſuā. qui
āt fructū ſacit: ille ē dīcipul̄ ip̄i. vñ ſubdit: **E**t effi
mei dīci. **THEO.** **F**ruit? āt apostolorū ſūt gētes
q; p̄ eorū doctrinā aſtricte ſūt fidei: nec nō ad dei re
dacte ſūt gloriā. **T**AVG. **S**iuē enī clarificatus ſiue

glorificat? dicat: ex uno verbo greco v̄trūq; trāflatū
ē. **D**ora ergo grece dīcīt: latī gloria eſt. qd̄ iō cōme
morādū putauit: ne hō nostre glorie tribuam? : tāq;
er nobis p̄is habeam? ei? ē ei hec grā. t iō i hō ſi no
stra: ſed ei? ē gloria. **A** quo enī faciem? fructuz: niſi
ab illo cū mīſicordia p̄uenit nos. vñ ſubdit. **S**icut
vile. me pa. t ego dile. v̄os. **E**cce vñ ſūt nobis oga bo
na. nā vñ nobis eēt: niſi q; fides p̄ dīlectionē op̄as
vñ aut̄ oīligerem? niſi prius oīligeremur: Qd̄ āt ait:
Sicut oīlexit me pa. t ego dile. v̄os. nō equalitates
nature ūndit nostre t ſue: ſicut ē patria t ip̄ius: ſed
gratiā qua mediator ē dei t hoīm hō xps iſus. **D**e
mediator q̄ppe mōſtratū cū dīcīt: **P**ater dile. me. t ego
vos. **N**ā p̄ v̄tq; oīligit t nos: ſed i ip̄o. **CHR Y.**
Si igis pater amat nos: cōfidite. ſi patris eſt gloria:
fructificate. **D**eide t non pigros eos faciat ſubdit:
Mane. i dile. mea. Qualiter āt hō erit ūndit ſubdit:
Si p̄ce. mea ſuaui. mane. i dile. mea. **T**AVG. **Q**uis
ambigat q; dīlectionē p̄cedat obſeruatiā p̄ceptu. vñ
ei p̄cepta fuat nō h̄y: q; nō oīligit. q; ḡ h̄ ait: ūndit ū
vñ dīlectionē genereſ: ſed vñ mōſtres: vt nemo ſe fal
lat dīcēdo q; ei oīlilit ſi ei? p̄cepta nō fuat: **Q**uis
q; dīcīt **M**anete i dile. mea: nō appetat quā dīre
rit dīlectionē: v̄trū qua ei oīlilit? an qua ip̄e nos
oīlilit: ſed ex v̄bo ſupiore dīnoſcīt. **D**īterat quippe:
Ego oīlili v̄os. t cōtinuo ſubiecīt: **M**anete i dilec
mea. **I**lla ergo qua oīlexit eos. **Q**uid ē? **M**anete
i dīlectionē mea: niſi manete i grā mea. **E**t qd̄ ē? **S**i p̄
cepta mea ſuaueritis: manebitis i dile. mea: niſi h̄
hō ſcītis q; i dīlectionē mea qua v̄os oīlilit manetis:
ſi mea p̄cepta fuatis. **N**ō ergo vt nos oīlilit: prius
p̄cepta ei? fuam?: ſed niſi nos oīlilit: p̄cepta eius ſ
uare nō poſſum? **H**ec ē grā q; humilib? pater: ſuper
bos latet. **S**z qd̄ illud ē qd̄ adiūgit: **S**icut t ego p̄c
pta pa. mei ſuaui: t ma. i ei? dile. v̄trū eā hic dīle
ctionē patris iſtēlī ſoluit: qua ei oīlilit p̄. **S**ed
nūq; t hec grā iſtēlī ūndit ē: qua pater oīlilit ſiliū:
ſicut grā ē qua nos oīlilit ſiliū? cū ſim? nos ſiliū grā
nō natura. vñigenit? āt natura: nō grā: **A**n bēia i
ip̄o filio ad hominē reſerēdū ē: **I**ta ſane. nā ūndit
Sicut oīlexit me pa. t ego dile. v̄os: grām mediator
ris ūndit. mediator ūndit dei t hoīm: nō inqūtū de?: ſed
inqūtū hō ē christ? **I**git hō recte poſſumus dīcere: q;
cū ad naturā dei nō p̄ineat huāna natura ad p̄ſo
nā tñ filij dei p̄ grām p̄inēt: qua nulla ē maio: nul
la p̄ſiſ ſeq̄lis. **N**eq; ei illā ſuſcepſionē v̄lla homis
merita p̄cſſerūt: ſed ab illā ſuſcepſiōne merita ei? cū
cta ceperūt. **T**AVG. **Q**ue aut̄ p̄cepta dīcere expōit
apl̄s dīcēs: **C**hrist? fact? ē obedīs p̄i v̄ſq; ad mor
tē: mortē aut̄ crucis. **CHR Y.** Deide q; futura paſ
ſio t trīſia verba iſterrupta erāt eōi letitiā: ſub
iūgit: **H**ec locu. ſū vo. et gau. meū i vo. ſit: t gaudiū
ve. ip̄lea. q. d. **E**t ſi icidat trīſia: hāc auſterrā: vt ad
finē veſiāt gaudiū. **T**AVG. **Q**uod ē āt gaudiū chri
ſti i nobis: niſi q; dignaf̄ gaudere de nobis: **E**t qd̄ ē
gaudiū noſtri qd̄ dīcīt ip̄lēdū: niſi eius babere con
ſortiū: **G**audiū āt iā ſuſcepſiōne nobis habebat: qñ
nos p̄ſiēdo t p̄deſtinādo gaudebat: ſed illud gaudiū
i nobis nō erat: q; nec nos i q̄bus ēē posſer: era
muſ. ceperūt aut̄ ēē i nobis qñ vocauit nos. **E**t hō gaudiū
noſtri merito dīcīmus: quo nos beati futuri ſu
muſ: qd̄ ichoac i ſide renascētū: ip̄leſi in p̄mo re

surgentium.

Hoc ē p̄ceptū meū ut diligatis i
nicē sic d̄lexi uos. **M**aiorez hac di
lectionē nemo h̄z q̄z ut aiāz suaz po
nat q̄s p̄ amicis suis. **V**los amici mei
estis si feceritis que ego p̄cipio uob.
Jā nō dicā uos seruos: q̄z seru² ne
scit qd faciat dñs ei. **V**los aut̄ dixi
amicos: q̄z oiā quccūqz audiui a p̄c
meo nota feci uobis. **N**on uos me
elegistis: s̄z ego elegi uos: et posui uos
ut eatis et fructū afferatis: et fruct²
uester maneat: ut q̄dūqz petieritis
patrem in nomine meo det uobis.

THEO. Quia pdixerat: q̄ si mādata mea custodi
eritis: tūc i me p̄manebitis: hic oñdit q̄ mādata obſ
uare oporteat dices: **H**oc ē p̄ceptū meū ut diligatis
imc. **GRE.** i bo. **L**ū aut̄ cuncta sacra eloq̄a dñicis
sint plena p̄ceptis: qd ē qd de dilectionē quasi de spe
ciali mādato hic dicit: nisi q̄z oē mādatū de sola di
lectiōē ē: et oiā p̄ceptū vnu lūt: qz q̄cqd p̄cipif i sola
charitate solidaf. vt enī multi arboris rami ex una
radice p̄deunt: sic multe virtutes ex una charitate ge
nerant. **N**ec habet aliqd viriditatis ram̄ boni ope
ris: si nō manet i radice charitatis. **TAVG.** Ubi er
go charitas ē: qd ē qd possit deesse: **U**bi at̄ nō ē qd
ē qd possit p̄deesse: **D**iscriminē aut̄ ista dilectio ab ea
qua leinuicē diligūt homies sicut homies. vñ adiu
ciū ē. **S**icut dilexi vos. **U**t qd enī nos dilexit christ²
nū vt possum² regnare cū christo: **A**d h̄ ergo et nos
inuicē diligāt: vt dilectionē nostrā discernamus
a ceteris. q̄ nō ad h̄ leinuicē diligūt vt de² diligāt:
q̄ nec vere diligūt. Qui aut̄ se ppter habēdū deum
diligūt: ip̄ se diligūt. **GRE.** **U**na aut̄ et sumā ē p̄
batio charitatis: si et ip̄ diligāt q̄ aduersaf. nā et ip̄a
veritas et crucis patibulū sustinet: et tñ ip̄is suis p̄se
cutorib² affectū dilectionis ip̄edit dices: **P**ac ignos
ce il. q̄ nesciuit qd fa. c² dilectōis. sumā exp̄mit cum
subiugit. **M**aior. bac dilecti. ne. ba; q̄ et ani. suā po
q̄s p̄ amicis suis. **M**ori. p̄ inimicis dñs venerat: et
nī positurū se aiam p̄ amicis dicebat: vt nobis ostē
deret q̄ cū diligēdo lucrū facere de inimicis possiu
mus: et ip̄ amici sūt q̄ p̄sequiūt. **TAVG.** **O**r ergo su
peri² dixerat: **H**oc ē p̄ceptū meū ut diligatis inuicē
sicut dilexi vos: fit ex h̄ cōsequēs qd idē iohānes in
ep̄stola sua dicit: vt quēadmodū christ² pro nobis
aiam suā posuit: sic et nos debem² aias p̄ fratribus
ponere. **H**oc martyres ardēti dilectionē fecerūt: ideo
ad mēlam christi: nō sic eos cōmemoram² quemad
modū alios: vt etiā p̄ eis orem²: sed magis vt eorum
vestigijs bream². **C**alia enī suis fratribus exhibue
rūt: qualia de dñi mēsa pariter acceperunt. **GRE.**
Qui vero trāqllitatis tēpore nō dat p̄ eo tunica su
am: q̄liter i p̄secutiōē datur² ē aiam suā. **U**irt² ergo
charitatis vt inuicta sit i p̄turbatiōē: nutriaſ p̄ mise
ricordiā i trāqllitate. **TAVG.** viij. de tri. **E**x una aut̄

eadēqz charitate deū primūqz diligim²: sed deū p̄
pter deū: nos aut̄ et primū p̄ deū. **L**ū ergo duo sint
p̄cepta charitatis i q̄bus tota lex p̄det et p̄phete: di
lectio deī et primi nō i mērito pluriqz scripture pro
vtroqz vnu ponit: q̄z q̄ diligāt deū cōsequēs est ut fas
ciat q̄ p̄cepit de². **L**ōsequēs ergo ē vt primū diligāt
q̄z et h̄ p̄cepit de². vñ et bic seq̄. **V**los amici mei estis
si feceritis q̄ p̄cipio vo. **GRE.** xvij. mor. **A**mic² q̄p
pe quasi aie custos dicit. enī nō mērito q̄ volūtatez
deī custodire i p̄ceptis illi² dicit: ei² amic² vocat.

AVG. **M**agna dignatio cū fuus bon² ee nō pos
sit: i p̄cepta dñi sui nō fecerit: hinc amicos suos vos
luit itelligi: vñ boni fui posuit p̄bari. **P**ot igis ee et
fuus et amic² q̄ fuus ē bon². **Q**uo aut̄ itellecturi sus
mus et seruū et amicū ee seruū bonū declarat cū sub
dit: **J**ā nō dicā vos fuos q̄ ser. nescit qd fa. do. ei².
Itaqz tūc fui nō erim²: q̄n boni fui fuerim². **N**uqd
fuo bono et p̄baro dñs ei² nō etiā sua secreta cōmit
tit: **S**ed sicut sūt duo timores: sic sūt due fuitutes.
Ast timoz q̄ p̄fecta charitas mittit foras: i quo ē
ē fuitus simul foras cū ip̄o timore mittēda. **E**t ē ali
us timoz cast²: p̄manēs i seculū seculi. **A**d p̄nam er
go fuitutē fuos p̄tinētes ituebat dñs dices: **J**ā nō
dicā vos ser. q̄ ser. nescit qd fa. do. ei². **N**ō ille vniqz
fuus ad timore p̄tinē castū cui dicit: **E**uge fui bon
ne: ita i gaudiū dñi tui. **S**equitur ille fuus p̄tinē ad timo
re foras a charitate mittēdū: de quo alibi dicit: **F**er
uus nō manet i domo i eternū: fili² aut̄ manet i eter
nū. **Q**uā itaqz dedit nobis p̄tatem filios dei fieri: vt
miro mō seruū nō fui ee possimus h̄ dñm facere sci
mus: h̄ fuus ille nescit q̄ nescit qd faciat dñs eius. et
cū aliqd boni facit: sic extollif quasi h̄ ip̄e faciat: et n̄
dñs ei²: et n̄ i se et n̄ i dño gloriaf. **S**eq̄: **V**los aut̄ di
ami. q̄z oiā quecūqz audiui a pa. meo nota feci vo.

THEO. q. d. **F**eru² nō nouit cōfilia sui dñi: vos at̄
cū amicos reputē: secreta mea vobis cōicaui. **TAVG.**
GV. **Q**uo aut̄ pacto itellecturi sum²: oiā enī nota
fecisse discipulis quecūqz audiuit a patre: cū p̄ptes
rea multa nō dicat eis: q̄ scit eos modo portare nō
posse: **S**ed oiā se nota fecisse discipulis dicit: que se
nouit nota ee facturi: i illa plenitudine de qua dicit
apostol². **L**ūc cognoscā sicut et cognit² sū. sicut enī
imortalitatē carnis et salutē aiarū futurarū expecta
mus: ita oēm noticiā q̄cūqz vniqz audiuit a pa
tre futurā expectare debem². **GRE.** **U**el oiā q̄ au
diuit a patre q̄ nō fieri voluit fuis suis: sūt gaudia i
terne charitatis et festa sup̄ne patrie: que nostris quo
tidie mētib² p̄ aspirationē sui amoris imp̄mit. dum
enī audita sup̄na celestia amam²: amata iā nouim²
q̄ amo: ip̄a notitia ē. **D**ia ergo nota eis fecerat: q̄a
a terrenis desiderijs imutati amoris sūmī facib² ar
debāt. **CHRY.** **U**el oiā dicit quecūqz eos audire
op̄oretat. **P**er h̄ aut̄ q̄ dicit se audisse: oñdit q̄ n̄
bil alienū loquī: sed que patris. **GRE.** **S**ed q̄s
ad hāc p̄uenit dignitatē vt amic² dei rocef: dona q̄
p̄cipit sup̄ se nō suis meritis tribuat. vñ subdīs: **N**ō
vos me elegigis. sed ego elegi vos. **TAVG.** **D**ic ē in
effabilis grā: qd enī eram² q̄n christū nō dū elegera
mus: nisi unqz et p̄diti: **N**eg: enī credideram² in euz
vt eligeret nos. nā si credētes elegit: eligentes elegit.
Dic certe vacat vana illorū rō q̄ ideo nos dicit̄ ele
ctos an̄ mūdi cōstitutionē: q̄ p̄scivit nos de² futur

Jobānes

ros bonos: nō seipm nos facturū bonos: cīm si p̄os
ptera nos elegisset q̄r bonos futuros eē p̄scierat: si
mul etiā p̄scissem q̄r eū nos fuisse⁹ p̄s electuri: nō
enī aliter possum⁹ eē boni: nisi forte dicēdus est bo
nus q̄ nō eligit bonū. Quid ergo elegit i nō bonis?
Nō ē vt dicas: Ideo elect⁹ sum: q̄r iā credebā. Si ei
credebas i eu: iam elegeras eu. **Nec ē vt dicas:** An
teq̄ crederē iā bona operabar: iō electus sūz. Quid
enī ē boni operis ante fidē: quid ergo dicturi su
mis: nū quia mali eram⁹: et electi sum⁹: et boni per
gatiā nos eligētis essemus. **AVG.** de p̄destinati
one sanctorū: electi sūt itaq̄ ante mūdi cōstitutio
nem ea p̄destinatione: i qua de⁹ sua futura facta p̄
sciuit: electi aut de mūdo ea vocatiōe qua deus id
quod p̄destinavit ipse⁹: quos enī p̄destinavit: hos
et vocavit. **AVG.** sup iohannē. Et videte quemad
modū nō eligat bonos: s̄: quos elegit faciat bonos.
nā sequit⁹: Et posui vos vt eatis et fructū afferatis.
Itē ē fructus de quo iā dixerat: Sine me nihil po
testis facere. ipē est via i qua nos posuit vt eam⁹.
GRE. in bo. Posui ergo vos. ad gratiā. Plātau:
vt eatis. quia velle iā mente ire ē. Et fructū afferat.
op̄ id. Quale⁹ vero fructū afferre debeat: Et fruct⁹
vester maneat. oē enī qđ fm p̄eūs seculū labora
mus: vix vloq; ad mortē sufficit: mors nāq; interueni
ens fructū nostri laboris abs̄cidit. quod vero p̄ eter
na vita agit: etiā post mortē seruat: et tūc apparere
incipit: cu laborū carnaliū fruct⁹ ceperit nō videri.
Tales ergo fruct⁹ operemur q̄ maneant: q̄ cū mors
cūcta interimat: ipsi erordū a morte sumant. **AV**
GV. Dilectio ergo ē fructus noster: q̄ nūc est in de
fiderio nōndū i saturitate. Et ipo defiderio quodcū
q̄ petierim⁹ in nomine vnigeniti filii dat nobis pa⁹.
vñ sequit⁹: Et quodcūq; petieritis patrem i nomine
meo der vobis. Hoc petimus in nomine saluatoris
q̄ uod pertinet ad rationem salutis.

Hec mādo uobis ut diligatis in
uicē. Si mūdus uos odit scitote: q̄r
me priorē uobis odio habuit. Si de
mūdo fuisse⁹: mūdus qđ suū erat
diligerz. Quia uero de mūdo non
estis: s̄: ego elegi uos de mūdo p̄pte
rea odit uos mūdus. Demētote s̄
monis mei quē ego dixi uob. Non
est seruus maior dño suo. Si me p
secuti sūt: et uos psequēt. Si sermo
ne⁹ meū fuauerūt: et uīm fuabūt.
Sed hec oia faciēt uobis ppter no
men meū: q̄r nesciūt eū q̄ misit me.
AVG. p̄ixerat oīs: Posui vos vt eatis et fructū
afferatis: charitas aut fruct⁹ noster ē de hoc itaq̄
fructū mādans nobis dicit: Hec mādo uobis vt di
ligatis inuicē. **Uñ** et apostolus: Fruct⁹ inq̄ spirit⁹
charitas: ac deinde cetera tāq̄ ex isto capite exorta et
religata conteruit. Merito itaq̄ sic dilectionē sepe
comendat: tāq̄ sola p̄cipiēda sit: sine qua nō pos

sunt p̄dēsse cetera bona: et que non potest haberī si
ne ceteris bonis qb̄ hō efficiē bon⁹. **CHRY.** Vel
aliter cōtinua: **Dixi** quoniā animā meam p̄ vobis
pono: et quia primū vos elegi: **Hec aut oia nō erpro**
brans dixi: sed ad dilectionē vos iducēs vt diligatio
inuicē. deinde q̄r p̄secutionē pati: et a multis exprobia
ri difficile erat. ostēdit consequēter q̄ nō dolere: s̄
letari oportet. vñ seq̄: Si mundus vos odit: scitote
qr̄ me priorē vobis odio habuit. q. d. **Scio** hō esse ou
rum: fed ppter me patiemini. **AVG.** Cur enim
se mēbia supia verticē extollunt: reculas esse in cor
poze: si nō vis mūdi oīdū sustinere cu corpore. **P̄o**
dilectionē autē patienter debem⁹ etiā mūdi oīdū su
stinere. necesse est ei vt nos oderit: quos cernit nō
le quod diligit. vñ sequit⁹: Si de mūdo fuisse⁹: mū
dus quod suū erat diligenter. **CHRY.** Quia enī p̄
pter christū pati nōdū erat eis sufficiēs mitigationis
causa: illa cā dimissa hāc adiecit: oīdens q̄r hoc est
virtutis argumētū: a mundo odio haberī. vñ dolere
oportet: si a mūdo diligenter. hoc enī ē malitie
vestre ostensum. **AVG.** Uniuersē autē hoc dicit
ecclesie: quā plurimū mūdi nomie appellat: sicut est
illud: Deus erat in christo mundū reconcilians fibi.
Lotus ergo mūdus ecclesia est: et tot⁹ mundus odit
ecclesiā. **Mūdus** igit̄ odit mundū: inimic⁹ reconci
liatiū: iniquitatis mundatiū. Queri ergo potest si etiā
mali faciunt persecutionē malis: sicut impī reges et
iudices: cu essent p̄secutores pīozū: vñq; et homi
das et adulteros puniebāt: quo intelligendū est qđ
osis ait: Si de mūdo esseris: mūdus qđ suū ē diligē
ret: nūsi qr̄ mūdus est in eis a q̄bus talia sceleris
p̄nitunt: et mūdus ē in eis a q̄bus diligunt. **Mūdus**
ergo odit qđ suū ē: et ea p̄te hominū qua sceleratis
nocet: et diligēt quod suū ē: et ea p̄te qua ip̄s facet.
Si etiā querat: quo se diligat mūdus q̄ edit modū
redēptiōis: Diligit vñq; falsa dilectionē nō vera: qñ
qđ ei nocet hoc diligit. odit naturā: diligit virtū: vñ
et nos p̄hibemur diligere i illo qđ ip̄e diligit: et ubi
mur diligere qđ ip̄e odit in seipso. Virtū quippe i il
lo diligere p̄hibemur: ubi p̄hibemur qđ naturā. Ut autē
de hoc mūdo dānato nō essent: electi sūt inde: non
meritis suis: quoū nulla bona precesserāt opa: non
natura: q̄ tota fuerat i ipsa radice virtutata: sed grā. vñ
sequit⁹: Quia vero de mūdo nō estis: s̄: ego elegi uos
de mūdo: ppterodae odit uos mūdus. **GRE.** sup eī
chielē i homelia nona. Nā puerū: uero derogatio vite
nostre approbatio est: q̄r iā osiditur nos aliōd iusti
cie habere: si illis displicere incipim⁹: q̄ nō placēt deo
nemo enī pōt i vna eadēq; re omnipotenti dño atq;
eius hostib⁹ grat⁹ existere. Nā se deo amicum vne
gat: qui eius placet iūmico: et inimicis veritatis ad
uersabit. q̄ eidē veritati i mēte subiungabī. **AVG.**
Exhortās aut̄ dñs suos suos ad mūdi oīdā p̄ferēda
patiēter: nullū eius maius et meli⁹ q̄s de seipso p̄po
nit exemplū. vñ sequit⁹: **Demētote** simonis mei
quē ego dixi uobis: Non est seruus maior dño suo.
Si me p̄secuti sūt: et uos psequēt. si sermonē meū
seruauerūt: et vestri seruabūt. **GLO.** Idē obserua
uerūt et calūniarent: iurta illud: Obseruabit pecca
tor iustū. **THEO.** Vel aliter: Si dñm inq̄ p̄secuti
ti sunt: uos etiā seruos multomagis: Si non p̄secuti
fuisse⁹: sed sermonē custodiūnūt: vestri etiam cu

stodirerit. **CHRY.** q.d. Non uos turbari oportet si comunicabitis meis passionib: qr: vos nō estis me potiores. **AVG.** Dic autē ubi dicit: Nō ē fūns maio: oīo: illū significat seruū p̄tinente ad timorē casū: q̄ p̄manet i seculū seculū. **CHRY.** Deinde t̄ alia mitigationē ponit: q̄n t̄ pater cu eis cōtumeliam patitur cui iniurianē. vñ sequit: Sed hec omnia faciēt p̄ nobis ppter nomē meū. **AVG.** Que oia nisi q̄ dicit odio habebūt t̄ p̄sequētur sermonēq̄ cōtēnēt: Quid ē aut̄ aliud dicere: ppter nomē meū: q̄ me in vobis odio habebūt: me i vobis p̄sequenēt: t̄ sermone vestrū: qr: me ē: iō nō seruabit. Lato igit̄ mi seriores q̄ ppter hoc nomē ista faciūt: quāto beatiora qui ppter hoc nomē ista patiūt. Faciūt aut̄ i ista mali malis. sed v̄riq̄ miseri: t̄ q̄ faciūt: t̄ q̄ patiūt. Quō aut̄ hoc erit verū: Dec oia faciēt vo. ppter nomē meū: cū illi nō ppter nomē christi faciāt hoc ē: ppter iusticiā: sed ppter iniquitatē suā. Dec questio ita solvit: si totū referas ad iustos tanq̄ dūctū sit: Dec oia patiemini ab eis: ppter nomē meū. si aut̄ ppter iusticiā quā in vobis oderūt. simili ter recte dici possunt t̄ boni: cū p̄secutionē faciunt malis: t̄ ppter iusticiā facere quā diligēdo p̄sequuntur malos: t̄ ppter iniquitatē quā oderūt i ipsi malis. Quod aut̄ addidit: Quia nesciunt eū q̄ misit me: fin eā scientiā dictū ē: qua dicitur scire te: sensus ē consummatus.

Si non uenisssem t̄ locutus fuīsem eis: peccatū non haberēt. **N**unc autē excusationē non habent de peccato suo. Qui me odit: t̄ patrē meū odit. **S**i opera non fecissem in eis que nemo aliis fecit peccatū nō haberent. **N**unc autē t̄ uiderunt t̄ oderūt t̄ me t̄ patrē meū. **S**ed ut adimpleat sermo qui in lege eorum scriptus ē: Quia odio habuerūt me gratis.

CHRY. Ponit iterū dñs alia discipulorū mitigationē: os idens quoniā iniuste t̄ in ipm t̄ in discipulos talia operabunt. vñ dicit: Si nō enī. t̄ locut̄ eis nō fuīsem: peccatū nō haberēt. **AVG.** Judeis locut̄ ē christus: nō aliis gētib. In eis ergo voluit intelligi mundū: q̄ odit christū t̄ discipulos eius: immo vero nō in eis solis: sed nos quoq̄ ad eundem mundū p̄tinere mōstrauit. Nunq̄ ergo sine peccato erat iudei: q̄bus christ̄ locut̄ ē: anq̄ christ̄ i carne venisser. Sed magnū quoddā peccatū: nō omne peccatū sub generali nomine vult intelligi. hoc ē. n. peccatū: quo tenēt̄ cūcta peccata: quod vñusq̄s si n̄ habeat: dimittunt̄ ei cūcta peccata. Hoc aut̄ ē: qr: n̄ crediderūt in christū: q̄ ppter ea venit et credat i eū. Dec ergo peccatū si nō venisser: nō v̄tiq̄ haberent. Adūetus enī eins quantū credētibus salutaris: tan tū nō credētib: exitialis fact̄ ē. Sequit: Nūc autē excusationē nō habet de peccato suo. Si aut̄ hi ad

quos nō venit christ̄: nec locut̄ ē eis excusationē: nō habet de peccato suo: cur hic dictū est ppter ea istos nō habere: qr: venit t̄ locut̄ ē eis: Si aut̄ h̄rit: v̄trū ad hoc habet ut a penis alienent: vt miris p̄nianē. Ad hec inq̄sita r̄ideo eos habere excusationē: nō de oīo peccato suo: sed de hoc peccato suo: q̄ in christū nō crediderūt. Sed nō in eo sūt numerō: ad quos p̄ discipulos venit. nō sūt et̄ in pena leuiori ponēd: q̄ oīo legē christi accipe noluerunt: t̄ eā quantū ad ipos attinet oīo nullam eē voluerūt. Hāc etiā excusationē possūt habere: q̄ pauq̄ euageliū christi audiret: vite hui⁹ sine puenti sūt: sed nō iō possūt effugere dānationē. Quicq̄ enī homines nī i eo salvatore saluent: qui venit querere quod perierat: ad pditionē fine dubio p̄tinebunt. quāuis dici possit: alios leniores: alios grauiores penas passuros. Ille enī perire deo dicit: q̄ ab illa beatitudine quā dat sanctis suis p̄ suppliciū separat. Tāta ē diuersitas aut̄ suppliōrū: quāta est diuersitas peccatorū: que quō se habeat: altius iudicat sapiētia diuina: q̄ cōiectura scruta: aut effac̄ humana. **CHRY.** Quia vero hincinde causabāt: q̄n ppter patrē eū p̄sequebāt: destruens eōū excusationē dicit: Qui me odit: t̄ patrē meū odit. **ALCVI.** Sicut enī q̄ oligit filiū diligēt t̄ patrē: qr: vna ē dilectio patris t̄ filii: sicut vna natura: ita t̄ q̄ odit filiū odit patrē. **AVG.** Sed cu supius dixerit: Nesciūt eū q̄ me misit: quo possūt odisse quē nesciūt: Si enī deū nō quod ē ipē: sed nescio qd aliud eū suspicant̄ aut credit̄: nō v̄tiq̄ ipm oderūt. t̄ de homībus qui dem fieri pōt vt eos lepe quos nūq̄ vidimus oderimus vel diligāt̄: fama de aliquo fermotionante: vel bene vel male. Sed quō de quo natura nobis in timā dicēdus ē ignot̄: Nō enī eius facie corpali nobis itimā: sed tūc nobis ad cognitionē patz: q̄n do eius mores t̄ vita nō latet: alioq̄ nec seipz nos se quisq̄ pōt: q̄ videre faciē sua nō pōt. Sed plerūq̄ in eis nostra credulitas fallit: qr: nonnūq̄ t̄ historia: t̄ multomagis fama mētit̄. Pertinet autem ad nos: vt qr: nō possūt hominū idagare cōsciētiā: de ipis reb̄ babeam̄: verā certāq̄ sūtiā. Quando ergo nō errāt̄ in rebus vt recta sit iprobatio vitiōrū virtutūq̄ approbatō: si errāt̄ i homibue: venia lis ē humana tētatio. p̄inde sicut fieri pōt vt hō bonus hominē bonū oderit: nesciēs nō ipm: sed quē putat eē ipsum: vel poti⁹ diligat nesciēs cu bonum diligēt: quod ē ille: ita fieri pōt vt hō iniustū hominē oderit iustū: t̄ tñ dū enī credit iustū: diligat si ipm sed quod putat eē ipm. quēadmodū aut̄ homies: sic t̄ deū. Deinde si interrogarenē iudei v̄trū diligēt̄ de um: se diligere mēterēt̄: nō ex aio mētientes: sed errādo poti⁹ opinātes. quō enī diligēt̄ patrē veritatis q̄ habet odio veritatis: Nolūt̄ enī sua facta dānari: t̄ h̄ habet veritas. Tātu igit̄ oderūt veritatē: quātū oderūt suas penas quas talib̄ irrogat. Nesciūt autē illā eē veritatē: que tales quales ipi sunt. damnat: ac p̄ hoc qr: veritatē qua iudicante dānari: de patre deo natā nesciūt: etiā ipm t̄ nesciūt t̄ oderūt. **CHRY.** Sic igit̄ nō habet inq̄ excusationē: p̄ h̄ q̄ eā que a fmonib̄ doctrinā tribuebā: sed t̄ eam q̄ ab operib̄ adieci scđm moyſi legē: q̄ ab eo q̄ h̄ facit p̄suaderi vniuersos iussit: cū ad pletatē ducat: t̄ mi

Johannes

racula tribuat. vñ subdit: **S**i opa nō fecissem i eis que nemo ali⁹ fecit: peccatum non haberet. **A VG.** **H**oc. s. peccatum quod i eū loquentē ⁊ operate n̄ cre diderūt. **S**ed qđ ē qđ addidit: que nemo alius fecit? **N**ulla qđppe i opibus christi videntē eē maiora qđ su scitatio mortuorum: quod scim⁹ etiā antiquos fecisse pphetas fecit tñ aliqua christ⁹ que nemo alius fecit. **S**ed rñdetur nobis ⁊ alios fecisse: qđ nec ipse nec ali⁹ fecit. **S**ed qđ tñ multa vitia ⁊ malae valitudines vexationesq; mortalium tñta pñtate sanaret: null⁹ oīo legis antiquorū. vt enī taceat qđ iubēdo sicut occur rebāt: saluos singulos fecit. **M**arc⁹ dicit qđ quocū qđ itrobat i vicos vel i villas aut i ciuitates: in platis ponebat iſirmos: t deſcabant eū: vt vel fimbriam vestimenti ei⁹ tangerēt: t quotquot tñgebat enī salutē siebat. **H**ec nemo ali⁹ fecit in eis. **S**ic enī itelli gendū ē quod ait: In eis: nō Inter eos: vel Loram eis: sed pr̄s in eis: qđ sanauit eos. nemo tñ ali⁹ fecit quicūq; talia opa in eis fecit: qm̄ qđq; ali⁹ hō aliquid eoy fecit ipso faciente fecit. hec aut ipse nō illis facientibus fecit: sed hec ⁊ si pater aut spūſanctus fecit: ne mo ali⁹ fecit: qđ toti⁹ trinitatis vna substātia ē. his ergo bñficiis amore nō odiū retribuere debuerūt: t bñis exprobras adiūgit dicēs: Nūc aut vide. ⁊ oīe. me ⁊ pa. meū. **CHRY.** **H**oc aut dicit: ne discipuli dicāt: Cur igit̄ sita tot nos iduxisti mala? Nōne p̄ lia ⁊ odiū pñuidisti: sed t pphetiā iducit cui⁹ subdit: **S**ed vt ipleaf fmo qđ i lege eo. scri. ē: qđ odio habue me gra. **A VG. xij. de tri.** Legis nomine aliquā simul oīa veteris testamēti sanctarū scripturarū significatur eloqua: t ita dñs hic dicit: In lege eo. scri. ē: cū les gag i psalmis. **A VG. sup iohānē.** Eoru autē legē dicit: nō ab iphis iuentā: sed ipis datā. Bratis autē odit qui nullū ex odio cōmodū querit: vel incōmodū fuit. sic oderūt deū impij: sic diligūt iusti: vt alia pter illū bona nō expectēt qm̄ ipse erit in omībus oīa. **GRE. xxv. mor.** Aliud ē aut bona non facere: aliud bonoru odiſſe doctore: ficit aliud ē et p̄cipitatione aliud ex deliberatiōe peccare. **E**t ifirmitate enī ples rūq; solet accidere: amare bonū: sed iplere nō posse. **E**t studio aut peccare: ē bonū nec facere nec amare. **S**icut ergo nonnūq; graui⁹ ē peccatum diligere qđ p petrare: ita neq; ē odiſſe iusticiā qđ nō fecisse. **S**unt ergo nōnulli i ecclēsia qđ nō solū bona nō faciūt: sed etiā p̄equitūt: t qđ ipi⁹ facere negligūt etiam in alijs detestantur. **H**ocū peccatum nō ex ifirmitate aut ignora tia: sed ex solo studio p̄petratur.

Cum autem nenerit paraclytus quē ego mittā uobis a patre: spiri tum ueritatis quā a patre procedit: ille testimoniu phibebit de me. **E**t uos testimoniu perhibebitis: qđ ab initio inecūz estis.

CHRY. Possent discipuli dñ dicere: Si verba a te audierūt qđ null⁹ dixit: si opera viderūt qđ null⁹ ali⁹ fecit: t tñ nō pfuerūt. Si oderūt ⁊ patre tui ⁊ te cū eo cui⁹ grā nos mittis: qualiter digni fide erimus? **N**e igit̄ hec cogitātes turbent: cōsolationē inducit dicēs: Lū au. vene. paclit⁹ quē ego mittā vobis a pa

tre: spiritū veritatis qđ a patre pcedit: ille testimoniu phibebit de me. **A VG.** **T**āḡ diceret: Qđio me ha buerūt ⁊ occiderut vidētes. si tale de me testimoniu paclyt⁹ phibebit: vt eos faciat i me credere nō viden tes: t qđ ille phibebit: t vos phibebitis. vñ sequit⁹: Et vos testimoniu phibebitis. Ille cordib⁹ vestris iſip rādo: vos vocib⁹ vestris sonādo. vñ poteritis pñca re qđ nostis: Quia ab ini. me. estis. qđ mō nō facitis qđ illi⁹ spūſ plenitudo nōdū adest vobis. **D**abit enī vobis fiduciā testimoniu phibebi charitas dei diffusa i cordib⁹ vestris: p sp̄ritū ſanctū qđ dabis vobis. Ille qđppe testimoniu phibebis ⁊ restes fortissimos faciens: abſtulit amicis christi timore: t inimicorū odiū cōuerit i amore. **DIDY.** de spūſancto: Spiritu at sanctū veniētē cōsolatorē dicit: ab opatiōe ei nomē iponēs: qđ non solū eos quos se dignos eē repperit ab omī perturbatiōe eddit alienos: verū incredibile quoddā gaudiū eis tribuit. Semper tñ quippe letitia i eoru corde versat: quorū spūſanct⁹ habitatorē. **I**ste spūſ cōsolator ⁊ filio mittit: nō ſcđm angeloz aut pphetau aut apostoloꝝ misteriū: s; et mitti de cet a sapientia ⁊ vītute spiritū dei iđiuſa babētē cum eadē sapia ⁊ vītute naturā. **E**nī fili⁹ missus a patre nō ſepaf atq; diſiugit ab eo: manēs i illo ⁊ habēs il lū i ſemetiōp: qđ spūſanct⁹ ſupradicto mō missus a filio: de patre egrediē nō aliude ad alia trāſmigrās. **Q**uo enī pater nō cōſiſtit i loco cū vītra oīem corporū ſit natura: ita i spūſ veritatis neqđ locū ſine claudit: cū ſit i corporaliſ ⁊ excellēs vniuersam creatu raru eſſentiā. **CHRY.** Propterea vñ ſpirituſanctū: ſpiritu vītatis eu vocavit: vt ſit dat qđ erit fide dign⁹. dicit at qđ a patre pcedit: qđ oīa certissime no uit: quēadmodū ipse ait de ſeipso: Qui noui vñ venio ⁊ quo vado. **DIDY.** Sed cū poſſet dicē a deo ſine oīpotēte: nibil horū tetigit: sed ait: A p̄te. nō qđ pa ter a deo oīpotēte ſit ali⁹: ſcđm ppteratē patris i tellectū pariētis: egredi ab eo dī ſpiritu vītatis. **D**icit tētē aut filio ſpiritu vītatis: ſimul mittit ⁊ p̄: cū ea de volūtate patris ⁊ filii ſpūſ ſeniat. **THEO.** Et a lias qđē patrē dicit mittere ſpiritu: nūc at cū ſe miſ ſurū dirit: eq̄pollētā denotat. **N**e at cēſerē ſenit cōtra patrē. velut ab alia pñtate trāſmittē ſpiritu ad didit: **A** patre quaſi acceptātē patre ⁊ paritē deſlinātē: cū at audiſ qđ pcedit: ne iſtelligas pceſſum miſſio ne eē illatā extilec⁹: qđ mittunt ſadministratori ſpūſ ſed quoddā differēt ⁊ excepte actiōis p̄p̄i ſp̄ceſſu appellat vñi p̄cipali ſpiritu attributu. originalis cī cōſiſtētia ſpūſ ē p̄ceſſus. nō ḡ pcedere p̄mittere ſu medū ē: ſed ex patre naturalē eſſentiā obtinere. **A VG.** **P**ic aliquid forſitan querit: vñrū ⁊ a filio pcedat ſpūſanct⁹. fili⁹ enī ſoli⁹ patris ē fili⁹: t p̄ ſoli⁹ filii ē p̄. ſpūſ at ſanc⁹ nō ē vñi⁹ eoru ſpūſ ſi amboū: qđquidē dicit ipse christ⁹: ſpūſ patris vestri qđ loq; i vobis. **E**t dicit apls: Mifit de ſpiritu filii ſui i corda vēstra. **N**e ob aliud eſſio ipm̄ p̄p̄ie vocari ſpiritu: cū etiā ſi de ſingulis ſterogemur: nō poſſimus niſi ⁊ patrē ⁊ filii ſpiritu dicere. qđ ergo cōiter vocans ⁊ ſinguli: b̄ p̄p̄ie vocari oportuit cū qđ nō ē enī eoru: ſi i quo cōitas appetit eoru amboū. **L**ur ergo nō credam⁹ qđ ēt de filio pcedat ſpūſanct⁹: cū filii quoq; ipse ſit ſpūſ: **S**i enī ab eo nō pcederet; n̄ post resurrectionē discipulis ſuis iſuſlaſſet oīcens:

Accipite spiritū sanctū. De hac quoq; virtute credētis dūs ē dicere euāgelista: **V**irū de illo exibat et sanabat oēs. **S**i ergo et de patre et de filio pcedat spiritū sanctū: cur filiū oīxit: **D**e patre pcedit: nisi quemadmodū solet ad eū referre: et qd̄ ipius ē de quo ipse ē. **V**nū illud ē qd̄ ait: **N**ea doctrīa nō ē mea: sed eius q̄ me misit. **S**i igit̄ hec intelligas eiū doctrīa: quā tñ dicit nō suā sed patris: quātū magis et intelligēd̄ ē et de ipso pcedere spūsanctū: ybi sic ait: **D**e patre pcedit: vt nō diceret. **D**e me nō pcedit. **A** quo aut̄ habet filius vt sit deū: ab illo h̄z vtiq; vt pcedat ab eo spiritū sanctū. **D**ic vtiq; et illud intelligit: cur nō dicat nō ē: sed potiū pcedere spūsanctū: qm̄ si et ipse filius diceret: amboū vtiq; filiū diceret: qd̄ absurdissimū ē. **F**iliū q̄ppe nullū ē duorū nūli patris et matris. **A**bfit aut̄ vt iter deū patrē et deū filiū tale aliqd̄ tu spicemur: qz nec filiū hominū sūm̄ ex patre et ex matre pcedit: s̄i cū i matrē pcedit ex patre: nō tūc pcedit et ex matre. Spūs at̄ sanctū nō de patre procedit i filiū: et de filio procedit ad sanctificādā creaturā: sed simul de vtroq; procedit. **N**eq; enī possum: dicē qd̄ nō sit vita spūsanctū: cū vita p̄r: vita sit filiū: ac p̄ b̄ sicut p̄r cū habeat vitam i semetip̄o: dedit et filio vitā babere i semetip̄o: sic ei dedit vitā procedens de illo sicut pcedit et de seip̄o. **¶ CA.XVI.**

Ec locut̄ sum uobis ut nō scādalizemini. **A**bsq; synagogis facient uos. **S**ed uenit hora ut omis qui interficit nos arbitref obsequiuū se prestare deo. **E**t hec faciet uobis qz nō nouerūt patrē neq; me. **S**ed hec locut̄ sum uobis: ut cū uenerit hora eorum: reminiscamini: qz ego dixi uob. **¶ E**c autem uobis ab initio non dixi: qz uobiscum eraz.

AVG. Merito pmissō spūsancto quo i eis operante fieret testes eiū subiuxit: **H**ec lo. sū vo. vt nō lcan. **L**ū ei charitas dei diffundit i cordib; nūris p spūsanctū: qd̄ oā ē nobis: sit pat̄ multa diligētib; legē dei vt nō sit illis scādalū. **D**eide qd̄ passuri cēnt exp̄mens ait: **A**bsq; synagogis fa. vos. **CHRY.** Ja enī cōpo fuerat: vt siq; confessus fuerit christū: extra synagogā fieret. **AVG.** Quid at̄ mali erat apostolis expelli de iudaicis synagogis quasi nō fuerit idē exituri: et si eos nullū expelleret. **S**z h̄ voluit denūciare: qd̄ ius dei christū nō fuerat recepturi a quo isti nō fuerat recessuri. **N**ā qz nō erat vllū alii populū dei: qz illō semē abrae: si cognosceret christū: nō alie fieret ecclesia christi: alie synagoge iudeor. **Q**d̄ qz noluerūt: qd̄ restabat nisi vt remanētes extra christum extra synagogā faceret eos: qd̄ nō reliquerūt christū: deide cuz h̄ eis dixisset adiecit: **S**ed ve. ho. vt oīs qd̄ iterſi. vos: arbitref obſe. se p̄sta. deo. **Q**ue vba ita subiecit tāq; et h̄ cōsolaret eos: qd̄ de synagogis iudaicis pelleretur forte de synagogis illa sepatio sic eos fuerat turbatura vt mori yellēt potiū q̄ i bac vita sine iude-

ou cōgregatiōib; morari. **A**bfit et sic turbarent: qd̄ dei nō hoīm gloriā regrebāt. **I**ste itaq; s̄esus ē i his vbiis: **E**xtra synagogā faciēt vos: sed nolite solitudinē formidare. **S**epati q̄ppe a cōgregatiōib; eow; tā multos i nomie meo cōgregabitis: vt illi metuentes ne tēplū qd̄ erat apud: eos et oīa legis veteris sacra mēta deserant: sic iterſiēt vos vt deo arbitref se p̄ stare obsequiuū: zelū dei habētes: sed nō sc̄m sciam.

Doc enī de indeis vīctū debem⁹ accipe de qb; dixerat:

Extra synagogā faciēt vos. **N**ā testes. i. martyres xp̄i: et si occisi sūt a gētib; n̄ tñ illi arbitratī sūt deo h̄ diis suis falsis obiequū se p̄stare: iudeorū at̄ oīs qd̄ occidit p̄dicatores xp̄i: deo se putauit p̄stare obsequū credēs qd̄ desererēt deū israel q̄cūq; querterētur ad xp̄im. **D**ic ḡ accēsi et zelū dei habētes: s̄i nō sm sciam obsequiuū se deo p̄stare credētes occidebant eos.

CHRY. Deide cōsolationē idūcīt dices: **E**t hec oīa fa. vo. qz nō noue. pa. neq; me. q. d. Sufficit vobis i cōsolationē pp̄ me et patrē tecū pati. **¶ AVG.** Ne aut̄ ignaros atq; impiros aīos mala iprouisa: q̄uis cito trāitura turbarēt: hāc fuisse cām: vt hec eis p̄nūciaret ondit subdēs: **H**ec lo. sū vo. vt cū ve. ho. eo. remini. qd̄ dixi vo. Hora eoruū: hora tenebrosa: hora nocturna. sed nox iudeorū separati a se diem christias norū nulla cōfusiōe fuseauit. **¶ CHRY.** Sed et pp̄t̄ aliā cām b̄ pdixit: vt nō diceret: qm̄ nō puidit futura. et h̄ significat cum dicit: **F**eminī. qz ego dixi vo. vt nō possēt dicere: **Q**m̄ blādiēs nobis ea qd̄ ad grāz dicebat solū. cuiū aut̄ grā h̄ a p̄ncipio n̄ dixit: ondit dices: **H**ec at̄ ab ini. vo. n̄ dī. qz vobi. erā. qz. s. i. cus stodia mea eratis: et licitū erat interrogare: qm̄ volebatis et sup̄ me totū preliū vertebar. **C**m̄ sup̄flū erat h̄ a p̄ncipio vobis dīcē: nō qz hec tūc n̄ nouerā p̄pea nō dīcī. **¶ AVG.** Sed alij tres euāgeliste eū pdixisse ista demōstrat: anq; vētū cēt ad cenā: qd̄ pacta sc̄m iohannē ista locut̄ ē. **In** forte hic ista ioluiē q̄stio: qz et illi eū narrāt p̄mū fuisse passiōi cū h̄ diceret. nō ergo ab initio qm̄ cū illis erat. **S**z mattbeū n̄ solū iminēte passiōe: verū et ab initio hec denūciata esse cōmemorat. **Q**uid sibi ḡ vult qd̄ hic dicit: **H**ec at̄ ab initio n̄ dī. nisi qz ea qd̄ hic dicit de spūscō: qd̄ sit vētū ad eos: et testimoniuū pibitū qm̄ mala passuri sūt: hec eis ab initio n̄ dīcī: qm̄ cū ip̄s erat: et eiū p̄fētia cōsolaばt̄. **A**bscessur̄ at̄ oporebat vt diceret illū eē vētū: p̄ quē charitate diffusa i cordib; suis verbū dei cū fidutia p̄dicaret. **CHRY.** **U**el pdixit qd̄ qm̄ flagella patient. **N**ō at̄ qd̄ mōrū eoruū repūtare: vt dei cultura: qd̄ marie poterat eos attonitos facere. **U**el qz illuc ea qd̄ a gētib; debebat pati dīcī: hic aut̄ et iudaica adiecit.

Et nūc uado ad eū qd̄ misit me: et nemo ex uobis interrogat me quo uadis. **S**z qz hec locut̄ suū uob: tristitia iplēnit cor uestrū. **S**z ego ueritatem dico uob: expedīt uob ut ego uadā. **S**i ei n̄ abiero paclyt̄ nō ueniet ad uos. **S**i at̄ abiero: mittā eū ad uos. **E**t cū uenerit ille arguet mūdū